

Handelsbankens delårsrapport

JANUARI – JUNI 2018

Sammanfattning januari – juni 2018, jämfört med januari – juni 2017

- Fortsatt god tillväxt i samtliga hemmamarknader.
- Strategiska initiativ för affärsutveckling och effektivisering.
- Räntabiliteten på eget kapital steg till 13,8% (12,6).
- Rörelseresultatet ökade med 7% till 11 381 mkr (10 604).
- Periodens resultat efter skatt ökade med 13% till 9 235 mkr (8 167).
- Resultatet per aktie steg till 4,75 kr (4,20).
- Intäkterna steg med 8% till 21 959 mkr (20 274).
- Räntenettot ökade med 8% till 15 552 mkr (14 402). Justerat för den höjda resolutionsavgiften ökade räntenettot med 10%.
- Provisionsnettot steg med 3% till 5 012 mkr (4 862).
- K/I-talet steg till 46,5% (45,8).
- Kreditförlustnivån enligt IFRS 9 uppgick till 0,04% (0,04 enligt IAS 39).
- Kärnprimärkapitalrelationen minskade till 21,4% (23,4) och den totala kapitalrelationen uppgick till 28,3% (29,0).

Sammanfattning andra kvartalet 2018, jämfört med första kvartalet 2018

- Rörelseresultatet ökade med 21% till 6 220 mkr (5 161). Justerat för engångsposter var ökningen 7%.
- Periodens resultat efter skatt steg med 31% till 5 231 mkr (4 004) och resultatet per aktie steg till 2,69 kr (2,06).
- Räntabiliteten på eget kapital ökade till 16,0% (11,7).
- Intäkterna steg med 13% till 11 635 mkr (10 324). Justerat för försäljning av aktier i UC AB var intäktsökningen 5%.
- Räntenettot ökade med 3% till 7 904 mkr (7 648).
- K/I-talet förbättrades till 44,7% (48,6).
- Kreditförlustnivån uppgick till 0,05% (0,03).

Innehållsförteckning

Sidan

Koncernen – Översikt	3
Koncernens utveckling	4
Koncernen – Segment	9
Handelsbanken Sverige	10
Handelsbanken Storbritannien	12
Handelsbanken Danmark	14
Handelsbanken Finland	16
Handelsbanken Norge	18
Handelsbanken Nederländerna	20
Handelsbanken Capital Markets	22
Övriga enheter som inte redovisas i segmenten	24
Nyckeltal	25
Handelsbankenaktien	25
Finansiella rapporter i sammandrag – Koncernen	26
Resultaträkning	26
Resultat per aktie	26
Totalresultat	27
Utveckling per kvartal	28
Balansräkning	29
Förändring eget kapital	30
Kassaflödesanalys	31
Not 1 Redovisningsprinciper	32
Not 2 Räntenetto	35
Not 3 Provisionsnetto	35
Not 4 Nettoresultat av finansiella transaktioner	36
Not 5 Övriga kostnader	36
Not 6 Kreditförluster	37
Not 7 Utlåning	39
Not 8 Kreditexponering	43
Not 9 Derivat	43
Not 10 Kvittning av finansiella instrument	44
Not 11 Goodwill och andra immateriella tillgångar	45
Not 12 Skulder till kreditinstitut, in- och upplåning från allmänheten	45
Not 13 Emitterade värdepapper	45
Not 14 Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och övriga åtaganden	45
Not 15 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder	46
Not 16 Värdering av finansiella instrument till verkligt värde	48
Not 17 Tillgångar och skulder i valuta	50
Not 18 Kapitalbas och kapitalkrav i den konsoliderade situationen	51
Not 19 Risk och likviditet	55
Not 20 Transaktioner med närstående	59
Not 21 Segmentinformation	59
Not 22 Händelser efter balansdagen	59
Finansiella rapporter i sammandrag – Moderbolaget	60
Information telefonkonferens, med mera	68
Revisorernas rapport avseende översiktlig granskning av delårsrapport	69
Aktiekursutveckling och övrig information	70

För definitioner och beräkning av alternativa nyckeltal, samt specifikationer av särskilda poster och engångsposter, hänvisas till Faktaboken som finns tillgänglig på handelsbanken.se/ir.

Koncernen – Översikt

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Resultaträkning i sammandrag									
Räntenetto	7 904	7 648	3%	7 321	8%	15 552	14 402	8%	29 766
Provisionsnetto	2 551	2 461	4%	2 508	2%	5 012	4 862	3%	9 718
Nettoresultat av finansiella transaktioner	290	129	125%	317	-9%	419	864	-52%	1 271
Riskresultat försäkring	15	41	-63%	53	-72%	56	89	-37%	142
Övriga utdelningsintäkter	12	2	500%	11	9%	14	13	8%	591
Andelar i intresseföretags resultat	2	-9		-3		-7	-30	77%	14
Övriga intäkter	861	52		31		913	74		172
Summa intäkter	11 635	10 324	13%	10 238	14%	21 959	20 274	8%	41 674
Personalkostnader	-3 363	-3 217	5%	-3 242	4%	-6 580	-6 160	7%	-12 472
Övriga kostnader	-1 644	-1 625	1%	-1 410	17%	-3 269	-2 840	15%	-5 889
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-189	-172	10%	-145	30%	-361	-295	22%	-619
Summa kostnader	-5 196	-5 014	4%	-4 797	8%	-10 210	-9 295	10%	-18 980
Resultat före kreditförluster	6 439	5 310	21%	5 441	18%	11 749	10 979	7%	22 694
Kreditförluster, netto	-222	-153	45%	-186	19%	-375	-382	-2%	-1 683
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	3	4	-25%	2	50%	7	7	0%	14
Rörelseresultat	6 220	5 161	21%	5 257	18%	11 381	10 604	7%	21 025
Skatter	-989	-1 157	-15%	-1 201	-18%	-2 146	-2 437	-12%	-4 923
Periodens resultat	5 231	4 004	31%	4 056	29%	9 235	8 167	13%	16 102
Balansräkning i sammandrag									
Summa utlåning till allmänheten	2 194 038	2 143 107	2%	2 011 455	9%	2 194 038	2 011 455	9%	2 065 761
- varav hypotekslåning	1 272 761	1 247 893	2%	1 182 790	8%	1 272 761	1 182 790	8%	1 222 436
- varav övrig utlåning	921 277	895 214	3%	828 665	11%	921 277	828 665	11%	843 325
In- och upplåning från allmänheten	1 126 480	1 065 678	6%	1 120 291	1%	1 126 480	1 120 291	1%	941 967
- varav hushåll	481 242	459 328	5%	429 725	12%	481 242	429 725	12%	444 942
Summa eget kapital	138 279	131 613	5%	134 900	3%	138 279	134 900	3%	141 604
Summa tillgångar	3 134 353	2 963 576	6%	2 961 094	6%	3 134 353	2 961 094	6%	2 766 977
Nyckeltal i sammandrag									
Räntabilitet på eget kapital	16,0%	11,7%		12,9%		13,8%	12,6%		12,3%
K/I-tal	44,7%	48,6%		46,9%		46,5%	45,8%		45,5%
Resultat per aktie, kr	2,69	2,06		2,09		4,75	4,20		8,28
- efter utspädning	2,66	2,04		2,06		4,70	4,16		8,20
Kärnprimärkapitalrelation, CRR	21,4%	21,6%		23,4%		21,4%	23,4%		22,7%
Total kapitalrelation, CRR	28,3%	28,3%		29,0%		28,3%	29,0%		28,3%

Koncernens utveckling

STRATEGISKA INITIATIV FÖR AFFÄRSUTVECKLING OCH EFFEKTIVISERING

Bakgrund

Handelsbankens affärsmodell ligger fast. Affärsmodellen baseras på decentralisering där kund- och kreditansvar finns på det lokala kontoret nära kunderna och där kunderna erbjuds personlig service när de önskar. En hörnsten i affärsmodellen är en strikt riskkultur.

Samtidigt som de grundläggande principerna i bankens affärsmodell ligger fast erbjuder den pågående digitaliseringen möjligheter till såväl ökad operativ effektivitet som ett förbättrat kunderbjudande. Banken genomför därför strategiska initiativ för affärsutveckling och effektivisering.

Effektivisering

Bankens modell innebär att en stor del av administrationen kring kunder och affärer hanteras på respektive kontor istället för på ett centralt back-office. Detta är en fördel inte minst för kundens upplevelse av den erhållna servicen. På bankkontoren upptas idag en betydande del av arbetstiden av sådan administration. Den tekniska utvecklingen möjliggör att merparten av denna administration över tiden kan digitaliseras. Banken bedriver ett strategiskt initiativ för effektivisering och kommer att genomföra detta successivt. En stor del av effektiviseringarna kommer att utmynna i kostnadsbesparingar. Banken avser att i samband med delårsrapporten för tredje kvartalet 2018 kvantifiera effekterna av dessa effektiviseringar.

En viktig del i arbetet är det projekt som har initierats för digitalisering av den svenska bolåneprocessen. Kunder som inte efterfrågar rådgivning eller särskild analys ska kunna hantera sin bolåneaffär digitalt när arbetet är fullt genomfört under 2020. Samtidigt kommer de kunder som efterfrågar rådgivning eller som kräver särskild analys att, precis som tidigare, hanteras personligen på det lokala kontoret.

Affärsutveckling

Den snabba tekniska utvecklingen gör även att banken ser stora möjligheter att stärka affärserbjudandet genom att fortsätta integreringen av digitala lösningar för kunderna med lokal närvaro och möjlighet till personlig service. Denna integrering har till stora delar redan genomförts inom sparområdet i Sverige. Ett digitaliserat rådgivningsstöd, som fortsätter att utvecklas, har införts på kontoren. Effekten är att rådgivarna på kontoren har fått betydligt bättre möjligheter att genomföra en högkvalitativ rådgivning med kunderna och hantera frågor som bara kan ske genom personlig kontakt lokalt eller digitalt. Detta har materialiserats i en kraftig ökning i antalet rådgivningsmöten i kontorsrörelsen i Sverige.

Banken kommer inom ramen för sina IT-investeringar de närmaste åren att genomföra en liknande integrering inom såväl bolåneaffären som den breda företagsaffären. Målsättningen är att bankens privat- och företagskunder ska erbjudas en helhetsrådgivning inom samtliga relevanta delar av kundens ekonomi där den personliga servicen integreras med digitala verktyg.

JANUARI – JUNI 2018 JÄMFÖRT MED JANUARI – JUNI 2017

Koncernens rörelseresultat ökade med 7% till 11 381 mkr (10 604). Räntabiliteten på eget kapital steg till 13,8% (12,6). Periodens resultat efter skatt ökade med 13% till 9 235 mkr (8 167) och resultatet per aktie uppgick till 4,75 kr (4,20). K/I-talet steg till 46,5% (45,8).

Käpprimärkapitalrelationen uppgick till 21,4% (23,4).

Intäkter

mkr	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	Förändr.
Räntenetto	15 552	14 402	8%
varav statliga avgifter	-1 401	-1 043	34%
Provisionsnetto	5 012	4 862	3%
Nettoresultat av finansiella trans.	419	864	-52%
Övrigt	976	146	
Summa intäkter	21 959	20 274	8%

Intäkterna ökade med 8% till 21 959 mkr (20 274).

Under andra kvartalet sålde bankens sina aktier i UC AB och resultateffekten uppgick till 837 mkr. Justerat för denna engångspost ökade intäkterna med 4%. Valutakurseffekter påverkade intäkterna positivt med 261 mkr.

Räntenettet steg med 8% till 15 552 mkr (14 402). Justerat för den höjda resolutionsavgiften 2018 ökade räntenettet med 10%.

Av räntenettoförbättringen på 1 150 mkr, förklarades 745 mkr av högre utlåningsvolym. Något lägre utlåningsmarginaler i kontorsrörelsen minskade räntenettet med -79 mkr. Inlåningen ökade räntenettet med 251 mkr till följd av såväl stigande inlåningsvolym som förbättrade marginaler.

Avgiften till Resolutionsfonden uppgick till -1 245 mkr (-865). Resolutionsavgiften under 2018 är 0,125% av avgiftsunderlaget (0,09%). Inklusive avgifter till olika insättningsgarantier ökade statliga avgifter med -358 mkr till -1 401 mkr (-1 043). Den så kallade benchmarkeffekten i Stadshypotek uppgick till -10 mkr (-39) och valutakurseffekter påverkade positivt med 191 mkr. Resterande del av räntenettoförändringen förklaras främst av lägre totala finansieringskostnader.

Medelvolymen utlåning till allmänheten ökade med 7%, eller 141 mdkr, till 2 143 mdkr (2 002), varav 25 mdkr förklarades av valutakurseffekter. Utlåningen till hushållssektorn steg med 7% till 1 122 mdkr (1 047) och även företagsutlåningen ökade med 7% till 1 020 mdkr (955).

Medelvolymen in- och upplåning steg med 7% till 1 069 mdkr (1 000). Valutakurseffekterna påverkade medelvolymen positivt med 11 mdkr. Medelvolymen hushållsinlåning ökade med 11% till 454 mdkr (410), medan inlåningen från företag ökade med 5% till 616 mdkr (589).

Provisionsnettot ökade med 3%, eller 150 mkr, till 5 012 mkr (4 862). Fond, depå och övrig kapitalförvaltning steg med 243 mkr, eller 12%, till 2 320 mkr (2 077), samtidigt som courtageintäkterna minskade med 149 mkr, eller 29%, till 358 mkr (507). Ut- och inlåningsprovisionerna steg med 9% till 666 mkr (609) samtidigt som nettot från betalningar ökade med 6 mkr till 914 mkr (908). Provisionsnettot från kortverksamheten minskade med 1% till 566 mkr (572).

Nettoresultatet av finansiella transaktioner minskade till 419 mkr (864), främst till följd av ovanligt höga intäkter i jämförelseperioden relaterade till marknads-turbulensen vid föregående årsskifte.

Övriga intäkter ökade till 913 mkr (74), vilket främst förklaras av att banken under andra kvartalet sålde sina aktier i UC AB med en positiv resultateffekt på 837 mkr.

Kostnader

mkr	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.
Personalkostnader	-6 580	-6 160	7%
varav Oktogonen	-440	-486	-9%
varav norsk pensionsplan	-	239	
varav brittisk pensionsplan	141	-	
Övriga kostnader	-3 269	-2 840	15%
Av- och nedskrivningar	-361	-295	22%
Summa kostnader	-10 210	-9 295	10%

mkr	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.
Storbritannien och Nederländerna*	-1 956	-1 705	15%
Bolagisering i Storbritannien	-150	-10	
Ändrad pensionsplan, Norge och UK	141	239	-41%
Utvecklingskostnader	-1 038	-843	23%
Valutaeffekt	-139	-	
Övriga löpande kostnader	-7 068	-6 976	1%
Summa kostnader	-10 210	-9 295	10%

* Justerat för bolagiseringskostnader, valuta och ändrad pensionsplan.

Utvecklingsinvesteringar

mkr	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.
Utvecklingsinvesteringar	-1 311	-1 096	20%
varav personal	-575	-482	19%
varav övriga kostnader	-736	-614	20%
Aktiveringar	399	355	12%
Utvecklingsinvesteringar efter aktiveringar	-912	-741	23%
Av- och nedskrivningar	-126	-102	24%
Utvecklingskostnader	-1 038	-843	23%

De totala kostnaderna ökade med 10% till -10 210 mkr (-9 295). Valutakurseffekter ökade kostnaderna med -139 mkr. Ökningen i totala kostnader är främst hänförlig till ökad utveckling, ökade satsningar i Storbritannien och Nederländerna samt förberedelser för dotterbolagsbildning i Storbritannien. Därutöver har banken fortsatt att förstärka sina kontrollfunktioner.

Banken beslöt under 2017 att öka sin utveckling för att på olika sätt bättre tillvarata de möjligheter som den snabba tekniska utvecklingen medför. Utvecklingskostnaderna inklusive avskrivningar uppgick till -1 038 mkr (-843).

Personalkostnaderna steg med 7% till -6 580 mkr (-6 160). Under första kvartalet gjordes en förändring av pensionsplanen i Storbritannien som gav en engångseffekt som sänkte personalkostnaderna med 141 mkr. Justerat för den förändringen samt för den engångseffekt som gav sänkt personalkostnad i Norge första kvartalet 2017, ökade personalkostnaderna med 5%. Avsättningen till vinstandelsstiftelsen Oktogonen uppgick till -440 mkr (-486). De rörliga ersättningarna, inklusive sociala avgifter och lönebikostnader, sjönk till -29 mkr (-47). Personalkostnader hänförliga till bankens utveckling uppgick till -575 mkr (-482).

Genomsnittligt antal anställda ökade under första halvåret med 507 personer jämfört med motsvarande period föregående år, eller 4%, till 12 143 medarbetare (11 636). Ökningen förklaras av den fortsatta expansionen i Storbritannien och Nederländerna, bankens ökade satsning på utveckling samt fortsatt uppbyggnad av bankens kontrollfunktioner.

Övriga kostnader ökade med 15% till -3 269 mkr (-2 840), främst till följd av ökad utveckling samt de pågående förberedelserna av dotterbolagisering i Storbritannien. Övriga kostnader hänförliga till utveckling uppgick till -736 mkr (-614).

Bankens kostnader för förberedelser av dotterbolagiseringen i Storbritannien uppgick till -150 mkr (-10). Den tidigare gjorda bedömningen om en kostnadsnivå om -300 mkr för 2018 års arbete med dotterbolagiseringen kvarstår. Utöver det fortsätter banken investera i utveckling i Storbritannien.

Avskrivningar ökade med 22% till -361 mkr (-295), varav -126 mkr (-102) avsåg avskrivningar kopplade till utveckling.

De totala investeringarna i bankens utveckling uppgick till -1 311 mkr (-1 096). Aktiveringar ökade till 399 mkr (355).

De totala investeringarna i utveckling kan indelas i fyra huvudändamål. Dessa är: regelverksanpassningar, affärsutveckling, teknisk utveckling samt utveckling i bankens tillväxtmarknader. Fördelningen av investeringarna framgår av tabellen nedan. De största ökningarna första halvåret 2018 jämfört med samma period föregående år, har skett inom affärsutveckling samt utveckling i Storbritannien och Nederländerna.

Utvecklingsinvesteringar – per ändamål

mkr	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.
Regelverksanpassningar	-500	-471	6%
Teknisk utveckling	-408	-360	13%
Affärsutveckling	-269	-212	27%
Storbritannien och Nederländerna	-123	-52	137%
Övrigt	-11	-1	
Summa utvecklingsinvesteringar	-1 311	-1 096	20%

Kreditförluster

mkr	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.
Kreditförluster, netto	-375	-382	-7
Kreditförlustnivå i % av utlåning (IFRS 9)	0,04		
Kreditförlustnivå i % av utlåning (IAS 39)		0,04	

Kreditförlusterna minskade till -375 mkr (-382), varav -376 mkr var hänförligt till utlåning till allmänheten. Kreditförlustnivån enligt IFRS 9 uppgick till 0,04% (0,04% jan-jun 2017 enligt IAS 39).

KVARTAL 2 2018 JÄMFÖRT MED KVARTAL 1 2018

Rörelseresultatet ökade med 21% till 6 220 mkr (5 161). Justerat för engångsposter var ökningen 7%. Periodens resultat efter skatt steg med 31% till 5 231 mkr (4 004). Resultatet per aktie steg till 2,69 kr (2,06) och räntabiliteten på eget kapital steg till 16,0% (11,7%).

K/I-talet förbättrades till 44,7% (48,6%).

Intäkter

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.
Räntenetto	7 904	7 648	3%
varav statliga avgifter	-706	-695	2%
Provisionsnetto	2 551	2 461	4%
Nettoresultat av finansiella trans.	290	129	125%
Övrigt	890	86	
Summa intäkter	11 635	10 324	13%

Intäkterna ökade med 13% till 11 635 mkr (10 324).

Justerat för engångsposten relaterat till försäljningen av aktierna i UC AB var intäktsökningen 5%.

Valutakurseffekter ökade intäkterna med 179 mkr.

Räntenettet ökade med 3%, eller 256 mkr, till 7 904 mkr (7 648). Högre utlåningsvolymen bidrog positivt med 103 mkr samtidigt som utlåningsmarginalerna i kontorsrörelsen utanför Sverige minskade räntenettet med -37 mkr. I Sverige var utlåningsmarginalerna stabila. Räntenettet från inlåningen steg med 45 mkr, främst förklarat av förbättrade marginaler. Det faktum att andra kvartalet har en kalenderdag mer än jämförelsekvartalet ökade räntenettet med 37 mkr.

Valutakurseffekter ökade räntenettet med 142 mkr. Statliga avgifter ökade med -11 mkr till -706 mkr (-695). Den så kallade benchmarkeffekten i Stadshypotek ökade räntenettet med 60 mkr och uppgick till 25 mkr (-35).

Medelvolymen utlåning till allmänheten ökade med 3%, eller 66 mdkr, till 2 176 mdkr (2 110).

Valutakurseffekter ökade medelvolymen med 32 mdkr. Hushållsutlåningen steg med 2% till 1 136 mdkr (1 109) och företagsutlåningen ökade med 4% till 1 040 mdkr (1 001). Den totala medelvolymen in- och upplåning ökade med 1% till 1 075 mdkr (1 063). Valutakurseffekter påverkade medelvolymen positivt med 16 mdkr. Hushållsinlåningen steg med 4% samtidigt som medelvolymen företagsinlåning minskade med 1%.

Provisionsnettot ökade med 4%, eller 90 mkr, till 2 551 mkr (2 461). Fondprovisioner svarade för 52 mkr av ökningen och steg med 6% till 941 mkr (889). Nettot av betalningar steg med 29 mkr och uppgick till 471 mkr (442), där nettot av kortprovisionerna uppgick till 291 mkr (275). Courtageintäkterna minskade med 2% till 177 mkr (181).

Nettoresultatet av finansiella transaktioner uppgick till 290 mkr (129), främst till följd av negativa värderingseffekter i derivat för bankens upplåning under jämförelsekvartalet.

Övriga intäkter ökade till 890 mkr (86), främst förklarat av försäljning av aktier i UC AB.

Kostnader

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.
Personalkostnader	-3 363	-3 217	5%
varav Oktogonen	-207	-233	-11%
varav brittisk pensionsplan	-	141	
Övriga kostnader	-1 644	-1 625	1%
Av- och nedskrivningar	-189	-172	10%
Summa kostnader	-5 196	-5 014	4%

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.
Storbritannien och Nederländerna*	-972	-987	-1%
Bolagisering i Storbritannien	-71	-79	-10%
Ändrad pensionsplan, Norge och UK	-	141	
Utvecklingskostnader	-488	-550	-11%
Valutaeffekt	-116	-	
Övriga löpande kostnader	-3 549	-3 539	0%
Summa kostnader	-5 196	-5 014	4%

* Justerat för bolagiseringskostnader, valuta och ändrad pensionsplan.

Utvecklingsinvesteringar

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.
Utvecklingsinvesteringar	-657	-654	0%
varav personal	-290	-285	2%
varav övriga kostnader	-367	-369	-1%
Aktiveringar	234	165	42%
Utvecklingsinvesteringar efter aktiveringar	-423	-489	-13%
Av- och nedskrivningar	-65	-61	7%
Utvecklingskostnader	-488	-550	-11%

De totala kostnaderna ökade med 4% till -5 196 mkr (-5 014). Valutakurseffekter ökade kostnaderna med 116 mkr. Justerat för valutakurseffekterna och den positiva engångseffekten av en förändrad pensionsplan i Storbritannien i jämförelsekvartalet, sjönk de totala kostnaderna med 1%. Utvecklingskostnaderna, inklusive avskrivningar, minskade till -488 mkr (-550).

Personalkostnaderna ökade med 5%, eller 145 mkr, till -3 363 mkr (-3 217). Justerat för den positiva engångseffekten i jämförelsekvartalet, var personalkostnaderna i stort oförändrade. Valutakurseffekter ökade personalkostnaderna med 76 mkr, och i lokal valuta sjönk personalkostnaderna därmed med 2%. Avsättningen till vinstandelsstiftelsen Oktogonen uppgick till -207 mkr (-233). Periodens avsättning till rörliga ersättningar uppgick till -20 mkr (-9). Personalkostnader hänförliga till bankens utveckling uppgick till -290 mkr (-285).

Genomsnittligt antal anställda ökade till 12 219 medarbetare (12 066), främst till följd av fortsatt expansion, förberedelser för dotterbolagisering i Storbritannien samt ytterligare ökning av antalet anställda inom bankens kontrollfunktioner.

Övriga kostnader ökade med 1% till -1 644 mkr (-1 625). Valutakurseffekten påverkade övriga kostnader negativt med -36 mkr och justerat för detta minskade övriga kostnader något. Övriga kostnader hänförliga till utveckling uppgick till -367 mkr (-369).

Avskrivningar ökade till -189 mkr (-172), varav -65 mkr (-61) avsåg avskrivningar kopplade till utveckling.

De totala investeringarna i bankens utveckling uppgick till -657 mkr (-654). Aktiveringarna ökade till 234 mkr (165).

Kreditförluster

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.
Kreditförluster, netto	-222	-153	69
Kreditförlustnivå i % av utlåning (IFRS 9)	0,05	0,03	

Kreditförlusterna ökade till -222 mkr (-153), varav -242 mkr var hänförligt till utlåning till allmänheten. Kreditförlustnivån uppgick till 0,05% (0,03). Den underliggande kreditkvaliteten var fortsatt stabil.

Skatter

Skattesatsen i det andra kvartalet uppgick till 15,9% (22,4). En normal skattesats för koncernen under 2018 uppgår till 22-23%. Det lägre skattesatsen under andra kvartalet förklarades främst av två engångsposter.

Försäljningen av de näringsbetingade aktierna i UC AB gav en resultateffekt om 837 mkr.

Riksdagen tog i juni 2018 beslutet att sänka bolagsskatten i Sverige från 22,0% i två steg; under 2019-2020 kommer bolagsskatten att vara 21,4% för att från och med 2021 sänkas ytterligare till 20,6%. Detta innebär att uppskjutna skattefordringar och skatteskulder i koncernen omvärderades under andra kvartalet, vilket gav en positiv engångspost om 285 mkr.

HANDELSBANKENS BRITTISKA DOTTERBOLAG

Banken bildade ett helägt brittiskt dotterbolag, Handelsbanken plc, under det andra kvartalet. De tillgångar och åtaganden som idag finns i den brittiska filialen, kommer att föras över till dotterbolaget senast den 29 mars 2019. Förberedelsearbetet för den överföringen fortlöper enligt plan. De omfattande investeringar som banken genomför i sin brittiska verksamhet som ett led i förberedelserna, väntas bidra till en förbättrad effektivitet i kontorsrörelsen i Storbritannien. Investeringarna inbegriper också utökad systemstöd för ytterligare regelverksanpassningar. Den långfristiga upplåningen till det brittiska dotterbolaget kommer att hanteras av Group Treasury i Stockholm.

FINANSIERING OCH LIKVIDITET

Emissionsvolymen av obligationer ökade under första halvåret till 137 mdkr (75), varav 86 mdkr (65) i säkerställda obligationer, 43 mdkr (10) i seniora obligationer och 8 mdkr (0) i tidsbundna förlagslån. Banken emitterade under andra kvartalet en 5-årig grön senior obligation om 500 miljoner Euro inom ramen för det gröna ramverket som etablerades under kvartalet.

Banken har stora volymer likvida medel, hypotekslån och andra tillgångar som inte är pantsatta och som därmed utgör ett skydd för bankens seniora långivare. Kvoten mellan icke pantsatta tillgångar och all icke säkerställd marknadsfinansiering uppgick vid periodens slut till 224% (228).

Banken har en stark likviditetssituation. Kassamedel och likvida tillgångar placerade i centralbanker uppgick till 436 mdkr (377) och volymen likvida obligationer och övriga likvida tillgångar uppgick till 196 mdkr (150).

Koncernens Liquidity Coverage Ratio (LCR), beräknat enligt EU-kommissionens delegerade akt, uppgick vid kvartalets slut till 146% (142). Net stable funding ratio (NSFR) uppgick vid kvartalets slut till 103% (102).

KAPITAL

Bankens mål är att kärnprimärkapitalrelationen under normala förhållanden ska överstiga det kärnprimärkapitalbehov som Finansinspektionen kommunicerar till banken med 1-3 procentenheter.

Kärnprimärkapitalrelationen uppgick vid utgången av det andra kvartalet till 21,4%. Banken bedömer att Finansinspektionens kärnprimärkapitalkrav vid utgången av andra kvartalet uppgick till 19,6%. Bankens kapitalisering låg därmed inom målintervall.

Kapitalsituationen 30 juni 2018 jämfört med 30 juni 2017

mkr	30 jun 2018	30 jun 2017	För-ändr.
Kärnprimärkapitalrelation, CRR	21,4%	23,4%	-2,0
Total kapitalrelation, CRR	28,3%	29,0%	-0,7
Risikexponeringsbelopp, CRR	553 761	504 199	10%
Kärnprimärkapital	118 404	117 851	0%
Total kapitalbas	156 455	146 164	7%
Kapitalkrav, Basel I-golv		100 575	
Total kapitalbas, Basel I-golv		148 436	

Kapitalbasen uppgick till 156 mdkr (146) och bankens totala kapitalrelation uppgick till 28,3% (29,0).

Kärnprimärkapitalet uppgick till 118 mdkr (118) samtidigt som kärnprimärkapitalrelationen uppgick till 21,4% (23,4).

Periodens resultat efter avdragen utdelning minskade kärnprimärkapitalrelationen med -0,3 procentenheter. Högre utlåningsvolymen minskade kärnprimärkapitalrelationen med -0,7 procentenheter. Kundmigration i låneportföljen påverkade med -0,5 procentenheter. Nettoeffekten av olika risknivåer på in- och utflöden i utlåningsportföljen, så kallad volymmigration, gjorde att kärnprimärkapitalrelationen ökade med 0,1 procentenhet.

Införandet av nya riskviktsgrupper i Pelare 1 för Special Property Lending i Storbritannien under första kvartalet minskade kärnprimärkapitalrelationen med -0,4 procentenheter.

Valutakurseffekter ökade kärnprimärkapitalrelationen med 0,2 procentenheter och förändringen i pensionsnettot påverkade negativt med -0,3 procentenheter som en följd av att diskonteringsräntan för svenska pensionsförpliktelser sänktes till 2,0% (2,3). Övriga effekter netto var -0,1 procentenhet.

Kapitalsituationen 30 juni 2018 jämfört med 31 mars 2018

mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	För-ändr.
Kärnprimärkapitalrelation, CRR	21,4%	21,6%	-0,2
Total kapitalrelation, CRR	28,3%	28,3%	0,0
Risikexponeringsbelopp, CRR	553 761	545 898	1%
Kärnprimärkapital	118 404	117 691	1%
Total kapitalbas	156 455	154 629	1%

Kapitalbasen uppgick till 156 mdkr (155) och den totala kapitalrelationen var 28,3% (28,3). Kärnprimärkapitalet uppgick till 118 mdkr (118) och kärnprimärkapitalrelationen uppgick till 21,4% (21,6). Periodens resultat, efter avdrag för upparbetad utdelning, hade ingen inverkan på kärnprimärkapitalrelationen. Detta som en följd av att utdelningsandelen för 2017 används för avdraget av upparbetad utdelning.

Stigande utlåningsvolymen minskade kärnprimärkapitalrelationen med -0,3 procentenheter. Nettoeffekten av kund- och volymmigration påverkade positivt med 0,1 procentenhet. Förändringen av pensionsnettot minskade kärnprimärkapitalrelationen med -0,1 procentenhet främst på grund av att diskonteringsräntan för svenska pensionsförpliktelser sänktes till 2,0% (2,1).

Valutakurseffekter var neutrala och nettoeffekten av övriga faktorer ökade kärnprimärkapitalrelationen med 0,1 procentenhet.

Ekonomiskt kapital och tillgängliga finansiella resurser
Bankens interna bedömning av kapitalbehovet utgår från bankens kapitalkrav, stresstester samt bankens modell för ekonomiskt kapital (Economic Capital, EC). Detta ställs i relation till bankens tillgängliga finansiella resurser (Available Financial Resources, AFR). Den av styrelsen fastställda målsättningen är att kvoten mellan AFR och EC för koncernen ska överstiga 120%. Vid utgången av andra kvartalet uppgick EC för koncernen till 61,0 mdkr och AFR till 171,9 mdkr. Kvoten mellan AFR och EC var därmed 282%. För konsoliderad situation uppgick EC till 34,6 mdkr och AFR till 169,6 mdkr.

Rating

Handelsbankens lång- och kortfristiga rating var under kvartalet oförändrad hos de ratinginstitut som följer banken vilket framgår av nedanstående tabell. Fitch åsatte under kvartalet en förväntad rating av Handelsbanken plc, Handelsbankens nybildade dotterbolag i Storbritannien, på AA respektive F1+. Båda med stabila utsikter.

	Långfristig	Kortfristig	Counterparty risk rating
Standard & Poor's	AA-	A-1+	AA-
Fitch	AA	F1+	
Moody's	Aa2	P-1	Aa1
DBRS	AA (low)		

Koncernen – Segment

Januari - juni 2018		Hemmamarknader							Just. & elim.	Koncernen Jan-jun 2018
mkr	Sverige	Stor- britannien	Danmark	Finland	Norge	Neder- länderna	Capital Markets	Övrigt		
Räntenetto	8 517	2 670	853	645	1 891	325	229	422		15 552
Provisionsnetto	1 948	341	232	246	198	82	1 949	16		5 012
Nettoresultat av finansiella transaktioner	339	104	56	30	48	6	474	-638		419
Riskresultat försäkring							56			56
Andelar i intresseföretags resultat								-7		-7
Övriga intäkter	36	0	6	7	4	1	2	871		927
Summa intäkter	10 840	3 115	1 147	928	2 141	414	2 710	664		21 959
Personalkostnader	-1 780	-891	-360	-212	-406	-174	-1 149	-1 569	-39	-6 580
Övriga kostnader	-561	-421	-91	-97	-115	-45	-478	-1 461		-3 269
Internt köpta och sålda tjänster	-1 733	-375	-180	-176	-216	-58	18	2 720		
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-33	-37	-5	-10	-8	-8	-58	-174	-28	-361
Summa kostnader	-4 107	-1 724	-636	-495	-745	-285	-1 667	-484	-67	-10 210
Resultat före kreditförluster	6 733	1 391	511	433	1 396	129	1 043	180	-67	11 749
Kreditförluster, netto	-146	-53	3	-75	-129	12	13	0		-375
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	3	-1	2	0	3	-	0	0		7
Rörelseresultat	6 590	1 337	516	358	1 270	141	1 056	180	-67	11 381
Resultatutdelning	930	15	35	96	60	1	-1 137	-		
Rörelseresultat efter resultatutdelning	7 520	1 352	551	454	1 330	142	-81	180	-67	11 381
Interna intäkter*	-367	-615	-152	-140	-1 328	-158	-1 435	4 195		

Januari - juni 2017		Hemmamarknader							Just. & elim.	Koncernen Jan-jun 2017
mkr	Sverige	Stor- britannien	Danmark	Finland	Norge	Neder- länderna	Capital Markets	Övrigt		
Räntenetto	8 022	2 257	842	583	1 783	260	236	419		14 402
Provisionsnetto	2 175	290	229	234	205	65	1 641	23		4 862
Nettoresultat av finansiella transaktioner	323	94	53	27	46	5	627	-311		864
Riskresultat försäkring							89			89
Andelar i intresseföretags resultat						2		-32		-30
Övriga intäkter	27	0	8	10	10	0	10	22		87
Summa intäkter	10 547	2 641	1 132	854	2 044	332	2 603	121		20 274
Personalkostnader	-1 704	-914	-329	-194	-177	-141	-1 132	-1 461	-108	-6 160
Övriga kostnader	-558	-238	-75	-86	-107	-38	-448	-1 290		-2 840
Internt köpta och sålda tjänster	-1 565	-301	-163	-151	-200	-46	23	2 403		
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-44	-32	-7	-9	-7	-5	-40	-125	-26	-295
Summa kostnader	-3 871	-1 485	-574	-440	-491	-230	-1 597	-473	-134	-9 295
Resultat före kreditförluster	6 676	1 156	558	414	1 553	102	1 006	-352	-134	10 979
Kreditförluster, netto	-99	-35	-70	-12	-102	0	-64			-382
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	0	-1	8	0	0	-	0	0		7
Rörelseresultat	6 577	1 120	496	402	1 451	102	942	-352	-134	10 604
Resultatutdelning	624	15	48	70	44	2	-803			
Rörelseresultat efter resultatutdelning	7 201	1 135	544	472	1 495	104	139	-352	-134	10 604
Interna intäkter*	166	-584	-174	-174	-1 284	-122	-1 449	3 621		

* Interna intäkter som ingår i Summa intäkter består av intäkter från transaktioner mellan andra rörelsesegment och Övrigt. Eftersom ränteintäkter och räntekostnader redovisas netto som intäkt innebär det att interna intäkter bland annat innehåller nettot av intern finansieringskostnad mellan segmenten och Övrigt.

Segmenten utgörs av Handelsbanken Sverige, Handelsbanken Storbritannien, Handelsbanken Danmark, Handelsbanken Finland, Handelsbanken Norge och Handelsbanken Nederländerna samt av Handelsbanken Capital Markets. I segmentens resultaträkningar ingår

interna poster såsom interna räntor, provisioner och ersättningar för interna tjänster huvudsakligen enligt självkostnadsprincipen. Den del av Handelsbanken Capital Markets rörelseresultat som inte innehåller risktagande resultatutdelas till kundansvarigt kontor.

Handelsbanken Sverige

Handelsbanken Sverige består av kontorsrörelsen i fem regionbanker samt av Handelsbanken Finans, Ecster och Stadshypoteks verksamheter i Sverige. I Handelsbanken utgår verksamheten från kontoren som har ansvar för bankens samtliga kunder. Regionbankerna tillhandahåller ett fullsortiment av banktjänster på 407 kontor och mötesplatser i hela Sverige. Handelsbanken Finans erbjuder finansbolagstjänster och arbetar genom bankens kontor.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Räntenetto	4 276	4 241	1%	4 076	5%	8 517	8 022	6%	16 694
Provisionsnetto	989	959	3%	1 117	-11%	1 948	2 175	-10%	4 434
Nettoresultat av finansiella transaktioner	190	149	28%	176	8%	339	323	5%	663
Övriga intäkter	4	32	-88%	16	-75%	36	27	33%	49
Summa intäkter	5 459	5 381	1%	5 385	1%	10 840	10 547	3%	21 840
Personalkostnader	-879	-901	-2%	-848	4%	-1 780	-1 704	4%	-3 465
Övriga kostnader	-288	-273	5%	-279	3%	-561	-558	1%	-1 180
Internt köpta och sålda tjänster	-865	-868	0%	-773	12%	-1 733	-1 565	11%	-3 168
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-16	-17	-6%	-17	-6%	-33	-44	-25%	-79
Summa kostnader	-2 048	-2 059	-1%	-1 917	7%	-4 107	-3 871	6%	-7 892
Resultat före kreditförluster	3 411	3 322	3%	3 468	-2%	6 733	6 676	1%	13 948
Kreditförluster, netto	-31	-115	-73%	-39	-21%	-146	-99	47%	-210
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	2	1	100%	0		3	0		2
Rörelseresultat	3 382	3 208	5%	3 429	-1%	6 590	6 577	0%	13 740
Resultatutdelning	487	443	10%	330	48%	930	624	49%	1 257
Rörelseresultat efter resultatutdelning	3 869	3 651	6%	3 759	3%	7 520	7 201	4%	14 997
Interna intäkter	-305	-62	-392%	182		-367	166		601
K/I-tal, %	34,4	35,4		33,5		34,9	34,7		34,2
Kreditförlustnivå (IAS 39), %				0,01			0,02		0,02
Kreditförlustnivå (IFRS 9), %	0,01	0,04				0,03			
Allokerat kapital	75 137	82 804	-9%	74 464	1%	75 137	74 464	1%	79 964
Räntabilitet på allokerat kapital, %	16,1	13,8		15,7		14,9	14,7		15,3
Medelantal anställda	4 031	4 057	-1%	3 990	1%	4 045	3 998	1%	4 078
Antal kontor	407	415	-2%	423	-4%	407	423	-4%	420

AFFÄRSVOLYMER

	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Medelvolymer, mdkr									
Utlåning till allmänheten*									
Hushåll	824	812	1%	775	6%	818	770	6%	782
varav Hypotekslån	776	764	2%	725	7%	770	719	7%	732
Företag	509	502	1%	486	5%	506	482	5%	488
varav Hypotekslån	298	293	2%	280	6%	296	278	6%	283
Totalt	1 333	1 314	1%	1 261	6%	1 324	1 252	6%	1 270
Inlåning från allmänheten									
Hushåll	343	334	3%	316	9%	338	312	8%	321
Företag	243	243	0%	229	6%	244	223	9%	229
Totalt	586	577	2%	545	8%	582	535	9%	550

* Exklusive utlåning till Riksgälden.

JANUARI – JUNI 2018 JÄMFÖRT MED JANUARI – JUNI 2017

Resultatutveckling

Rörelseresultatet steg med 13 mkr till 6 590 mkr (6 577) och räntabiliteten uppgick till 14,9% (14,7).

Räntenettot ökade med 6%, eller 495 mkr, till 8 517 mkr (8 022). Högre utlåningsvolymerna ökade räntenettot med 409 mkr medan minskade utlåningsmarginaler påverkade räntenettot med -32 mkr. Räntenettot från inlåningen förbättrades med 72 mkr, främst förklarad av högre volymer. Avgifter till Resolutionsfonden ökade till -573 mkr (-406) och tillsammans med insättningsgarantin ökade de statliga avgifterna med 149 mkr till -693 mkr (-544). Resterande del av räntenettoökningen förklaras av lägre finansieringskostnader.

Provisionsnettot minskade med 10%, eller 227 mkr, till 1 948 mkr (2 175), där fondprovisionerna minskade med 28% till 431 mkr (597). Från och med 2018 redovisas provisioner enligt de nya reglerna för värdepappersmarknaden – MiFID 2. Som en konsekvens av detta var de fondprovisioner, som kontoren erhåller som distributionsersättning från fondbolaget, 207 mkr lägre jämfört med tidigare år. Motsvarande provisioner redovisas istället i segmentet Capital Markets och återfinns i segmentet Handelsbanken Sverige på raden för resultatutdelning. Justerat för den ändrade modellen, ökade fondprovisionerna med 7%. Även courtage-intäkterna från den diskretionära förvaltningen var lägre som en konsekvens av MiFID 2.

Nettoresultatet av finansiella transaktioner uppgick till 339 mkr (323).

De totala kostnaderna ökade med 6% till -4 107 mkr (-3 871). Personalkostnaderna steg med 4% till -1 780 mkr (-1 704). Medelantalet anställda ökade med 1% till 4 045 (3 998).

Ett initiativ med att effektivisera och digitalisera administration och rutinarbete pågår, bland annat genom ökad automatisering och annan effektivisering av interna processer. Banken har inlett ett arbete med att använda Artificiell Intelligens (AI) för den omfattande eftergranskningen som sker av investeringsrådgivning. Arbetet har även inletts med att digitalisera bolåneaffären. Målsättningen är att i varje del av bolåneprocessen maximalt utnyttja de möjligheter som den nya tekniken ger – både för kunden och för banken. Ett exempel på ett moment som tidigare krävde mycket manuell administration för kontoren är kontroll av fastighetsvärderingar. Sedan en tid tillbaka har nu delar av detta arbete automatiserats.

Under de senaste åren har flera av bankens kontor flyttat till billigare, men för rådgivning mer ändamålsenliga lokaler. Samtidigt har ett antal kontor slagits samman med närbelägna grannkontor.

Kostnaderna för internt köpta och sålda tjänster ökade med 11% till -1 733 mkr (-1 565), främst till följd av ökade kostnader för utveckling.

K/I-talet uppgick till 34,9% (34,7).

Kreditförlusterna uppgick till -146 mkr (-99) och kreditförlustnivån enligt IFRS 9 uppgick till 0,03% (0,02 enligt IAS 39).

Affärsutveckling

Handelsbanken fortsätter att ha stora inflöden av nya affärsvolymerna i Sverige – såväl avseende sparande som utlåning. Nysparandet i bankens fonder i Sverige uppgick till 7,4 mdkr (10,8), vilket motsvarade en marknadsandel på 35%. Samtidigt ökade inlåningen; statistik, som finns tillgänglig fram till och med maj månad, visade att under årets fem första månader gick 31% av nettoökningen av hushållsinlåningen i Sverige in på konton i Handelsbanken.

Medelvolymen hypoteksutlåning till privatpersoner växte med 7% till 770 mdkr (719), samtidigt som inlåningen från hushåll växte med 8% till 338 mdkr (312). Medelvolymen utlåning till företag steg med 5% till 506 mdkr (482), medan inlåningen från företag ökade med 9% till 244 mdkr (223).

Handelsbanken hade 407 kontor och mötesplatser i Sverige (423).

KVARTAL 2 2018 JÄMFÖRT MED KVARTAL 1 2018

Rörelseresultatet ökade med 5% till 3 382 mkr (3 208) och räntabiliteten steg till 16,1% (13,8).

Räntenettot förbättrades med 1%, eller 35 mkr, till 4 276 mkr (4 241). Ökade utlåningsvolymerna bidrog positivt med 52 mkr samtidigt som utlåningsmarginalerna var stabila. Räntenettot från inlåningsverksamheten ökade med 16 mkr. Statliga avgifter uppgick till -349 mkr (-344). Den så kallade benchmarkeffekten i Stadshypotek påverkade räntenettot positivt med 60 mkr och uppgick till 25 mkr (-35). Bruttomarginalen på hypoteksstocken, före kostnader för rådgivning och administration, var oförändrad och uppgick till 1,06% (1,06).

Medelvolymen utlåning till hushåll ökade med 1% till 824 mdkr (812). Även medelvolymen utlåning till företag steg med 1%, till 509 mdkr (502).

Provisionsnettot ökade med 3% till 989 mkr (959), främst till följd av förbättrat provisionsnetto från kortaffären, men även fondprovisionerna steg.

Nettoresultatet av finansiella transaktioner steg till 190 mkr (149), till följd av högre resultat från valutarelaterade affärer.

Kostnaderna minskade med 1% till -2 048 mkr (-2 059). Personalkostnaderna sjönk med 2% som ett resultat av att medelantalet anställda minskade med 2% till 4 031 medarbetare (4 057).

Kreditförlusterna uppgick till -31 mkr (-115), vilket motsvarade en kreditförlustnivå enligt IFRS 9 på 0,01% (0,04).

Handelsbanken Storbritannien

Handelsbanken Storbritannien består av den brittiska kontorsrörelsen med fem regionbanker samt av kapitalförvaltaren Heartwood. I Handelsbanken utgår verksamheten från kontoren som har ansvar för bankens samtliga kunder. Regionbankerna tillhandahåller banktjänster på 208 kontor i hela Storbritannien.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Räntenetto	1 388	1 282	8%	1 178	18%	2 670	2 257	18%	4 659
Provisionsnetto	174	167	4%	150	16%	341	290	18%	602
Nettoresultat av finansiella transaktioner	50	54	-7%	48	4%	104	94	11%	127
Övriga intäkter	0	0	0%	0	0%	0	0	0%	3
Summa intäkter	1 612	1 503	7%	1 376	17%	3 115	2 641	18%	5 391
Personalkostnader	-528	-363	45%	-461	15%	-891	-914	-3%	-1 828
Övriga kostnader	-213	-208	2%	-126	69%	-421	-238	77%	-549
Internt köpta och sålda tjänster	-197	-178	11%	-151	30%	-375	-301	25%	-595
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-19	-18	6%	-16	19%	-37	-32	16%	-63
Summa kostnader	-957	-767	25%	-754	27%	-1 724	-1 485	16%	-3 035
Resultat före kreditförluster	655	736	-11%	622	5%	1 391	1 156	20%	2 356
Kreditförluster, netto	-28	-25	12%	-23	22%	-53	-35	51%	-739
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	-1	0		0		-1	-1	0%	-1
Rörelseresultat	626	711	-12%	599	5%	1 337	1 120	19%	1 616
Resultatutdelning	8	7	14%	7	14%	15	15	0%	35
Rörelseresultat efter resultatutdelning	634	718	-12%	606	5%	1 352	1 135	19%	1 651
Interna intäkter	-331	-284	-17%	-286	-16%	-615	-584	-5%	-935
K/I-tal, %	59,1	50,8		54,5		55,1	55,9		55,9
Kreditförlustnivå (IAS 39), %				0,05			0,04		0,38
Kreditförlustnivå (IFRS 9), %	0,05	0,05				0,05			
Allokerat kapital	13 286	12 894	3%	12 144	9%	13 286	12 144	9%	13 106
Räntabilitet på allokerat kapital, %	14,9	17,4		15,6		16,1	14,1		10,2
Medelantal anställda	2 228	2 155	3%	2 022	10%	2 191	2 006	9%	2 045
Antal kontor	208	208	0%	207	0%	208	207	0%	208

AFFÄRSVOLYMER

Medelvolymer, m GBP	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Utlåning till allmänheten									
Hushåll	6 501	6 416	1%	6 073	7%	6 458	5 994	8%	6 127
Företag	13 610	13 247	3%	12 050	13%	13 429	11 885	13%	12 264
Totalt	20 111	19 663	2%	18 123	11%	19 887	17 879	11%	18 391
Inlåning från allmänheten									
Hushåll	4 519	4 336	4%	3 603	25%	4 428	3 450	28%	3 775
Företag	8 971	8 851	1%	8 490	6%	8 911	8 165	9%	8 654
Totalt	13 490	13 187	2%	12 093	12%	13 339	11 615	15%	12 429

JANUARI – JUNI 2018 JÄMFÖRT MED JANUARI – JUNI 2017

Resultatutveckling

Rörelseresultatet ökade med 19%, eller 217 mkr, till 1 337 mkr (1 120). Valutakurseffekter påverkade rörelseresultatet positivt med 39 mkr. Räntabiliteten förbättrades till 16,1% (14,1).

Intäkterna steg med 18% till 3 115 mkr (2 641). Uttryckt i lokal valuta steg intäkterna med 14%.

Räntenettot förbättrades med 18%, eller 413 mkr, till 2 670 mkr (2 257). Valutakurseffekter påverkade räntenettot positivt med 77 mkr och i lokal valuta ökade räntenettot med 14%. Ökade utlåningsvolymerna bidrog med 176 mkr och större inlåningsvolymerna med 55 mkr. Förbättrade inlåningsmarginaler ökade räntenettot med 128 mkr. Marginalerna på utlåning till hushåll sjönk med 59 mkr medan utlåningsmarginalerna mot företag förbättrades med 20 mkr. Statliga avgifter ökade med 28 mkr och uppgick till -118 mkr (-90).

Provisionsnettot ökade med 18% till 341 mkr (290), bland annat till följd av högre betalnings- samt utlåningsprovisioner. Kapital- och rådgivningsprovisionerna i Heartwood Wealth Management steg med 15% till 154 mkr (134).

Nettoresultatet av finansiella transaktioner ökade med 11% till 104 mkr (94).

Personalkostnaderna sjönk med 3%, eller 23 mkr, vilket förklaras av att det under första kvartalet 2018 gjordes en förändring av pensionsplanen i Storbritannien som medförde en positiv engångseffekt om 141 mkr. Justerat för detta steg personalkostnaderna med 118 mkr eller 13%. Av ökningen förklarades 32 mkr av försvagningen av den svenska kronan. Medelantalet anställda ökade med 9% till 2 191 medarbetare (2 006).

Övriga kostnader steg med 183 mkr till -421 mkr (-238). Valutakurseffekter påverkade de övriga kostnaderna med -18 mkr.

Under första halvåret belastades resultatet i Handelsbanken Storbritannien med -132 mkr (-10) i kostnader för utveckling och övrigt förberedelsearbete för bolagiseringen.

Kreditförlusterna uppgick till -53 mkr (-35) och kreditförlustnivån (IFRS 9) uppgick till 0,05%, att jämföras med 0,04% (IAS 39) motsvarande period föregående år.

Etablering av Handelsbanken plc

Arbetet med bildandet av ett dotterbolag dit verksamheten i Handelsbanken Storbritannien kommer att överföras fortsatte och går enligt plan. Utvecklingsarbetet medför investeringar i förbättrat IT-stöd, vilket förväntas öka effektiviteten och ge kontoren bättre förutsättningar för fortsatt lönsam tillväxt. Ett av de områden där investeringar görs, gäller systemstöd för hantering av nya kunder. Dessutom pågår automatisering av ett flertal interna processer. Arbetet inbegriper också utveckling av bättre digitala lösningar för

kunderna. Den inlåning från allmänheten som omfattas av insättningsgaranti kommer i det blivande dotterbolaget att omfattas av den brittiska insättargarantin. Etableringen av ett dotterbolag är ett naturligt nästa steg i bankens utveckling i Storbritannien och för ökade resurser och kompetens närmare de lokala kontoren och deras kunder.

Affärsutveckling

Affärsvolymerna fortsatte att öka. Medelvolymerna i inlåning från hushåll ökade med 28%, medan utlåningen till hushåll ökade med 8% jämfört med motsvarande period 2017. Totalt ökade medelvolymerna i utlåning med 11% till 19,9 md GBP, samtidigt som den totala inlåningen växte med 15% till 13,3 md GBP. Relationen i utlåning/inlåning fortsatte därmed att minska och uppgick vid utgången av kvartalet till 149%, att jämföras med 150% vid motsvarande period av 2017.

Det förvaldade kapitalet i Heartwood Wealth Management uppgick till 3,6 md GBP, att jämföras med 3,2 md GBP vid motsvarande period 2017. Nettoinflödet uppgick under första halvåret till GBP 146m (172).

Handelsbanken hade vid utgången av andra kvartalet 208 kontor (207) i Storbritannien.

KVARTAL 2 2018 JÄMFÖRT MED KVARTAL 1 2018

Rörelseresultatet minskade till 626 mkr (711), vilket förklaras av att det under första kvartalet 2018 gjordes en förändring av pensionsplanen i Storbritannien som medförde en positiv engångseffekt om 141 mkr. Justerat för detta steg rörelseresultatet med 10%. Försvagningen av den svenska kronan påverkade rörelseresultatet positivt med 10 mkr. Räntabiliteten uppgick till 14,9% (17,4).

Intäkterna steg med 7% till 1 612 mkr (1 503), och påverkades positivt av valuta-effekter med 65 mkr och uttryckt i lokal valuta ökade intäkterna med 3%.

Räntenettot ökade med 8%, eller 106 mkr, till 1 388 mkr (1 282), varav 56 mkr förklaras av valutakurseffekter och uttryckt i lokal valuta förbättrades räntenettot med 4%. Större utlåningsvolymerna förbättrade räntenettot med 24 mkr och större inlåningsvolymerna med 5 mkr. Förbättrade inlåningsmarginaler ökade räntenettot med 7 mkr. Marginalerna på utlåning till hushåll sjönk med 6 mkr, medan de förbättrades med 2 mkr på företagsutlåningen.

Provisionsnettot ökade med 4% till 174 mkr (167). Nettoresultatet av finansiella transaktioner uppgick till 50 mkr (54).

Kostnaderna ökade med 190 mkr, varav 141 mkr förklaras av den ovan nämnda engångsposten under jämförelsekvartalet. Justerat för detta ökade kostnaderna med 5% till -957 mkr.

Kreditförlusterna uppgick till -28 mkr (-25) och kreditförlustnivån (IFRS 9) uppgick därmed till 0,05% (0,05).

Handelsbanken Danmark

Handelsbanken Danmark består av kontorsrörelsen i Danmark som är organiserad i en regionbank samt av Stadshypoteks verksamhet i Danmark. I Handelsbanken utgår verksamheten från kontoren som har ansvar för bankens samtliga kunder. Regionbanken tillhandahåller ett fullsortiment av banktjänster på 57 kontor i hela Danmark.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Räntenetto	438	415	6%	425	3%	853	842	1%	1 714
Provisionsnetto	114	118	-3%	121	-6%	232	229	1%	433
Nettoresultat av finansiella transaktioner	32	24	33%	29	10%	56	53	6%	95
Övriga intäkter	3	3	0%	1	200%	6	8	-25%	15
Summa intäkter	587	560	5%	576	2%	1 147	1 132	1%	2 257
Personalkostnader	-180	-180	0%	-163	10%	-360	-329	9%	-669
Övriga kostnader	-49	-42	17%	-36	36%	-91	-75	21%	-159
Internt köpta och sålda tjänster	-91	-89	2%	-83	10%	-180	-163	10%	-335
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-2	-3	-33%	-4	-50%	-5	-7	-29%	-13
Summa kostnader	-322	-314	3%	-286	13%	-636	-574	11%	-1 176
Resultat före kreditförluster	265	246	8%	290	-9%	511	558	-8%	1 081
Kreditförluster, netto	9	-6		-66		3	-70		-466
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	0	2	-100%	2	-100%	2	8	-75%	13
Rörelseresultat	274	242	13%	226	21%	516	496	4%	628
Resultatutdelning	17	18	-6%	24	-29%	35	48	-27%	94
Rörelseresultat efter resultatutdelning	291	260	12%	250	16%	551	544	1%	722
Interna intäkter	-78	-74	-5%	-86	9%	-152	-174	13%	-237
K/I-tal, %	53,3	54,3		47,7		53,8	48,6		50,0
Kreditförlustnivå (IAS 39), %				0,27			0,14		0,48
Kreditförlustnivå (IFRS 9), %	-0,04	0,02				-0,01			
Allokerat kapital	5 841	5 794	1%	5 535	6%	5 841	5 535	6%	5 711
Räntabilitet på allokerat kapital, %	15,6	14,0		14,1		14,8	14,3		9,7
Medelantal anställda	621	617	1%	605	3%	619	608	2%	608
Antal kontor	57	57	0%	57	0%	57	57	0%	57

AFFÄRSVOLYMER

	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Medelvolymer, md dkr									
Utlåning till allmänheten									
Hushåll	46,2	46,0	0%	43,8	5%	46,1	43,6	6%	44,1
Företag	29,5	28,9	2%	28,8	2%	29,2	29,2	0%	28,7
Totalt	75,7	74,9	1%	72,6	4%	75,3	72,8	3%	72,8
Inlåning från allmänheten									
Hushåll	13,8	13,2	5%	12,9	7%	13,5	12,5	8%	12,8
Företag	18,5	21,4	-14%	18,6	-1%	20,0	18,6	8%	19,1
Totalt	32,3	34,6	-7%	31,5	3%	33,5	31,1	8%	31,9

JANUARI – JUNI 2018 JÄMFÖRT MED JANUARI – JUNI 2017

Resultatutveckling

Rörelseresultatet ökade med 4% till 516 mkr (496). Försvagningen av den svenska kronan påverkade rörelseresultatet positivt med 28 mkr, och uttryckt i lokal valuta sjönk rörelseresultatet med 1%. Resultatet före kreditförluster minskade med 8% till 511 mkr (558). Uttryckt i lokal valuta sjönk resultatet före kreditförluster med 13%. Räntabiliteten uppgick till 14,8% (14,3).

Räntenettot ökade till 853 mkr (842) och påverkades positivt med 47 mkr av valutakursförändringen. Större utlåningsvolymerna förbättrade räntenettot med 16 mkr medan försämrade utlåningsmarginaler minskade räntenettot med 52 mkr. Inlåningsmarginalerna var högre och ökade räntenettot med 12 mkr samtidigt som effekten av större inlåningsvolymerna uppgick till 2 mkr. Avgifterna för den svenska Resolutionsfonden ökade med 17 mkr och tillsammans med insättningsgarantin belastade de statliga avgifterna räntenettot med -55 mkr (-38).

Provisionsnettot ökade med 1% till 232 mkr (229).

Nettoresultatet av finansiella transaktioner ökade med 6% till 56 mkr (53).

Kostnaderna ökade med 11% till -636 mkr (-574). Uttryckt i lokal valuta steg kostnaderna med 5%. Personalkostnaderna steg med 9% till -360 mkr (-329) men uttryckt i lokal valuta var ökningen 4%. Medelantalet anställda ökade med 2% till 619 medarbetare (608). Ett initiativ med att effektivisera och digitalisera administration och rutinarbete pågår, bland annat genom ökad automatisering och annan effektivisering av interna processer.

Kreditförlusterna bestod av nettoåtervinningar och uppgick till 3 mkr (-70) och kreditförlustnivån uppgick till -0,01% enligt IFRS 9 (0,14 enligt IAS 39).

Affärsutveckling

Banken fortsatte att ha ett stabilt inflöde av nya kunder. Medelvolymen utlåning till hushåll ökade med 6% samtidigt som inlåningen från hushåll ökade med 8%. Företagsutlåningen var oförändrad mellan åren, medan inlåningen från företag steg med 8%. Totalt ökade medelvolymen utlåning med 3% till 75,3 md dkr (72,8) och inlåningen ökade med 8% till 33,5 md dkr (31,1).

Nysparandet i bankens fonder i Danmark uppgick under första halvåret till 0,8 mdkr (2,1).

Handelsbanken hade vid utgången av andra kvartalet 57 kontor (57) i Danmark.

KVARTAL 2 2018 JÄMFÖRT MED KVARTAL 1 2018

Rörelseresultatet steg med 13% till 274 mkr (242).

Resultatet före kreditförluster ökade med 8% till 265 mkr (246). Uttryckt i lokal valuta ökade resultatet före kreditförluster med 4%.

Räntenettot ökade med 6% till 438 mkr (415).

Justerat för valutakurseffekter steg räntenettot med 2%. Högre marginaler på företagsinlåningen förbättrade räntenettot med 6 mkr medan fortsatt press på utlåningsmarginalerna påverkade negativt med -7 mkr. Större utlåningsvolymerna gav en positiv effekt på 5 mkr. Avgifterna för den svenska Resolutionsfonden och insättningsgarantin var stabila och uppgick till -28 mkr (-27).

Provisionsnettot sjönk med 3% till 114 mkr (118), främst till följd av lägre courtage och försäkringsprovisioner.

Nettoresultatet av finansiella transaktioner ökade till 32 mkr (24), vilket förklarades av högre ränteskillnadsersättningar och högre resultat från valutarelaterade affärer.

Kostnaderna steg med 3% till -322 mkr (-314).

Justerat för valutakursförändringen minskade kostnaderna med 1%.

Personalkostnaderna var oförändrade och uppgick till -180 mkr (-180). Justerat för valutakursförändringen minskade personalkostnaderna med 3%.

Kreditförlusterna bestod av nettoåtervinningar och uppgick till 9 mkr (-6). Kreditförlustnivån uppgick till -0,04% (0,02).

Handelsbanken Finland

Handelsbanken Finland består av kontorsrörelsen i Finland som är organiserad i en regionbank samt av Handelsbanken Finans och Stadshypoteks verksamheter i Finland. I Handelsbanken utgår verksamheten från kontoren som har ansvar för bankens samtliga kunder. Regionbanken tillhandahåller ett fullsortiment av banktjänster på 45 kontor i hela Finland. Handelsbanken Finans erbjuder finansbolagstjänster och arbetar genom bankens kontor.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Räntenetto	332	313	6%	291	14%	645	583	11%	1 203
Provisionsnetto	124	122	2%	121	2%	246	234	5%	462
Nettoresultat av finansiella transaktioner	17	13	31%	13	31%	30	27	11%	52
Övriga intäkter	3	4	-25%	6	-50%	7	10	-30%	18
Summa intäkter	476	452	5%	431	10%	928	854	9%	1 735
Personalkostnader	-108	-104	4%	-100	8%	-212	-194	9%	-396
Övriga kostnader	-52	-45	16%	-44	18%	-97	-86	13%	-180
Internt köpta och sålda tjänster	-87	-89	-2%	-78	12%	-176	-151	17%	-303
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-5	-5	0%	-5	0%	-10	-9	11%	-19
Summa kostnader	-252	-243	4%	-227	11%	-495	-440	13%	-898
Resultat före kreditförluster	224	209	7%	204	10%	433	414	5%	837
Kreditförluster, netto	-81	6		-15	440%	-75	-12		-57
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	0	0		0		0	0		0
Rörelseresultat	143	215	-33%	189	-24%	358	402	-11%	780
Resultatutdelning	56	40	40%	38	47%	96	70	37%	150
Rörelseresultat efter resultatutdelning	199	255	-22%	227	-12%	454	472	-4%	930
Interna intäkter	-73	-67	-9%	-87	16%	-140	-174	20%	-228
K/I-tal, %	47,4	49,4		48,4		48,3	47,6		47,6
Kreditförlustnivå (IAS 39), %				0,05			0,02		0,05
Kreditförlustnivå (IFRS 9), %	0,28	-0,12				0,08			
Allokerat kapital	6 036	6 456	-7%	5 283	14%	6 036	5 283	14%	5 646
Räntabilitet på allokerat kapital, %	10,3	12,3		13,4		11,4	12,9		12,8
Medelantal anställda	537	523	3%	505	6%	530	493	8%	506
Antal kontor	45	45	0%	45	0%	45	45	0%	45

AFFÄRSVOLYMER

	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Medelvolymer, m euro									
Utlåning till allmänheten									
Hushåll	4 083	4 125	-1%	4 053	1%	4 144	4 039	3%	4 061
Företag	9 066	8 879	2%	9 061	0%	9 006	8 992	0%	8 935
Totalt	13 149	13 004	1%	13 114	0%	13 150	13 031	1%	12 996
Inlåning från allmänheten									
Hushåll	1 569	1 511	4%	1 642	-4%	1 540	1 633	-6%	1 596
Företag	2 617	3 006	-13%	2 556	2%	2 812	2 663	6%	2 671
Totalt	4 186	4 517	-7%	4 198	0%	4 352	4 296	1%	4 267

JANUARI – JUNI 2018 JÄMFÖRT MED JANUARI – JUNI 2017

Resultatutveckling

Rörelseresultatet minskade med 11% till 358 mkr (402) till följd av högre kreditförluster. Resultatet före kreditförluster steg med 5%, eller 19 mkr, till 433 mkr (414) och påverkades positivt av valutakurseffekter om 26 mkr. Uttryckt i lokal valuta sjönk resultatet före kreditförluster med 1%. Räntabiliteten uppgick till 11,4% (12,9).

Intäkterna steg med 9% till 928 mkr (854) och påverkades positivt med 50 mkr till följd av valutakursförändringen. Uttryckt i lokal valuta ökade intäkterna med 3%.

Räntenettot ökade med 11%, eller 62 mkr, till 645 mkr (583). Valutakursförändringar svarade för 34 mkr och uttryckt i lokal valuta steg räntenettot med 5%. Avgifterna för den svenska Resolutionsfonden ökade med 14 mkr och tillsammans med insättningsgarantin belastade de statliga avgifterna räntenettot med -67 mkr (-53). Större affärsvolymen bidrog positivt med 9 mkr. Nettet av marginalförändringarna var svagt negativt.

Provisionsnettot ökade med 5% till 246 mkr (234), men justerat för valutakursförändringar sjönk provisionsnettot med 1%. Fondprovisionerna påverkades negativt av de nya reglerna för värdepappersmarknaden som gäller i EU från och med 2018 genom direktivet MiFID 2. Som en konsekvens av detta var de fondprovisioner som kontoren erhåller som distributionsersättning från fondbolaget 9 mkr lägre jämfört med tidigare år. Motsvarande provisioner redovisas istället i segmentet Capital Markets och återfinns i segmentet Handelsbanken Finland på raden för resultatutdelning.

Nettoresultatet av finansiella transaktioner uppgick till 30 mkr (27).

De totala kostnaderna ökade med 13% till -495 mkr (-440). Justerat för valutakursförändringar var kostnadsökningen uttryckt i lokal valuta 6%.

Personalkostnaderna ökade med 9% till -212 mkr (-194), men uttryckt i lokal valuta var ökningen 3 %. Medelantalet anställda ökade med 8% till 530 medarbetare (493), till följd av ökade satsningar inom företagsaffären, men också till följd av högre krav kopplade till regelefterlevnad samt förestående utvecklingsprojekt. Fortsatt utveckling pågår av det digitaliserade rådgivningsstödet som även används i Sverige.

Kreditförlusterna uppgick till -75 mkr (-12) och kreditförlustnivån uppgick till 0,08% enligt IFRS 9 (0,02 enligt IAS 39).

Affärsutveckling

Såväl medelvolymen utlåning som inlåning ökade med 1% jämfört med motsvarande period föregående år. Utlåningen till hushåll ökade med 3%, samtidigt som inlåningen från hushåll minskade med 6%.

Medelvolymen inlåning från företag ökade med 6%, samtidigt som företagsutlåningen i stort var oförändrad jämfört med motsvarande period föregående år.

Nysparandet i bankens fonder ökade till 0,6 mdkr (-0,3).

Handelsbanken hade vid utgången av andra kvartalet 45 kontor (45) i Finland.

KVARTAL 2 2018 JÄMFÖRT MED KVARTAL 1 2018

Rörelseresultatet minskade med 33% till 143 mkr (215), till följd av högre kreditförluster. Resultatet före kreditförluster steg med 7% till 224 mkr (209). Justerat för försvagningen av den svenska kronan ökade resultatet före kreditförluster med 3%.

Räntenettot ökade med 6% och uppgick till 332 mkr (313) och påverkades positivt med 11 mkr till följd av valutakursförändringen.

Provisionsnettot steg med 2% till 124 mkr (122), men justerat för valutakursförändringar sjönk provisionsnettot med 2%.

Nettoresultatet av finansiella transaktioner uppgick till 17 mkr (13).

Kostnaderna ökade med 4% till -252 mkr (-243), men var oförändrade justerat för valutakursförändringen.

Kreditförlusterna uppgick till -81 mkr (6) och kreditförlustnivån uppgick till 0,28% enligt IFRS 9 (-0,12).

Handelsbanken Norge

Handelsbanken Norge består av kontorsrörelsen i Norge som är organiserad i en regionbank samt av Stadshypoteks verksamhet i Norge. I Handelsbanken utgår verksamheten från kontoren som har ansvar för bankens samtliga kunder. Regionbanken tillhandahåller ett fullsortiment av banktjänster på 49 kontor i hela Norge.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Räntenetto	969	922	5%	898	8%	1 891	1 783	6%	3 666
Provisionsnetto	103	95	8%	102	1%	198	205	-3%	410
Nettoresultat av finansiella transaktioner	25	23	9%	19	32%	48	46	4%	90
Övriga intäkter	3	1	200%	6	-50%	4	10	-60%	14
Summa intäkter	1 100	1 041	6%	1 025	7%	2 141	2 044	5%	4 180
Personalkostnader	-207	-199	4%	-192	8%	-406	-177	129%	-570
Övriga kostnader	-63	-52	21%	-53	19%	-115	-107	7%	-223
Internt köpta och sålda tjänster	-102	-114	-11%	-103	-1%	-216	-200	8%	-424
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-4	-4	0%	-3	33%	-8	-7	14%	-14
Summa kostnader	-376	-369	2%	-351	7%	-745	-491	52%	-1 231
Resultat före kreditförluster	724	672	8%	674	7%	1 396	1 553	-10%	2 949
Kreditförluster, netto	-88	-41	115%	-56	57%	-129	-102	26%	-157
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	2	1	100%	0		3	0		1
Rörelseresultat	638	632	1%	618	3%	1 270	1 451	-12%	2 793
Resultatutdelning	33	27	22%	23	43%	60	44	36%	90
Rörelseresultat efter resultatutdelning	671	659	2%	641	5%	1 330	1 495	-11%	2 883
Interna intäkter	-727	-601	-21%	-618	-18%	-1 328	-1 284	-3%	-2 196
K/I-tal, %	33,2	34,6		33,5		33,8	23,5		28,8
Kreditförlustnivå (IAS 39), %				0,09			0,08		0,06
Kreditförlustnivå (IFRS 9), %	0,14	0,07				0,11			
Allokerat kapital	15 047	15 680	-4%	15 521	-3%	15 047	15 521	-3%	15 837
Räntabilitet på allokerat kapital, %	13,9	13,1		12,9		13,5	14,4		14,1
Medelantal anställda	689	683	1%	662	4%	686	662	4%	672
Antal kontor	49	49	0%	49	0%	49	49	0%	49

AFFÄRSVOLYMER

	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Medelvolymer, md nkr									
Utlåning till allmänheten									
Hushåll	90,7	90,2	1%	88,4	3%	90,4	88,2	2%	88,7
Företag	159,4	156,2	2%	148,7	7%	157,8	147,3	7%	149,1
Totalt	250,1	246,4	2%	237,1	5%	248,2	235,5	5%	237,8
Inlåning från allmänheten									
Hushåll	20,3	20,1	1%	19,7	3%	20,2	19,6	3%	19,9
Företag	42,4	43,0	-1%	49,0	-13%	42,7	48,9	-13%	49,4
Totalt	62,7	63,1	-1%	68,7	-9%	62,9	68,5	-8%	69,3

JANUARI – JUNI 2018 JÄMFÖRT MED JANUARI – JUNI 2017

Resultatutveckling

Rörelseresultatet minskade med 12% till 1 270 mkr (1 451). Jämförelseperioden påverkades av en engångspost som minskade personalkostnaderna med 206 mkr till följd av en övergång till premiebaserad pensionsplan i den norska verksamheten. Justerat för detta steg rörelseresultatet med 2%. Valutakursförändringar ökade rörelseresultatet med 15 mkr och uttryckt i lokal valuta steg det justerade rörelseresultatet med 1%.

Räntabiliteten uppgick till 13,5% (14,4).

Intäkterna steg med 5% till 2 141 mkr (2 044) och påverkades positivt av valutakursförändringar med 21 mkr. Uttryckt i lokal valuta steg intäkterna med 4%.

Räntenettot ökade med 108 mkr, eller 6%, till 1 891 mkr (1 783), varav 19 mkr förklarades av valutakursförändringen. Större utlåningsvolym förbättrade räntenettot med 80 mkr samtidigt som högre marginaler på utlåningen bidrog med 48 mkr. Inlåningsmarginalerna sjönk med 17 mkr och lägre inlåningsvolym från företag minskade räntenettot med 7 mkr. Avgifterna för den svenska Resolutionsfonden ökade med 48 mkr och tillsammans med insättningsgarantierna belastade de statliga avgifterna räntenettot med -143 mkr (-97).

Provisionsnettot minskade med 3% till 198 mkr (205). Justerat för valutakursförändringar sjönk provisionsnettot med 4%, främst till följd av högre provisionskostnader inom betalningsaffären. Fondprovisionerna påverkades negativt av de nya reglerna för värdepappersmarknaden som gäller i EU och även i Norge från och med 2018 genom direktivet MiFID 2. Som en konsekvens av detta var de fondprovisioner som kontoren erhåller som distributionsersättning från fondbolaget 2 mkr lägre jämfört med tidigare år. Motsvarande provisioner redovisas istället i segmentet Capital Markets och återfinns i segmentet Handelsbanken Norge på raden för resultatutdelning.

Nettoresultatet av finansiella transaktioner uppgick till 48 mkr (46).

Personalkostnaderna uppgick till -406 mkr (-177). Justerat för den ovan nämnda engångsposten under jämförelseperioden, steg personalkostnaderna med 6% och uttryckt i lokal valuta 5%. Medelantalet anställda ökade med 4% till 686 medarbetare (662). Ett initiativ med att effektivisera och digitalisera administration och rutinarbete pågår, bland annat genom ökad automatisering och annan effektivisering av interna processer.

Kreditförlusterna uppgick till -129 mkr (-102) och kreditförlustnivån uppgick till 0,11% enligt IFRS 9 (0,08 enligt IAS 39).

Affärsutveckling

Banken fortsatte att ha ett stabilt inflöde av nya kunder. Medelvolymen utlåning till hushåll ökade med 2% samtidigt som inlåningen från hushåll ökade med 3%. Jämfört med motsvarande period föregående år ökade företagsutlåningen med 7% samtidigt som medelvolymen inlåning från företag minskade med 13%.

Totalt ökade medelvolymen utlåning med 5% till 248,2 md nkr (235,5), medan den totala inlåningen sjönk med 8% till 62,9 md nkr (68,5).

Nysparandet i bankens fonder i Norge uppgick under årets första halvår till 1,1 mdkr (2,8).

Handelsbanken hade vid utgången av första halvåret 49 kontor (49) i Norge.

KVARTAL 2 2018 JÄMFÖRT MED KVARTAL 1 2018

Rörelseresultatet ökade med 1% till 638 mkr (632), och påverkades positivt med 25 mkr av försvagningen av den svenska kronan. Uttryckt i lokal valuta minskade rörelseresultatet med 3%.

Räntenettot ökade med 5%, eller 47 mkr, till 969 mkr (922), där valutakursförändringen förklarade 39 mkr av ökningen. Högre marginaler på inlåningen kunde inte kompensera fullt ut för marginalförsämringen på utlåningen till hushåll. Marginalerna på utlåningen till företag var stabil under kvartalet. Avgifterna för den svenska Resolutionsfonden och insättningsgarantierna belastade räntenettot med -72 mkr (-71).

Provisionsnettot ökade med 8% till 103 mkr (95), bland annat till följd av förbättrat provisionsnetto från betalningar samt högre utlåningsprovisioner och värdepappersprovisioner.

Nettoresultatet av finansiella transaktioner uppgick till 25 mkr (23).

Kostnaderna ökade med 2% till -376 mkr (-369), men justerat för valutakurseffekten minskade kostnaderna uttryckt i lokal valuta med 2%.

Personalkostnaderna steg med 4% till -207 mkr (-199), vilket helt förklarades av försvagningen av den svenska kronan och uttryckt i lokal valuta minskade personalkostnaderna något. Medelantalet anställda ökade med sex personer till 689 medarbetare (683). Övriga kostnader var oförändrade.

Kreditförlusterna uppgick till -88 mkr (-41) och kreditförlustnivån uppgick till 0,14% enligt IFRS 9 (0,07).

Handelsbanken Nederländerna

Handelsbanken Nederländerna består av kontorsrörelsen i Nederländerna som är organiserad i en regionbank samt kapitalförvaltningsverksamheten i Optimix Vermogensbeheer. Regionbanken tillhandahåller banktjänster på 29 kontor i hela Nederländerna.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Räntenetto	168	157	7%	135	24%	325	260	25%	557
Provisionsnetto	43	39	10%	33	30%	82	65	26%	155
Nettoresultat av finansiella transaktioner	5	1	400%	3	67%	6	5	20%	20
Andelar i intresseföretags resultat	-	-		1		-	2		2
Övriga intäkter	1	0		0		1	0		1
Summa intäkter	217	197	10%	172	26%	414	332	25%	735
Personalkostnader	-90	-84	7%	-74	22%	-174	-141	23%	-289
Övriga kostnader	-24	-21	14%	-20	20%	-45	-38	18%	-85
Internt köpta och sålda tjänster	-26	-32	-19%	-24	8%	-58	-46	26%	-98
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-5	-3	67%	-3	67%	-8	-5	60%	-13
Summa kostnader	-145	-140	4%	-121	20%	-285	-230	24%	-485
Resultat före kreditförluster	72	57	26%	51	41%	129	102	26%	250
Kreditförluster, netto	0	12	-100%	2		12	0		2
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	-	-		-		-	-		-
Rörelseresultat	72	69	4%	53	36%	141	102	38%	252
Resultatutdelning	1	0		2	-50%	1	2	-50%	3
Rörelseresultat efter resultatutdelning	73	69	6%	55	33%	142	104	37%	255
Interna intäkter	-81	-77	-5%	-62	-31%	-158	-122	-30%	-227
K/I-tal, %	66,5	71,1		69,5		68,7	68,9		65,7
Kreditförlustnivå (IAS 39), %				-0,02			0,00		-0,01
Kreditförlustnivå (IFRS 9), %	0,00	-0,12				-0,06			
Allokerat kapital	1 581	1 558	1%	1 375	15%	1 581	1 375	15%	1 465
Räntabilitet på allokerat kapital, %	14,4	13,9		12,4		14,2	12,2		14,3
Medelantal anställda	298	291	2%	274	9%	295	266	11%	273
Antal kontor	29	28	4%	27	7%	29	27	7%	28

AFFÄRSVOLYMER

Medelvolymer, m euro	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Utlåning till allmänheten									
Hushåll	2 339	2 218	5%	1 891	24%	2 278	1 836	24%	1 959
Företag	2 042	1 997	2%	1 717	19%	2 020	1 706	18%	1 728
Totalt	4 381	4 215	4%	3 608	21%	4 298	3 542	21%	3 687
Inlåning från allmänheten									
Hushåll	127	118	8%	84	51%	122	81	51%	91
Företag	956	1 077	-11%	727	31%	1 017	748	36%	739
Totalt	1 083	1 195	-9%	811	34%	1 139	829	37%	830

JANUARI – JUNI 2018 JÄMFÖRT MED JANUARI – JUNI 2017

Resultatutveckling

Rörelseresultatet förbättrades med 38% till 141 mkr (102), framförallt som ett resultat av fortsatt växande affärsvolym. Intäkterna steg med 25% samtidigt som kostnaderna ökade med 24%. Justerat för valutakursförändringar förbättrades rörelseresultatet i lokal valuta med 31%. Räntabiliteten förbättrades till 14,2% (12,2).

Räntenettot steg med 25% till 325 mkr (260). Av ökningen på 65 mkr svarade större utlåningsvolym för 56 mkr. Valutakursförändringar bidrog positivt med 15 mkr. Avgifterna för den svenska Resolutionsfonden ökade med 9 mkr och tillsammans med insättningsgarantierna belastade de statliga avgifterna räntenettot med -18 mkr (-9).

Provisionsnettot ökade med 26% till 82 mkr (65). Kapitalförvaltaren Optimix bidrog med 73 mkr (56).

Kostnaderna steg med 24% till -285 mkr (-230) till följd av den fortsatta expansionen. Medelantalet anställda ökade med 11% till 295 (266).

Kreditförlusterna bestod av nettoåtervinningar och uppgick till 12 mkr (0). Kreditförlustnivån uppgick till -0,06% enligt IFRS 9 (0,00 enligt IAS 39).

Affärsutveckling

Affärsvolymerna fortsatte att växa. Medelvolymen utlåning till allmänheten ökade med 21% jämfört med motsvarande period föregående år, samtidigt som inlåningen växte med 37%. Medelvolymen utlåning till hushåll ökade med 24% till 2 278 m euro (1 836), medan inlåningen från hushåll steg med 51% till 122 m euro (81). Utlåningen till företag steg med 18% till 2 020 m euro (1 706). Medelvolymen inlåning från företag ökade med 36% till 1 017 m euro (748).

Förvaltat kapital i Optimix uppgick vid utgången av kvartalet till 2,3 md euro (2,1), inklusive egna fonder.

Under andra kvartalet öppnade kontoret Amsterdam Amstel och därmed hade Handelsbanken 29 kontor i Nederländerna (27).

KVARTAL 2 2018 JÄMFÖRT MED KVARTAL 1 2018

Rörelseresultatet ökade med 4% till 72 mkr (69). Intäkterna steg med 10% till 217 mkr (197).

Räntenettot ökade med 7% och uppgick till 168 mkr (157), där försvagningen av den svenska kronan förklarade 6 mkr av ökningen.

Provisionsnettot ökade med 10% till 43 mkr (39).

Kostnaderna ökade med 4% till -145 mkr (-140) och förklaras av den fortsatta expansionen. Medelantalet anställda ökade med 2% och bidrog till att personalkostnaderna steg med 7% till -90 mkr (-84).

Kreditförlusterna uppgick till 0 mkr (12).

Kreditförlustnivån uppgick till 0,00% enligt IFRS 9 (-0,12).

Handelsbanken Capital Markets

Handelsbanken Capital Markets omfattar Markets & Asset Management, Pension & Life, Handelsbanken International samt Business Support och har medarbetare i 21 länder.

Markets & Asset Management erbjuder ett komplett utbud av produkter och tjänster kopplade till riskhantering, värdepapper, derivat, fonder, analys, debt capital markets och corporate finance samt samordnar bankens erbjudande inom sparområdet.

Pension & Life omfattar dotterbolaget Handelsbanken Liv och erbjuder pensionslösningar och andra trygghetslösningar för privat- och företagskunder.

Handelsbanken International omfattar bankens kontor och representantkontor i 16 länder utanför bankens hemmamarknader samt enheterna Financial Institutions (globala banksamarbeten) och Transaction Banking (cash management, trade finance och exportfinansiering).

En stor del av intäkterna från Handelsbanken Capital Markets produkter, bland annat vissa kapitalförvaltningsprovisioner och intäkter från valutaväxlingar, redovisas direkt i kontorsrörelsen på kundansvarigt kontor och ingår således inte i resultaträkningen nedan.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Räntenetto	119	110	8%	118	1%	229	236	-3%	472
Provisionsnetto	997	952	5%	859	16%	1 949	1 641	19%	3 174
Nettoresultat av finansiella transaktioner	253	221	14%	228	11%	474	627	-24%	979
Riskresultat försäkring	15	41	-63%	53	-72%	56	89	-37%	142
Övriga intäkter	-2	4		3		2	10	-80%	26
Summa intäkter	1 382	1 328	4%	1 261	10%	2 710	2 603	4%	4 793
Personalkostnader	-579	-570	2%	-588	-2%	-1 149	-1 132	2%	-2 241
Övriga kostnader	-249	-229	9%	-225	11%	-478	-448	7%	-922
Internt köpta och sålda tjänster	6	12	-50%	4	50%	18	23	-22%	52
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-30	-28	7%	-22	36%	-58	-40	45%	-83
Summa kostnader	-852	-815	5%	-831	3%	-1 667	-1 597	4%	-3 194
Resultat före kreditförluster	530	513	3%	430	23%	1 043	1 006	4%	1 599
Kreditförluster, netto	-3	16		11		13	-64		-56
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	0	0		0		0	0		-1
Rörelseresultat	527	529	0%	441	20%	1 056	942	12%	1 542
Resultatutdelning	-602	-535	13%	-424	42%	-1 137	-803	42%	-1 629
Rörelseresultat efter resultatutdelning	-75	-6		17		-81	139		-87
Interna intäkter	-763	-672	-14%	-699	-9%	-1 435	-1 449	1%	-2 735
K/I-tal, %	109,2	102,8		99,3		106,0	88,7		100,9
Kreditförlustnivå (IAS 39), %				-0,10			0,28		0,12
Kreditförlustnivå (IFRS 9), %	0,02	-0,09				-0,03			
Allokerat kapital	4 170	4 342	-4%	4 478	-7%	4 170	4 478	-7%	4 314
Räntabilitet på allokerat kapital, %	-5,6	-0,4		1,1		-3,0	4,6		-1,5
Medelantal anställda	1 585	1 577	1%	1 627	-3%	1 581	1 635	-3%	1 625

För ytterligare finansiell information om de olika affärsområdena inom Handelsbanken Capital Markets hänvisas till Faktaboken som finns tillgänglig på handelsbanken.se/ir.

JANUARI – JUNI 2018 JÄMFÖRT MED JANUARI – JUNI 2017

Resultatutveckling

Rörelseresultatet ökade med 12% till 1 056 mkr (942), till följd av högre intäkter och lägre kreditförluster. Resultatet före kreditförluster steg med 4% till 1 043 mkr (1 006).

De totala intäkterna ökade med 4% till 2 710 mkr (2 603), till följd av högre provisionsnetto. Provisionsnettot ökade med 19% till 1 949 mkr (1 641), vilket delvis förklaras av de nya regler för värdepappersmarknaden som gäller i EU från och med 2018 genom direktivet MiFID 2. Som en konsekvens av detta behåller fondbolaget 233 mkr av den distributionsersättning som tidigare redovisades direkt i kontorsrörelsen. Dessa kommer i stället kontorsrörelsen till del genom resultatutdelning.

Nettoresultat av finansiella transaktioner minskade till 474 mkr (627). Det lägre resultatet förklaras av ovanligt höga intäkter i jämförelseperioden till följd av marknadsturbulensen vid föregående årsskifte.

De totala kostnaderna ökade med 4% till -1 667 mkr (-1 597). Personalkostnaderna steg med 2% till -1 149 mkr (-1 132), främst till följd av en engångspost i jämförelseperioden som minskade personalkostnaden i Norge i samband med övergången till premiebaserad pensionsplan. Medelantalet anställda minskade med 3% och uppgick till 1 581 (1 635).

Kreditförlusterna bestod av nettoåtervinningar som uppgick till 13 mkr (-64) och kreditförlustnivån uppgick till -0,03% enligt IFRS 9 (0,28 enligt IAS 39).

Affärsutveckling

Kapitalförvaltningsverksamheten fortsatte att utvecklas positivt och nettosparandet i Sverige i Handelsbankens fonder uppgick under första halvåret till 7,4 mdkr (10,8), motsvarande en marknadsandel på 35%.

Nettosparandet i övriga Norden i bankens fonder utvecklades starkt och uppgick till 2,5 mdkr under årets sex första månader. På alla nordiska hemmamarknader redovisades de högsta fondvolymerna någonsin. Totalt uppgick nettosparandet i koncernens fonder till 10,0 mdkr.

Xact Kapitalförvaltning var fortsatt största aktör avseende nordiska börshandlade fonder.

Den totala fondvolymen, inklusive börshandlade fonder, ökade sedan årsskiftet från 498 mdkr till 534 mdkr, en ökning med 7%. Det totala förvaltade

kapitalet i koncernen ökade under första halvåret med 6% till 651 mdkr (612), det högsta någonsin.

Fondanalysföretaget Morningstar rankade Handelsbanken Fonder högst av alla när de utvärderade de 30 största fondförvaltarna på den svenska marknaden.

Alla bankens globala indexfonder följer nya och mer hållbara index. Indexbytena innebär bland annat att ett antal företag, som inte uppfyller kriterierna, är uteslutna som placeringsalternativ för fonderna.

Affärsområdet Pension & Trygghet utvecklades positivt och inom tjänstepensionsområdet i Sverige ökade inbetalda premier med 17%, jämfört med motsvarande period föregående år. Även det totala nettoflödet utvecklades starkt och steg med 51% till 4,7 mdkr (3,1). Det förvaltade kapitalet i Handelsbanken Liv har sedan årsskiftet ökat med drygt 8% till 150 mdkr (139).

Bankens affärsvolymerna på marknaden för kapitalmarknadsfinansiering utvecklades väl med ett fortsatt stort intresse för gröna obligationer där banken under första halvåret har arrangerat nio transaktioner till ett sammanlagt värde av 12,2 mdkr. Totalt under första halvåret har banken arrangerat 66 obligationsemissioner till ett värde av 6,8 md euro.

Medelvolymer i inlåning i Handelsbanken International, det vill säga verksamhet utanför bankens hemmamarknader, steg med 28% och uppgick till 62,5 mdkr (49,0). Utlåningen minskade under samma period med 9% till 32,1 mdkr (35,3).

KVARTAL 2 2018 JÄMFÖRT MED KVARTAL 1 2018

Rörelseresultatet var i stort oförändrat och uppgick till 527 mkr (529). De totala intäkterna steg med 4% till 1 382 mkr (1 328).

Provisionsnettot ökade med 5% till 997 mkr (952), huvudsakligen förklarat av högre fondprovisoiner.

Nettoresultat av finansiella transaktioner steg med 14% till 253 mkr (221). Detta förklaras främst av en generellt högre aktivitetsnivå under andra kvartalet.

De totala kostnaderna ökade med 5% till -852 mkr (-815), främst till följd av ökade kostnader för marknadsdata samt inhyrd personal. Medelantalet anställda ökade med 1% till 1 585 medarbetare (1 577).

Kreditförlusterna uppgick till -3 mkr (16) och kreditförlustnivån uppgick till 0,02% enligt IFRS 9 (-0,09).

Övriga enheter som inte redovisas i segmenten

Nedan redovisas intäkter och kostnader hänförliga till enheter som inte redovisas i segmenten. Den största av dessa är koncernens IT-avdelning, men här ingår även finansförvaltning, revision, riskkontroll och avdelning mot finansiell kriminalitet samt centrala staber för ekonomi, information, juridik, kredit- och personalfrågor. Dessutom redovisas avsättningar till vinstandelsstiftelsen Oktogonen, realisationsresultat, utdelningar samt andra intäkter och kostnader som inte kan hänföras till något segment.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Räntenetto	214	208	3%	200	7%	422	419	1%	801
Provisionsnetto	7	9	-22%	5	40%	16	23	-30%	48
Nettoresultat av finansiella transaktioner	-282	-356	21%	-199	-42%	-638	-311	-105%	-755
Andelar i intresseföretags resultat	2	-9		-4		-7	-32	78%	12
Övriga intäkter	861	10		10		871	22		637
Summa intäkter	802	-138		12		664	121	449%	743
Personalkostnader	-773	-796	-3%	-763	1%	-1 569	-1 461	7%	-2 818
Övriga kostnader	-706	-755	-6%	-627	13%	-1 461	-1 290	13%	-2 591
Internt köpta och sålda tjänster	1 362	1 358	0%	1 208	13%	2 720	2 403	13%	4 871
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-94	-80	18%	-60	57%	-174	-125	39%	-282
Summa kostnader	-211	-273	-23%	-242	-13%	-484	-473	2%	-820
Resultat före kreditförluster	591	-411		-230		180	-352		-77
Kreditförluster, netto									
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	0	0	0%	0	0%	0	0		0
Rörelseresultat	591	-411		-230		180	-352		-77
Resultatutdelning	-	-		0		-	0		-
Rörelseresultat efter resultatutdelning	591	-411		-230		180	-352		-77
Interna intäkter	2 358	1 837	28%	1 656	42%	4 195	3 621	16%	5 957
Medelantal anställda	2 231	2 163	3%	2 003	11%	2 197	1 966	12%	2 025

JANUARI – JUNI 2018 JÄMFÖRT MED JANUARI – JUNI 2017

Rörelseresultatet i övriga enheter som inte redovisas i segmenten uppgick till 180 mkr (-352).

Övriga intäkterna ökade till 871 mkr (22) och förklaras av försäljning av aktier i UC AB som gav en positiv resultateffekt på 837 mkr.

Nettoresultatet av finansiella transaktioner påverkades under första kvartalet negativt av värderingseffekter i derivat som används för bankens upplåning.

Avsättningen till vinstandelsstiftelsen Oktogonen uppgick till -440 mkr (-486) och innefattar en slutavsättning avseende 2017 om -33 mkr.

Medelantalet anställda uppgick till 2 197 medarbetare (1 966). Ökningen av antalet anställda förklaras delvis av en ökad aktivitet inom IT-utveckling. Antalet anställda på IT-avdelningen ökade med 5% till 1 602 medarbetare (1 521). Därutöver förklaras ökningen av bankens fortsatta uppbyggnad av sina kontrollfunktioner som ett led i anpassningen till regelverksutvecklingen.

KVARTAL 2 2018 JÄMFÖRT MED KVARTAL 1 2018

Rörelseresultatet uppgick till 591 mkr (-411).

Innevarande kvartal innehöll en resultateffekt om 837 mkr till följd av försäljning av aktier i UC AB. Avsättningen till vinstandelsstiftelsen Oktogonen uppgick till -207 mkr (-233). Medelantalet anställda uppgick till 2 231 medarbetare (2 163), varav antalet anställda på IT-avdelningen ökade med 36 personer till 1 620 medarbetare (1 584).

NYCKELTAL – KONCERNEN

	Kv 2 2018	Kv 1 2018	Kv 2 2017	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017
Räntabilitet på eget kapital	16,0%	11,7%	12,9%	13,8%	12,6%
K/I-tal	44,7%	48,6%	46,9%	46,5%	45,8%
K/I-tal, inkl kreditförluster	46,6%	50,0%	48,7%	48,2%	47,7%
Resultat per aktie, kr	2,69	2,06	2,09	4,75	4,20
- efter utspädning	2,66	2,04	2,06	4,70	4,16
Ordinarie utdelning, kr					
Total utdelning, kr					
Justerat eget kapital per aktie, kr	71,30	68,23	68,82	71,30	68,82
Kärnprimärkapitalrelation, CRR	21,4%	21,6%	23,4%	21,4%	23,4%
Total kapitalrelation, CRR	28,3%	28,3%	29,0%	28,3%	29,0%
Medelantal anställda, kvarvarande verksamhet	12 219	12 066	11 687	12 143	11 636
Antal kontor i Sverige	407	415	423	407	423
Antal kontor utanför Sverige	400	399	398	400	398

Utöver finansiella definitioner enligt IFRS, används alternativa nyckeltal för att beskriva den underliggande verksamhetens utveckling och öka jämförbarheten mellan perioder. För definitioner och beräkning av dessa nyckeltal hänvisas till Faktaboken som finns tillgänglig på handelsbanken.se/ir.

HANDELSBANKENS AKTIE

	Kv 2 2018	Kv 1 2018	Kv 2 2017	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017
Antal konverterade aktier	1 609	-	-	1 609	22 151
Antal återköpta aktier	-	-	-	-	-
Innehav av egna aktier i handelslager, ultimo	-	-	-	-	-
Antal utestående aktier efter återköp och avdrag för handelslager, ultimo	1 944 175 160	1 944 173 551	1 944 173 551	1 944 175 160	1 944 173 551
Antal utestående aktier efter utspädning, ultimo	1 976 962 335	1 975 753 103	1 975 025 212	1 976 962 335	1 975 025 212
Genomsnittligt antal under perioden konverterade aktier	831	-	22 151	418	19 947
Genomsnittligt innehav av egna aktier (återköpta och innehav i handelslager)	-	-	-	-	-
Genomsnittligt antal utestående aktier	1 944 174 382	1 944 151 400	1 944 173 551	1 944 173 969	1 944 171 347
- efter utspädning	1 975 314 735	1 974 503 370	1 975 278 248	1 974 525 521	1 974 290 244
Börskurs SHB A per ultimo, kr	99,56	104,20	120,60	99,56	120,60
Börskurs SHB B per ultimo, kr	102,80	110,00	119,20	102,80	119,20
Börsvärde per ultimo, mdkr	194	203	234	194	234

Finansiella rapporter i sammandrag – Koncernen

RESULTATRÄKNING – KONCERNEN

mkr		Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.
Ränteintäkter		12 353	11 106	11%	10 398	19%	23 459	20 608	14%
Räntekostnader		-4 449	-3 458	29%	-3 077	45%	-7 907	-6 206	27%
Räntenetto	Not 2	7 904	7 648	3%	7 321	8%	15 552	14 402	8%
Provisionsnetto	Not 3	2 551	2 461	4%	2 508	2%	5 012	4 862	3%
Nettoresultat av finansiella transaktioner	Not 4	290	129	125%	317	-9%	419	864	-52%
Riskresultat försäkring		15	41	-63%	53	-72%	56	89	-37%
Övriga utdelningsintäkter		12	2	500%	11	9%	14	13	8%
Andelar i intresseföretags resultat		2	-9		-3		-7	-30	77%
Övriga intäkter		861	52		31		913	74	
Summa intäkter		11 635	10 324	13%	10 238	14%	21 959	20 274	8%
Personalkostnader		-3 363	-3 217	5%	-3 242	4%	-6 580	-6 160	7%
Övriga kostnader	Not 5	-1 644	-1 625	1%	-1 410	17%	-3 269	-2 840	15%
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar		-189	-172	10%	-145	30%	-361	-295	22%
Summa kostnader		-5 196	-5 014	4%	-4 797	8%	-10 210	-9 295	10%
Resultat före kreditförluster		6 439	5 310	21%	5 441	18%	11 749	10 979	7%
Kreditförluster, netto	Not 6	-222	-153	45%	-186	19%	-375	-382	-2%
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar		3	4	-25%	2	50%	7	7	0%
Rörelseresultat		6 220	5 161	21%	5 257	18%	11 381	10 604	7%
Skatter		-989	-1 157	-15%	-1 201	-18%	-2 146	-2 437	-12%
Periodens resultat		5 231	4 004	31%	4 056	29%	9 235	8 167	13%
Varav tillhör									
Aktieägare i Svenska Handelsbanken AB		5 231	4 003	31%	4 056	29%	9 234	8 167	13%
Minoritet		0	1		0		1	0	

RESULTAT PER AKTIE – KONCERNEN

	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Periodens resultat, tillhörande aktieägarna i Svenska Handelsbanken AB	5 231	4 003	31%	4 056	29%	9 234	8 167	13%	16 099
- varav räntekostnad på konvertibla skuldebrev efter skatt	-51	-25	104%	-18	183%	-76	-49	55%	-99
Genomsnittligt antal utestående aktier, miljoner	1 944,2	1 944,2		1 944,2		1 944,2	1 944,2		1 944,2
Genomsnittligt antal utestående aktier efter utspädning, miljoner	1 975,3	1 974,5		1 975,3		1 974,5	1 974,3		1 974,3
Resultat per aktie, kr	2,69	2,06	31%	2,09	29%	4,75	4,20	13%	8,28
- efter utspädning	2,66	2,04	30%	2,06	29%	4,70	4,16	13%	8,20

Resultat per aktie efter utspädning beräknas genom att ta hänsyn till effekterna av en konvertering av utestående konvertibla skuldebrev. Det innebär att genomsnittligt antal aktier justeras med potentiella aktier och att periodens resultat justeras med periodens räntekostnad på utestående konvertibla skuldebrev efter skatt.

TOTALRESULTAT – KONCERNEN

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Periodens resultat	5 231	4 004	31%	4 056	29%	9 235	8 167	13%	16 102
Övrigt totalresultat									
Poster som inte kommer att omklassificeras till resultaträkningen									
Förmånsbestämda pensionsplaner	-470	-1 775	74%	1 013		-2 245	3 331		3 919
Instrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat - egetkapitalinstrument	56	39				95			
Skatt på poster som inte kommer att omklassificeras till resultaträkningen	101	389	-74%	-223		490	-734		-864
varav förmånsbestämda pensioner	102	389	-74%	-223		491	-734		-864
varav egetkapitalinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	-1	0				-1			
Summa poster som inte kommer att omklassificeras till resultaträkningen	-313	-1 347	77%	790		-1 660	2 597		3 055
Poster som kan komma att omklassificeras till resultaträkningen									
Kassaflödessäkringar	699	-1 054		-1 070		-355	-734	52%	-2 350
Instrument tillgängliga för försäljning				21			58		-470
Instrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat - skuldinstrument	-2	1				-1			
Periodens omräkningsdifferens	1 105	3 233	-66%	-869		4 338	-2 179		-2 241
varav säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet	-465	-92	-405%	-24		-557	-819	32%	-1 509
Skatt på poster som kan komma att omklassificeras till resultaträkningen	-51	252		230		201	329	-39%	844
varav kassaflödessäkringar	-154	232		228		78	154	-49%	517
varav instrument tillgängliga för försäljning				-2			-4		-5
varav skuldinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	0	0				0			
varav säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet	103	20	415%	4		123	179	-31%	332
Summa poster som kan komma att omklassificeras till resultaträkningen	1 751	2 432	-28%	-1 688		4 183	-2 526		-4 217
Summa övrigt totalresultat	1 438	1 085	33%	-898		2 523	71		-1 162
Periodens totalresultat	6 669	5 089	31%	3 158	111%	11 758	8 238	43%	14 940
Varav tillhör									
Aktieägare i Svenska Handelsbanken AB	6 668	5 089	31%	3 158	111%	11 757	8 238	43%	14 940
Minoritet	1	0		0		1	0		0

Första halvåret 2018 uppgick övrigt totalresultat till 2 523 mkr (71) efter skatt. Resultaten av samtliga poster inom övrigt totalresultat kan för enskilda perioder vara volatila till följd av förändringar i diskonteringsränta, valutakurser och inflation.

I årsbokslutet 2017 var pensionsnettot, nettot av pensionsförpliktelserna och förvaltningstillgångarna, en tillgång. Vid periodens utgång är pensionsnettot en skuld. Övrigt totalresultat har påverkats negativt under perioden januari till juni med -1 754 mkr efter skatt avseende förmånsbestämda pensionsplaner, medan jämförelseperioden hade en positiv effekt med 2 597 mkr efter skatt. Den huvudsakliga orsaken till periodens förändring är att pensionsförpliktelserna ökat till följd av att diskonteringsräntan avseende det svenska pensionsåtagandet sänkts till 2,00% jämfört med 2,20% sedan årsskiftet 2017.

Merparten av koncernens långfristiga upplåning är säkrad med derivat där samtliga kassaflöden är matchade fram till förfall. I kassaflödessäkringen hanteras risken för variationer i kassaflöden hänförliga till förändringar i rörlig ränta och valuta på ut- och upplåning. Underliggande upplåning och den tillgång som finansieras värderas till upplupet anskaffningsvärde medan derivaten som säkrar

dess poster marknadsvärderas. Resultateffekten av marknadsvärderingen redovisas under posten kassaflödessäkringar. Över tid går dessa värden till noll vid förfall för varje enskild säkring men innebär volatilitet i övrigt totalresultat under löptiden. Värdeförändringar på säkringsderivat i kassaflödessäkringar har påverkat övrigt totalresultat med -277 mkr (-580) efter skatt. Värdeförändringarna härrör i viss mån från valutakursförändringar men framförallt av stigande diskonteringsräntor i utländsk valuta. Under perioden har -29 mkr (-4) omklassificerats till resultatet till följd av ineffektivitet.

Orealiserade värdeförändringar på egetkapitalinstrument respektive skuldinstrument som klassificerats som verkligt värde via övrigt totalresultat har påverkat med 94 mkr (41) respektive -1 mkr (13) efter skatt.

Orealiserade valutakurseffekter för omräkning av utländska filialer och dotterbolag till koncernens rapporteringsvaluta samt effekten av säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet har påverkat övrigt totalresultat under perioden med 4 461 mkr (-2 000) efter skatt.

UTVECKLING PER KVARTAL – KONCERNEN

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	Kv 4 2017	Kv 3 2017	Kv 2 2017
Ränteintäkter	12 353	11 106	10 853	10 631	10 398
Räntekostnader	-4 449	-3 458	-3 076	-3 044	-3 077
Räntenetto	7 904	7 648	7 777	7 587	7 321
Provisionsnetto	2 551	2 461	2 501	2 355	2 508
Nettoresultat av finansiella transaktioner	290	129	164	243	317
Riskresultat försäkring	15	41	34	19	53
Övriga utdelningsintäkter	12	2	576	2	11
Andelar i intresseföretags resultat	2	-9	30	14	-3
Övriga intäkter	861	52	70	28	31
Summa intäkter	11 635	10 324	11 152	10 248	10 238
Personalkostnader	-3 363	-3 217	-3 178	-3 134	-3 242
Övriga kostnader	-1 644	-1 625	-1 712	-1 337	-1 410
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-189	-172	-184	-140	-145
Summa kostnader	-5 196	-5 014	-5 074	-4 611	-4 797
Resultat före kreditförluster	6 439	5 310	6 078	5 637	5 441
Kreditförluster, netto	-222	-153	-1 084	-217	-186
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	3	4	3	4	2
Rörelseresultat	6 220	5 161	4 997	5 424	5 257
Skatter	-989	-1 157	-1 235	-1 251	-1 201
Periodens resultat	5 231	4 004	3 762	4 173	4 056
Resultat per aktie, kr	2,69	2,06	1,93	2,15	2,09
- efter utspädning	2,66	2,04	1,92	2,13	2,06

BALANSRÄKNING – KONCERNEN

mkr		30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Tillgångar						
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		375 243	276 999	226 314	377 821	436 848
Övrig utlåning till centralbanker	Not 7	61 104	99 545	38 920	111 008	52 718
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.		141 828	103 579	129 006	112 339	119 603
Utlåning till övriga kreditinstitut	Not 7	36 985	35 475	20 250	30 742	33 526
Utlåning till allmänheten	Not 7	2 194 038	2 143 107	2 065 761	2 040 589	2 011 455
Värdeförändring på räntesäkrad post i portföljsäkring		37	36	36	36	33
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		62 009	59 175	49 601	61 996	61 243
Aktier och andelar		13 462	19 093	14 052	20 885	21 353
Andelar i intresseföretag		254	289	297	217	212
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken		147 265	138 442	135 617	132 381	128 870
Derivatinstrument	Not 9,10	67 016	59 069	56 070	56 913	61 940
Återförsäkringstillgångar		14	14	14	9	9
Immateriella tillgångar	Not 11	10 397	10 161	9 861	9 670	9 579
Fastigheter och inventarier		2 289	2 252	2 238	2 404	2 353
Aktuella skattefordringar		2 823	2 141	242	2 217	1 379
Uppskjutna skattefordringar		445	355	399	394	436
Pensionstillgångar, netto		-	-	1 239	1 615	1 368
Tillgångar som innehas för försäljning		20	-	-	1	3
Övriga tillgångar		15 334	10 420	10 715	13 565	12 302
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		3 790	3 424	6 345	6 253	5 864
Summa tillgångar		3 134 353	2 963 576	2 766 977	2 981 055	2 961 094
Skulder och eget kapital						
Skulder till kreditinstitut	Not 12	211 927	193 642	174 820	205 355	202 681
In- och upplåning från allmänheten	Not 12	1 126 480	1 065 678	941 967	1 112 138	1 120 291
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken		147 264	138 448	135 617	132 488	128 962
Emitterade värdepapper	Not 13	1 406 806	1 331 913	1 276 595	1 279 283	1 264 536
Derivatinstrument	Not 9,10	21 960	25 902	24 876	30 147	31 654
Korta positioner		10 594	7 559	2 072	10 081	7 876
Försäkringsskulder		552	1 165	549	554	562
Aktuella skatteskulder		1 444	789	394	2 147	1 388
Uppskjutna skatteskulder		5 942	6 247	6 853	7 560	7 749
Avsättningar		258	268	153	298	426
Pensionsskulder, netto		525	11	-	-	-
Övriga skulder		15 398	13 791	15 863	15 828	13 851
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		3 777	4 929	12 718	13 665	13 436
Efterställda skulder		43 147	41 621	32 896	32 560	32 782
Summa skulder		2 996 074	2 831 963	2 625 373	2 842 104	2 826 194
Minoritetsintresse		11	13	11	9	6
Aktiekapital		3 013	3 013	3 013	3 013	3 013
Överkursfond		5 629	5 629	5 629	5 629	5 629
Reserver		10 629	9 192	8 106	9 215	9 339
Balanserad vinst		109 763	109 763	108 746	108 746	108 746
Periodens resultat tillhörande aktieägare i Svenska Handelsbanken AB		9 234	4 003	16 099	12 339	8 167
Summa eget kapital		138 279	131 613	141 604	138 951	134 900
Summa skulder och eget kapital		3 134 353	2 963 576	2 766 977	2 981 055	2 961 094

Från och med första kvartalet 2018 presenterar Handelsbanken avtalsenliga upplupna räntor för finansiella tillgångar och finansiella skulder som en del av det redovisade värdet för tillgången eller skulden i balansräkningen. Storleken på den totala balansräkningen har inte påverkats. Presentationen av historiska jämförelsetal har inte ändrats, tidigare kvartals avtalsenliga upplupna räntor för finansiella tillgångar och finansiella skulder presenteras fortsatt under posterna Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter respektive Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter i balansräkningen.

FÖRÄNDRING EGET KAPITAL – KONCERNEN

Januari – juni 2018 mkr	Aktie- kapital	Överkurs- fond	Förmåns- bestämda pensions- planer	Säkrings- reserv	Verkligt värde- reserv	Omräknings- reserv	Balanserade vinstmedel inkl årets resultat	Minoritet	Totalt
Utgående eget kapital 2017	3 013	5 629	4 711	654	499	2 242	124 845	11	141 604
Effekt av övergång till IFRS 9					1		-640		-639
Skatteeffekt vid övergång till IFRS 9					0		139		139
Ingående eget kapital 2018	3 013	5 629	4 711	654	500	2 242	124 344	11	141 104
Periodens resultat							9 234	1	9 235
Övrigt totalresultat			-1 754	-277	93	4 460		1	2 523
Periodens totalresultat			-1 754	-277	93	4 460	9 234	2	11 758
Utdelning							-14 581		-14 581
Effekter av konvertibla förlagslån	0	0							0
Förändring av minoritetsintressen							-	-2	-2
Utgående eget kapital	3 013	5 629	2 957	377	593	6 702	118 997	11	138 279

Januari – december 2017 mkr	Aktie- kapital	Överkurs- fond	Förmåns- bestämda pensions- planer	Säkrings- reserv	Verkligt värde- reserv	Omräknings- reserv	Balanserade vinstmedel inkl årets resultat	Minoritet	Totalt
Ingående eget kapital	3 013	5 628	1 656	2 487	974	4 151	118 466	6	136 381
Periodens resultat							16 099	3	16 102
Övrigt totalresultat			3 055	-1 833	-475	-1 909		0	-1 162
Periodens totalresultat			3 055	-1 833	-475	-1 909	16 099	3	14 940
Utdelning							-9 721		-9 721
Effekter av konvertibla förlagslån	0	1							1
Förändring av minoritetsintressen							1	2	3
Utgående eget kapital	3 013	5 629	4 711	654	499	2 242	124 845	11	141 604

Januari – juni 2017 mkr	Aktie- kapital	Överkurs- fond	Förmåns- bestämda pensions- planer	Säkrings- reserv	Verkligt värde- reserv	Omräknings- reserv	Balanserade vinstmedel inkl årets resultat	Minoritet	Totalt
Ingående eget kapital	3 013	5 628	1 656	2 487	974	4 151	118 466	6	136 381
Periodens resultat							8 167	0	8 167
Övrigt totalresultat			2 597	-580	54	-2 000		0	71
Periodens totalresultat			2 597	-580	54	-2 000	8 167	0	8 238
Utdelning							-9 721		-9 721
Effekter av konvertibla förlagslån	0	1							1
Förändring av minoritetsintressen							1	0	1
Utgående eget kapital	3 013	5 629	4 253	1 907	1 028	2 151	116 913	6	134 900

I omräkningsreserven ingår omräkningseffekter avseende koncernens utländska filialers balans- och resultaträkningar. Ackumulerade omräknings-effekter tas upp till beskattning vid nedläggning eller avyttring av sådan filial. Skattereglerna avseende beskattning av omräkningseffekter är mycket komplicerade och därför föremål för olika tolkningar. Det kan därför inte uteslutas att omräkningseffekter kan komma att behöva tas upp till beskattning vid en tidigare tidpunkt än en avyttring/nedläggning.

Under perioden januari-juni 2018 hade konvertibler till ett nominellt värde av 0 mkr (1) avseende konvertibla förlagslån konverterats till 1 609 A-aktier (22 151). Vid periodens slut uppgick antalet egna aktier i handelslaget till 0 aktier (0).

KASSAFLÖDESANALYS I SAMMANDRAG – KONCERNEN

mkr	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	Helår 2017
Rörelseresultat, total verksamhet	11 381	10 604	21 025
Justering för ej kassaflödespåverkande poster i rörelseresultatet	321	1 300	3 398
Betalda inkomstskatter	-3 944	-2 909	-5 723
Förändring i den löpande verksamhetens tillgångar och skulder	124 035	252 433	21 191
Kassaflöde av löpande verksamhet	131 793	261 428	39 891
Förvärv / avyttring av dotterföretag	-	-	-
Förändring aktier	242	7	-62
Förändring räntebärande värdepapper	-	-	-
Förändring materiella anläggningstillgångar	-219	-164	-451
Förändring immateriella anläggningstillgångar	-399	-355	-701
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-376	-512	-1 214
Amortering av förlagslån	-	-	-
Emitterade förlagslån	7 713	-	-
Utbetald utdelning	-14 581	-9 721	-9 721
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	-6 868	-9 721	-9 721
Likvida medel vid periodens början	226 314	199 362	199 362
Periodens kassaflöde	124 549	251 195	28 956
Kursdifferens i likvida medel	24 380	-13 709	-2 004
Likvida medel vid periodens slut*	375 243	436 848	226 314

* Likvida medel definieras som Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker.

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciper

Delårsrapporten är upprättad i enlighet med IAS 34 Delårsrapportering. Koncernredovisningen är upprättad i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS) och tolkningar av dessa standarder som antagits av EU. Därutöver tillämpas de tillägg som följer av lagen 1995:1559 om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) och av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2008:25 Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. I koncernredovisningen tillämpas även RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner samt uttalanden från Rådet för finansiell rapportering.

Moderbolaget har upprättat delårsrapporten i enlighet med ÅRKL och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2008:25 Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Moderbolaget tillämpar också RFR 2 Redovisning för juridiska personer samt uttalanden från Rådet för finansiell rapportering.

Den 1 januari 2018 trädde IFRS 9 Finansiella instrument, som ersätter IAS 39, ikraft för tillämpning i EU. Handelsbanken tillämpar sedan den 1 januari 2018 de nya reglerna för klassificering och värdering samt nedskrivning. Handelsbanken har valt att fortsätta tillämpa säkringsredovisningsreglerna i IAS 39, i enlighet med övergångsbestämmelserna i IFRS 9.

De nya reglerna för klassificering och värdering har medfört ändrade klassificeringsregler och nya värderingskategorier för finansiella tillgångar och skulder. De nya reglerna för nedskrivning har medfört att modellen baserad på inträffade kreditförluster ersatts med en modell baserad på förväntade kreditförluster. Information om redovisningsprinciper för de områden som påverkas av IFRS 9 framgår av Handelsbankens årsredovisning 2017. Handelsbanken har inte räknat om jämförelsetalen för tidigare perioder vid övergångstillfället utan justeringar av redovisade värden på finansiella tillgångar vid övergångstillfället den 1 januari 2018 har redovisats över balanserade vinstmedel i eget kapital.

Koncernens ingående balanserade vinstmedel minskade med 640 mkr före skatt i och med övergången till IFRS 9, varav 24 mkr är hänförlig till de nya reglerna för klassificering och värdering och 616 mkr till de nya reglerna för nedskrivning. Handelsbanken tillämpar inte de beslutade övergångsreglerna avseende kapitaltäckningen. De aktuella kapitalrelationerna påverkas inte av övergången. Handelsbanken visar övergången till IFRS 9 i tabell, vilken framgår på sida 33 för koncernen och på sida 66 för moderbolaget.

Även IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder trädde i kraft den 1 januari 2018. IFRS 15 introducerar en femstegsmodell för att fastställa hur och när redovisning av intäkter ska ske. Standarden

gäller inte för finansiella instrument, försäkringsavtal och leasingavtal. Handelsbanken tillämpar standarden sedan den 1 januari 2018. Övergången till IFRS 15 har inte haft någon inverkan på Handelsbankens finansiella rapporter, kapitaltäckning eller stora exponeringar. Information om redovisningsprinciper för intäkter framgår av Handelsbankens årsredovisning 2017.

I övrigt är koncernens och moderbolagets delårsrapport upprättad i enlighet med samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder som tillämpades i årsredovisningen 2017.

Kommande regelverksförändringar

IFRS 16 Leasingavtal

IFRS 16 Leasingavtal har publicerats av IASB och antagits av EU och ska tillämpas från och med räkenskapsåret 2019. Den största förändringen som den nya standarden medför är att alla leasingkontrakt (med undantag för kortfristiga leasingkontrakt och leasingkontrakt av mindre värde) ska redovisas som en tillgång (nyttjanderätt) och som en skuld i leasetagarens balansräkning. I resultaträkningen ersätts den linjära operationella leasingkostnaden med kostnad för avskrivning av den leasade tillgången och räntekostnad hänförlig till leasingkulden. Vidare tillkommer upplysningskrav. För leasegivare är kraven i stort sett oförändrade. Den huvudsakliga påverkan på bankens redovisning förväntas härröra från redovisningen av hyreskontrakt avseende lokaler. Banken analyserar för närvarande de finansiella effekterna av den nya standarden.

IFRS 17 Insurance contracts

IFRS 17 Insurance contracts har publicerats av IASB. Under förutsättning att IFRS 17 antas av EU, och den tidpunkt för ikraftträdande som IASB föreslagit inte ändras, kommer standarden att tillämpas från räkenskapsåret 2021. IFRS 17 medför en förändring av hur försäkringsavtal ska redovisas, presenteras och värderas samt medför utökade upplysningar. Banken analyserar för närvarande de finansiella effekterna av den nya standarden.

Övriga förändringar i IFRS

Ingen av de övriga förändringarna i redovisningsregelverken som är utfärdade för tillämpning bedöms få någon väsentlig inverkan på Handelsbankens finansiella rapporter, kapitaltäckning, stora exponeringar eller andra förhållanden enligt tillämpliga rörelseregler.

Övergång till IFRS 9 - koncern

I tabellen nedan visas omklassificering av tillgångar och skulder vid övergången till IFRS 9 samt den initiala effekten på eget kapital den 1 januari 2018.

							varav omvärderings- effekt med an- ledning av nya regler för klassificering och värdering	varav omvärderings- effekt med an- ledning av nya regler för regler för nedskrivning
	IAS 39 Klassificering 31 dec 2017	IFRS 9 Klassificering 1 jan 2018	IAS 39 Redovisat värde 31 dec 2017	IFRS 9 Redovisat värde 1 jan 2018	Effekt på eget kapital 1 jan 2018			
Finansiella tillgångar								
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	226 314	226 314				
Övrig utlåning till centralbanker	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	38 920	38 920				
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	7 349	7 349				
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Verkligt värde via RR, verkligt värdeoptionen	120 683	120 683				
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Verkligt värde via övrigt totalresultat	201	201				
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	1) Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Upplupet anskaffningsvärde	773	773				
Utlåning till övriga kreditinstitut	2) Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	20 250	20 245	-5		-5	
Utlåning till allmänheten	3) Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Upplupet anskaffningsvärde	377	353	-24	-24		
Utlåning till allmänheten	2) Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	2 065 384	2 064 875	-509		-509	
Värdet förändring på räntesäkrad post i portföljsäkring	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	36	36				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	13 261	13 261				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Verkligt värde via RR, verkligt värdeoptionen	30 948	30 948				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Verkligt värde via övrigt totalresultat	5 392	5 392				
Aktier och andelar	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	11 914	11 914				
Aktier och andelar	4) Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	964	964				
Aktier och andelar	5) Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Verkligt värde via övrigt totalresultat	1 174	1 174				
Tillgångar där kunden står värdet förändringsrisken	4) Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	135 563	135 563				
Tillgångar där kunden står värdet förändringsrisken	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	54	54				
Derivatinstrument	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	12 572	12 572				
Derivatinstrument	Derivat identifierat som säkringsinstrument	Derivat identifierat som säkringsinstrument	43 498	43 498				
Övriga tillgångar	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	16	16				
Övriga tillgångar	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	10 699	10 699				
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	102	102				
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Verkligt värde via RR, verkligt värdeoptionen	490	490				
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	5 749	5 749				
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Verkligt värde via övrigt totalresultat	4	4				
Summa finansiella tillgångar			2 752 687	2 752 149	-538	-24	-514	
Ikke finansiella tillgångar	6)		14 290	14 429	139	4	135	
Summa tillgångar			2 766 977	2 766 578	-399	-20	-379	
Finansiella skulder								
Skulder till kreditinstitut	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	174 820	174 820				
In- och upplåning från allmänheten	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	941 967	941 967				
Skulder där kunden står värdet förändringsrisken	Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Verkligt värde via RR, verkligt värdeoptionen	135 556	135 556				
Skulder där kunden står värdet förändringsrisken	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	61	61				
Emitterade värdepapper	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	4 625	4 625				
Emitterade värdepapper	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	1 271 970	1 271 970				
Derivatinstrument	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	15 204	15 204				
Derivatinstrument	Derivat identifierat som säkringsinstrument	Derivat identifierat som säkringsinstrument	9 672	9 672				
Korta positioner	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	2 072	2 072				
Övriga skulder	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	12	12				
Övriga skulder	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	15 851	15 851				
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	13	13				
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	12 705	12 705				
Efterställda skulder	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	32 896	32 896				
Summa finansiella skulder	7)		2 617 424	2 617 424				
Avsättningar	8)		153	254	101		101	
Övriga icke finansiella skulder			7 796	7 796				
Summa skulder			2 625 373	2 625 474	101		101	
Minoritetsintresse								
Aktiekapital			3 013	3 013				
Överkursfond			5 629	5 629				
Reserver	9)		8 106	8 107	1		1	
Balanserad vinst	10)		108 746	108 245	-501	-20	-481	
Årets resultat, tillhörande aktieägare i Svenska Handelsbanken AB			16 099	16 099				
Summa eget kapital			141 604	141 104	-500	-20	-480	
Summa skulder och eget kapital								
			2 766 977	2 766 578	-399	-20	-379	

I tabellen nedan visas övergången från modellen för inträffade kreditförluster i IAS 39 till förväntade kreditförluster i IFRS 9 vid övergången till IFRS 9 den 1 januari 2018.

Specifikation av övergång till IFRS 9, nya regler för nedskrivning

	IAS 39 Inträffade kreditförluster 31 dec 2017	IFRS 9 Förväntade kreditförluster 1 jan 2018	Effekt på balanserad vinst med anledning av nya regler för nedskrivning
mkr			
IAS 39			
Inträffade kreditförluster 31 dec 2017			
Gruppvisa reserveringar för individuellt värderade fordringar	-463		463
Gruppvisa reserveringar för poster utanför balansräkningen	-95		95
Specifika reserveringar för individuellt värderade fordringar	-4 578		4 578
Reserveringar för gruppvis värderade homogena grupper av fordringar med begränsat värde	-118		118
IFRS 9			
Förväntade kreditförluster 1 jan 2018			
Förväntade kreditförluster Steg 1, tillgångar upplupet anskaffningsvärde		-401	-401
Förväntade kreditförluster Steg 2, tillgångar upplupet anskaffningsvärde		-576	-576
Förväntade kreditförluster Steg 3, tillgångar upplupet anskaffningsvärde		-4 696	-4 696
Förväntade kreditförluster för poster utanför balansräkningen Steg 1		-110	-110
Förväntade kreditförluster för poster utanför balansräkningen Steg 2		-86	-86
Förväntade kreditförluster för poster utanför balansräkningen Steg 3		0	0
Förväntade kreditförluster för skuldinstrument till verkligt värde via övrigt totalresultat Steg 1		-1	-1
Skatteeffekt vid övergång till IFRS 9		135	135
Summa	-5 254	-5 735	-481

1) Enligt IAS 39 redovisades vissa obligationer som innehas för likviditetsändamål som tillgångar tillgängliga för försäljning. Enligt IFRS 9 redovisas dessa till upplupet anskaffningsvärde eftersom affärsmodellen för dessa innehav är att erhålla avtalsenliga kassaflöden och kassaflödena endast utgör betalningar av kapitalbelopp och ränta.

2) IFRS 9:s regelverk för nedskrivning har medfört en högre kreditförlustreserv för tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde.

3) Enligt IAS 39 redovisades vissa lån till verkligt värde via resultaträkningen genom verkligt värdeoptionen. Enligt IFRS 9 redovisas dessa till upplupet anskaffningsvärde eftersom affärsmodellen för dessa innehav är att erhålla avtalsenliga kassaflöden och kassaflödena endast utgör betalningar av kapitalbelopp och ränta.

4) Enligt IAS 39 klassificerades aktier och andelar inom försäkringsverksamheten samt tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken till verkligt värde via resultaträkningen genom verkligt värde optionen, då dessa förvaltades och resultatet utvärderades utifrån verkliga värden. Enligt IFRS 9 ska dessa tillgångar obligatoriskt redovisas till verkligt värde via resultaträkningen.

5) Handelsbanken har valt att kategorisera vissa aktieinnehav som inte innehas i handelssyfte till verkligt värde via övrigt totalresultat. Dessa aktieinnehav är långsiktiga och av strategisk vikt för bankverksamheten i koncernen. Innehaven var tidigare klassificerade som finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning.

6) Skatteeffekt vid övergången till IFRS 9.

7) Inga finansiella skulder har omvärderats på grund av ändrad klassificering till IFRS 9.

8) IFRS 9:s regelverk för nedskrivning har medfört en högre kreditförlustreserv för poster utanför balansräkningen.

9) IFRS 9:s regelverk för nedskrivning har medfört en reservering för kreditförluster för skuldinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat.

10) Total effekt på balanserade vinstmedel vid övergången till IFRS 9 uppgår till - 640 mkr före skatt, varav -24 mkr är hänförlig till de nya reglerna för klassificering och värdering och -616 mkr till de nya reglerna för nedskrivning.

Not 2 Räntenetto

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Ränteintäkter									
Utlåning till kreditinstitut och centralbanker	661	668	-1%	522	27%	1 329	869	53%	2 140
Utlåning till allmänheten	10 427	9 941	5%	9 750	7%	20 368	19 445	5%	38 919
Belåningsbara statsskuldförbindelser	108	58	86%	43	151%	166	100	66%	188
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	244	219	11%	164	49%	463	340	36%	676
Derivatinstrument	535	-112		-380		423	-706		-949
Övriga ränteintäkter	341	324	5%	359	-5%	665	679	-2%	1 342
Summa ränteintäkter	12 316	11 098	11%	10 458	18%	23 414	20 727	13%	42 316
<i>varav ränteintäkter i Nettoresultat av finansiella transaktioner</i>	<i>-37</i>	<i>-8</i>	<i>-363%</i>	<i>60</i>		<i>-45</i>	<i>119</i>		<i>224</i>
Ränteintäkter enligt resultaträkningen	12 353	11 106	11%	10 398	19%	23 459	20 608	14%	42 092
<i>varav ränteintäkter enligt effektivräntemetoden</i>	<i>11 593</i>	<i>11 058</i>	<i>5%</i>	<i>10 679</i>	<i>9%</i>	<i>22 651</i>	<i>21 104</i>	<i>7%</i>	<i>42 606</i>
Räntekostnader									
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	-377	-384	-2%	-309	22%	-761	-608	25%	-1 281
In- och upplåning från allmänheten	-455	-369	23%	-398	14%	-824	-692	19%	-1 545
Emitterade värdepapper	-4 524	-3 991	13%	-4 023	12%	-8 515	-8 180	4%	-15 732
Derivatinstrument	1 986	2 277	-13%	2 454	-19%	4 263	4 886	-13%	9 378
Efterställda skulder	-393	-347	13%	-356	10%	-740	-716	3%	-1 411
Statliga avgifter	-706	-695	2%	-516	37%	-1 401	-1 043	34%	-2 024
Övriga räntekostnader	-88	-73	21%	-19	363%	-161	-47	243%	-106
Summa räntekostnader	-4 557	-3 582	27%	-3 167	44%	-8 139	-6 400	27%	-12 721
<i>varav räntekostnader i Nettoresultat av finansiella transaktioner</i>	<i>-108</i>	<i>-124</i>	<i>-13%</i>	<i>-90</i>	<i>20%</i>	<i>-232</i>	<i>-194</i>	<i>20%</i>	<i>-395</i>
Räntekostnader enligt resultaträkningen	-4 449	-3 458	29%	-3 077	45%	-7 907	-6 206	27%	-12 326
Räntenetto	7 904	7 648	3%	7 321	8%	15 552	14 402	8%	29 766

På raderna derivatinstrument ingår räntenetto som är hänförliga till tillgångar och skulder som säkras. Dessa kan ha både positiv och negativ inverkan på ränteintäkter och räntekostnader.

Not 3 Provisionsnetto

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Courtage och övriga värdepappersprovisioner	177	181	-2%	246	-28%	358	507	-29%	886
Fonder	941	889	6%	895	5%	1 830	1 744	5%	3 559
Depå och övrig kapitalförvaltning	246	245	0%	169	46%	491	333	47%	722
Rådgivning	53	62	-15%	105	-50%	115	161	-29%	234
Försäkringar	178	176	1%	168	6%	354	328	8%	664
Betalningar	896	826	8%	847	6%	1 722	1 607	7%	3 359
Ut- och inlåning	336	330	2%	308	9%	666	609	9%	1 238
Garantier	98	93	5%	99	-1%	191	196	-3%	381
Övrigt	123	125	-2%	125	-2%	248	249	0%	496
Summa provisionsintäkter	3 048	2 927	4%	2 962	3%	5 975	5 734	4%	11 539
Värdepapper	-53	-59	-10%	-70	-24%	-112	-142	-21%	-264
Betalningar	-425	-384	11%	-368	15%	-809	-699	16%	-1 491
Övrigt	-19	-23	-17%	-16	19%	-42	-31	35%	-66
Summa provisionskostnader	-497	-466	7%	-454	9%	-963	-872	10%	-1 821
Provisionsnetto	2 551	2 461	4%	2 508	2%	5 012	4 862	3%	9 718

Not 4 Nettoresultat av finansiella transaktioner

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Handel, derivat, valutakurseffekt m.m.				439			1 145		1 814
Finansiella instrument till verkligt värde via resultaträkningen, obligatoriskt inkl valutakurseffekter	138	273	-49%			411			
Övriga finansiella instrument till verkligt värde över resultaträkningen				-132			-271		-553
<i>varav räntebärande värdepapper</i>				-123			-252		-524
<i>varav lån</i>				-9			-19		-29
Finansiella instrument till verkligt värde via resultaträkningen, verkligt värdeoptionen	116	-122				-6			
Finansiella instrument till upplupet anskaffningsvärde	50	33	52%	32	56%	83	45	84%	156
<i>varav lån</i>	93	78	19%	86	8%	171	170	1%	372
<i>varav räntebärande värdepapper</i>	-	-				-			
<i>varav emitterade värdepapper</i>	-43	-45	4%	-54	-20%	-88	-125	30%	-216
Finansiella instrument tillgängliga för försäljning				4			6		8
Finansiella instrument till verkligt värde via övrigt totalresultat	-	-				-			
Säkringsredovisning	-1	-20	95%	3		-21	-7	-200%	-29
<i>varav nettoresultat säkringar av verkligt värde</i>	4	4	0%	6	-33%	8	-		-7
<i>varav ineffektivitet i kassaflödessäkringar</i>	-5	-24	79%	-3	-67%	-29	-7	-314%	-22
Vinst/förlust på dekomponerade försäkringskontrakt	-13	-35	63%	-29	55%	-48	-54	11%	-125
Summa	290	129	125%	317	-9%	419	864	-52%	1 271

Not 5 Övriga kostnader

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Fastigheter och lokaler	-326	-314	4%	-290	12%	-640	-608	5%	-1 235
Externa datakostnader	-524	-563	-7%	-489	7%	-1 087	-967	12%	-1 935
Kommunikation	-90	-87	3%	-75	20%	-177	-159	11%	-309
Resor och marknadsföring	-85	-69	23%	-88	-3%	-154	-156	-1%	-317
Köpta tjänster	-438	-411	7%	-317	38%	-849	-635	34%	-1 406
Materialanskaffning	-42	-46	-9%	-38	11%	-88	-86	2%	-178
Andra kostnader	-139	-135	3%	-113	23%	-274	-229	20%	-509
Övriga kostnader	-1 644	-1 625	1%	-1 410	17%	-3 269	-2 840	15%	-5 889

Not 6 Kreditförluster

Kreditförluster IFRS 9

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Reservering Steg 3									
Periodens reservering Steg 3	-426	-239	78%			-665			
Steg 3 reservering som återförts till Steg 1 eller Steg 2	64	97	-34%			161			
Summa	-362	-142	155%			-504			
Reservering Steg 1 & 2									
Periodens nettoreservering Steg 2	34	-16				18			
Periodens nettoreservering Steg 1	23	30	-23%			53			
Summa	57	14	307%			71			
Reservering för poster utanför balansräkningen									
Periodens nettoreservering Steg 3	-4	-36	-89%			-40			
Periodens nettoreservering Steg 2	2	7	-71%			9			
Periodens nettoreservering Steg 1	22	9	144%			31			
Summa	20	-20				0			
Bortskrivningar									
Periodens konstaterade kreditförluster	-829	-1 629	-49%			-2 458			
Utnyttjad andel av tidigare reserverat i Steg 3	815	1 596	-49%			2 411			
Summa	-14	-33	-58%			-47			
Återvinningar	77	28	175%			105			
Kreditförluster, netto	-222	-153	45%			-375			
<i>varav utlåning till allmänheten</i>	<i>-242</i>	<i>-134</i>	<i>81%</i>			<i>-376</i>			

Kreditförluster IAS 39

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Specifik reservering för individuellt värderade fordringar									
Periodens reservering				-165			-466		-1 811
Återfört från tidigare gjorda reserveringar				64			125		225
Summa				-101			-341		-1 586
Gruppvis reservering									
Periodens nettoreservering för individuellt värderade fordringar				-67			-61		-120
Periodens nettoreservering för homogena fordringar				-3			-2		-10
Summa				-70			-63		-130
Poster utanför balansräkningen									
Förluster på poster utanför balansräkningen				0			-1		-4
Återföring av förluster på poster utanför balansräkningen				9			10		10
Förändring i kollektiv avsättning för poster utanför balansräkningen				-9			3		-27
Summa				0			12		-21
Bortskrivningar									
Periodens konstaterade kreditförluster				-253			-663		-1 253
Utnyttjad andel av tidigare reserveringar				195			591		1 102
Återvinningar				42			82		205
Summa				-16			10		54
									-
Kreditförluster, netto				-186			-382		-1 683

Kreditförluster IFRS 9 - Nyckeltal

	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Kreditförlustnivå i % av utlåning till allmänheten, ack	0,04	0,03			
Total reserveringsgrad utlåning till allmänheten, %	0,17	0,20			
Reserveringsgrad Steg 1 utlåning till allmänheten, %	0,02	0,02			
Reserveringsgrad Steg 2 utlåning till allmänheten, %	0,96	1,22			
Reserveringsgrad Steg 3 utlåning till allmänheten, %	39,23	40,19			
Andel utlåning till allmänheten i Steg 3, %	0,21	0,23			

Kreditförluster IAS 39 - Nyckeltal

mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Osäkra fordringar			7 944	7 497	7 303
Specifika reserveringar för individuellt värderade fordringar			-4 578	-3 942	-3 840
Reserveringar för gruppvis värderade homogena grupper av fordringar med begränsat värde			-118	-112	-108
Gruppvisa reserveringar för individuellt värderade fordringar			-463	-415	-403
Osäkra fordringar, netto			2 785	3 028	2 952
Total reserveringsgrad för osäkra fordringar			64,9%	59,6%	59,6%
Andel osäkra fordringar			0,13%	0,15%	0,15%
Reserveringsgrad, exkl. gruppvisa reserveringar			59,1%	54,1%	54,1%
Kreditförlustnivå i % av utlåning, ack.			0,08%	0,04%	0,04%
Fordringar förfallna sedan mer än 60 dagar			5 371	5 518	4 067
Fordringar förfallna sedan mer än 60 dagar, som inte är osäkra			968	1 060	1 116

För definitioner och beräkning av nyckeltal hänvisas till Faktaboken som finns tillgänglig på handelsbanken.se/ir.

Not 7 Utlåning

Total utlåning som är föremål för nedskrivningsprövning i enlighet med IFRS 9, netto

mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	375 243	276 999			
Övrig utlåning till centralbanker	61 104	99 545			
<i>varav omvända repor</i>	-	-			
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m	1 199	1 268			
Utlåning till övriga kreditinstitut	36 985	35 475			
<i>varav omvända repor</i>	11 116	11 032			
Utlåning till allmänheten	2 194 038	2 143 107			
<i>varav omvända repor</i>	8 726	6 698			
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	6 021	5 586			
Summa	2 674 590	2 561 980			

mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Utlåning till allmänheten			2 065 761	2 040 589	2 011 455
<i>varav omvända repor</i>			6 607	7 126	8 322
Utlåning till övriga kreditinstitut			20 250	30 742	33 526
<i>varav omvända repor</i>			1 338	5 738	11 175
Övrig utlåning till centralbanker			38 920	111 008	52 718
<i>varav omvända repor</i>			-	-	-

Total utlåning som är föremål för nedskrivningsprövning i enlighet med IFRS 9, stegfördelad

mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Utlåning, brutto	2 678 441	2 566 289			
<i>varav Steg 1</i>	2 610 556	2 508 066			
<i>varav Steg 2</i>	60 469	49 965			
<i>varav Steg 3</i>	7 416	8 258			
Summa reservering	-3 851	-4 309			
<i>varav Steg 1</i>	-360	-378			
<i>varav Steg 2</i>	-582	-612			
<i>varav Steg 3</i>	-2 909	-3 319			
Utlåning, netto	2 674 590	2 561 980			

Utlåning till allmänheten som är föremål för nedskrivningsprövning i enlighet med IFRS 9, stegfördelad

mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Utlåning till allmänheten, brutto	2 197 882	2 147 413			
<i>varav Steg 1</i>	2 130 147	2 089 295			
<i>varav Steg 2</i>	60 319	49 860			
<i>varav Steg 3</i>	7 416	8 258			
Summa reservering	-3 844	-4 306			
<i>varav Steg 1</i>	-357	-377			
<i>varav Steg 2</i>	-578	-610			
<i>varav Steg 3</i>	-2 909	-3 319			
Utlåning till allmänheten, netto	2 194 038	2 143 107			

Total utlåning (IFRS 9) - Förändring av reserv för förväntade kreditförluster

30 juni 2018 mkr	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Summa
Reserv vid årets ingång	401	576	4 696	5 673
Nyutgivna eller förvärvade tillgångar	31	20	14	65
Bortbokningar	-25	-53	-107	-185
Förflyttning till Steg 1	27	-40	-1	-14
Förflyttning till Steg 2	-49	135	-1	85
Förflyttning till Steg 3	-80	-386	432	-34
Bortskrivningar	0	0	-2 411	-2 411
Omvärdering till följd av förändring i kreditrisk	61	406	214	681
Förändringar i modell/riskparametrar	-20	-132	-	-152
Valutaeffekt m m	14	56	73	143
Reserv vid periodens utgång	360	582	2 909	3 851

Transferraderna återger avtalens nettoförändring av reserveringsbelopp till följd av flytt av steg. Resterande reservförändring till följd av ändrad kreditrisk redovisas på raden "Omvärdering till följd av förändring i kreditrisk".

Utlåning till allmänheten (IFRS 9) - Förändring av reserv för förväntade kreditförluster

30 juni 2018 mkr	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Summa
Reserv vid årets ingång	400	573	4 696	5 669
Nyutgivna eller förvärvade tillgångar	30	19	14	63
Bortbokningar	-25	-53	-107	-185
Förflyttning till Steg 1	27	-40	-1	-14
Förflyttning till Steg 2	-49	135	-1	85
Förflyttning till Steg 3	-80	-386	432	-34
Bortskrivningar	0	0	-2 411	-2 411
Omvärdering till följd av förändring i kreditrisk	60	405	215	680
Förändringar i modell/riskparametrar	-20	-131	-	-151
Valutaeffekt m m	14	56	72	142
Reserv vid periodens utgång	357	578	2 909	3 844

Transferraderna återger avtalens nettoförändring av reserveringsbelopp till följd av flytt av steg. Resterande reservförändring till följd av ändrad kreditrisk redovisas på raden "Omvärdering till följd av förändring i kreditrisk".

Utlåning till allmänheten (IFRS 9), Sektor och branschfördelad

30 juni 2018	Brutto			Reserver			Netto	Steg 2 volymer förfallna mer än 30 dagar
mkr	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3		
Privatpersoner	1 071 965	19 539	2 034	-149	-96	-694	1 092 599	389
varav hypotekslån	869 468	14 963	495	-46	-27	-35	884 818	247
varav övriga lån säkerställda i bostad	148 571	2 812	504	-28	-16	-116	151 727	92
varav övriga lån privatpersoner	53 926	1 764	1 035	-75	-53	-543	56 054	50
Bostadsrättsföreningar	220 200	3 244	58	-13	-1	-15	223 473	64
varav hypotekslån	183 632	2 492	29	-8	-1	-11	186 133	34
Fastighetsförvaltning	584 084	19 194	1 529	-95	-138	-396	604 178	105
Tillverkningsindustri	25 947	6 290	414	-13	-54	-265	32 319	11
Handel	20 671	1 689	146	-12	-24	-138	22 332	2
Hotell- och restaurangverksamhet	8 374	357	44	-6	-6	-34	8 729	-
Person- och godstransport till sjöss	7 166	1 128	842	-1	-122	-99	8 914	-
Övrig transport och kommunikation	14 055	1 264	99	-6	-7	-23	15 382	-
Byggnadsverksamhet	21 762	1 752	171	-16	-45	-140	23 484	3
Elektricitet, gas och vatten	21 535	972	193	-2	-10	-141	22 547	-
Jordbruk, jakt och skogsbruk	13 855	879	102	-6	-9	-85	14 736	-
Övrig serviceverksamhet	22 437	988	230	-12	-23	-223	23 397	2
Holding-, investment- och försäkringsbolag, fonder m.m.	65 415	1 928	548	-10	-14	-416	67 451	-
Stat och kommun	11 782	25	-	-	-	-	11 807	-
Övrig företagsutlåning	20 899	1 070	1 006	-16	-29	-240	22 690	9
Summa	2 130 147	60 319	7 416	-357	-578	-2 909	2 194 038	585

Specifikation av Utlåning till allmänheten (IFRS 9), Fastighetsförvaltning

30 juni 2018	Brutto			Reserver			Netto	Steg 2 volymer förfallna mer än 30 dagar
mkr	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3		
Utlåning i Sverige								
Statligt ägda fastighetsbolag	4 045	-	-	-	-	-	4 045	-
Kommunalt ägda fastighetsbolag	8 450	-	-	-	-	-	8 450	-
Bostadsfastighetsbolag	104 724	2 874	38	-7	-7	-19	107 603	9
varav hypotekslån	91 744	2 463	-	-6	-6	-	94 195	8
Övrig fastighetsförvaltning	124 320	2 764	195	-14	-15	-121	127 129	5
varav hypotekslån	52 012	1 543	8	-6	-5	-2	53 550	4
Summa utlåning i Sverige	241 539	5 638	233	-21	-22	-140	247 227	14
Utlåning utanför Sverige								
Storbritannien	136 052	2 786	929	-29	-42	-161	139 535	1
Norge	111 030	7 758	201	-29	-39	-42	118 879	61
Danmark	19 821	1 313	84	-7	-16	-5	21 190	-
Finland	39 631	1 673	55	-3	-17	-42	41 297	29
Nederländerna	31 098	24	-	-5	-2	-	31 115	-
Övriga länder	4 913	2	27	-1	-	-6	4 935	-
Summa utlåning utanför Sverige	342 545	13 556	1 296	-74	-116	-256	356 951	91
Total utlåning - Fastighetsförvaltning	584 084	19 194	1 529	-95	-138	-396	604 178	105

Utlåning till allmänheten (IAS 39), Sektor och branschfördelad

31 december 2017			
mkr	Utlåning brutto	Reserv- eringar	Utlåning netto
Privatpersoner	1 040 638	-710	1 039 928
varav hypotekslån	850 962	-39	850 923
varav övriga lån säkerställda i bostad	128 728	-133	128 595
varav övriga lån privatpersoner	60 948	-538	60 410
Bostadsrättsföreningar	205 984	-18	205 966
varav hypotekslån	172 264	-11	172 253
Fastighetsförvaltning	565 190	-523	564 667
Tillverkningsindustri	27 393	-471	26 922
Handel	21 282	-201	21 081
Hotell- och restaurangverksamhet	8 369	-35	8 334
Person- och godstransport till sjöss	8 499	-1 325	7 174
Övrig transport och kommunikation	16 088	-25	16 063
Byggnadsverksamhet	20 216	-697	19 519
Elektricitet, gas och vatten	22 040	-128	21 912
Jordbruk, jakt och skogsbruk	13 064	-46	13 018
Övrig serviceverksamhet	22 208	-215	21 993
Holding-, investment-, försäkringsbolag, fonder m.m.	67 805	-249	67 556
Stat och kommun	13 611	-	13 611
Övrig företagsutlåning	18 533	-53	18 480
Summa utlåning till allmänheten, före beaktande av gruppvis reservering	2 070 920	-4 696	2 066 224
Gruppvis reservering			-463
Summa utlåning till allmänheten			2 065 761

Specifikation av Utlåning till allmänheten (IAS 39), Fastighetsförvaltning

31 December 2017			
mkr	Utlåning brutto	Reserv- eringar	Utlåning netto
Utlåning i Sverige			
Statligt ägda fastighetsbolag	4 329	-	4 329
Kommunalt ägda fastighetsbolag	8 874	-	8 874
Bostadsfastighetsbolag	106 014	-20	105 994
varav hypotekslån	92 260	-	92 260
Övrig fastighetsförvaltning	125 224	-126	125 098
varav hypotekslån	52 932	-2	52 930
Summa utlåning i Sverige	244 441	-146	244 295
Utlåning utanför Sverige			
Danmark	20 367	-70	20 297
Finland	37 302	-4	37 298
Norge	104 319	-100	104 219
Storbritannien	125 701	-197	125 504
Nederländerna	27 628	-	27 628
Övriga länder	5 432	-6	5 426
Summa utlåning utanför Sverige	320 749	-377	320 372
Total utlåning – Fastighetsförvaltning	565 190	-523	564 667

Not 8 Kreditriskexponering

mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	375 243	276 999	226 314	377 821	436 848
Övrig utlåning till centralbanker	61 104	99 545	38 920	111 008	52 718
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.	141 828	103 579	129 006	112 339	119 603
Utlåning till övriga kreditinstitut	36 985	35 475	20 250	30 742	33 526
<i>varav omvända repor</i>	11 116	11 032	1 338	5 738	11 175
Utlåning till allmänheten	2 194 038	2 143 107	2 065 761	2 040 589	2 011 455
<i>varav omvända repor</i>	8 726	6 698	6 607	7 126	8 322
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	62 009	59 175	49 601	61 996	61 243
Derivatinstrument*	67 016	59 069	56 070	56 913	61 940
Eventualförpliktelser	89 404	88 634	75 666	75 666	75 293
<i>varav garantiförbindelser, krediter</i>	10 079	9 729	10 177	9 936	10 088
<i>varav garantiförbindelser, övrigt</i>	73 291	72 274	57 878	59 119	58 620
<i>varav dokumentkrediter</i>	6 034	6 631	7 611	6 611	6 585
Övriga åtaganden	459 482	457 688	443 383	439 836	441 532
<i>varav outnyttjad del av beviljade räkningskrediter</i>	125 580	129 845	131 121	130 647	131 721
<i>varav kreditlöften</i>	309 984	299 383	290 643	286 953	290 250
<i>varav övrigt</i>	23 918	28 460	21 619	22 236	19 561
Summa	3 487 109	3 323 271	3 104 971	3 306 910	3 294 158

*Avser den totala summan av positiva marknadsvärden.

Not 9 Derivat

mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Positiva marknadsvärden					
Handel	38 409	33 049	31 242	33 701	35 432
Marknadsvärdessäkring	35	55	65	91	133
Kassaflödessäkring	51 579	48 238	45 585	44 399	48 394
Kvittade belopp	-23 007	-22 273	-20 822	-21 278	-22 019
Summa	67 016	59 069	56 070	56 913	61 940
Negativa marknadsvärden					
Handel	34 633	33 939	33 576	35 471	37 676
Marknadsvärdessäkring	305	185	125	105	78
Kassaflödessäkring	8 095	12 417	11 086	14 840	15 651
Kvittade belopp	-21 073	-20 639	-19 911	-20 269	-21 751
Summa	21 960	25 902	24 876	30 147	31 654
Nominella värden					
Handel	4 382 951	4 598 181	4 054 918	3 925 126	3 610 265
Marknadsvärdessäkring	83 699	82 129	79 318	69 628	59 903
Kassaflödessäkring	1 042 608	1 160 081	1 060 565	1 078 987	1 080 938
Kvittade belopp	-2 162 770	-2 179 898	-2 071 229	-1 977 466	-1 621 005
Summa	3 346 488	3 660 493	3 123 572	3 096 275	3 130 101

I noten presenteras derivatkontrakt brutto. Belopp som kvittats i balansräkningen består av det kvittade marknadsvärdet på kontrakt för vilka det finns en legal rätt och avsikt att reglera avtalade kassaflöden netto (däribland clearade kontrakt). Dessa kontrakt nettoredovisas i balansräkningen per motpart och valuta.

Not 10 Kvittning av finansiella instrument

30 juni 2018 mkr	Derivat	Återköpsavtal samt utlåning av värdepapper	Totalt
Finansiella tillgångar som är föremål för kvittning, nettingsavtal eller liknande avtal			
Bruttobelopp	90 023	10 898	100 921
Kvittade belopp	-23 007	-9 487	-32 494
Redovisat värde i balansräkningen	67 016	1 411	68 427
Relaterade belopp som inte kvittats i balansräkningen			
Finansiella instrument, nettingsavtal	-16 179	-	-16 179
Mottagna finansiella säkerheter	-37 011	-21 253	-58 264
Summa av belopp som inte har kvittats i balansräkningen	-53 190	-21 253	-74 443
Nettobelopp	13 826	-19 842	-6 016
Finansiella skulder som är föremål för kvittning, nettingsavtal eller liknande avtal			
Bruttobelopp	43 033	9 487	52 520
Kvittade belopp	-21 073	-9 487	-30 560
Redovisat värde i balansräkningen	21 960	-	21 960
Relaterade belopp som inte kvittats i balansräkningen			
Finansiella instrument, nettingsavtal	-16 179	-	-16 179
Ställda finansiella säkerheter	-899	-13	-912
Summa av belopp som inte har kvittats i balansräkningen	-17 078	-13	-17 091
Nettobelopp	4 882	-13	4 869

31 december 2017 mkr	Derivat	Återköpsavtal samt utlåning av värdepapper	Totalt
Finansiella tillgångar som är föremål för kvittning, nettingsavtal eller liknande avtal			
Bruttobelopp	76 892	18 605	95 497
Kvittade belopp	-20 822	-9 309	-30 131
Redovisat värde i balansräkningen	56 070	9 296	65 366
Relaterade belopp som inte kvittats i balansräkningen			
Finansiella instrument, nettingsavtal	-16 838	-	-16 838
Mottagna finansiella säkerheter	-30 023	-9 296	-39 319
Summa av belopp som inte har kvittats i balansräkningen	-46 861	-9 296	-56 157
Nettobelopp	9 209	-	9 209
Finansiella skulder som är föremål för kvittning, nettingsavtal eller liknande avtal			
Bruttobelopp	44 787	9 435	54 222
Kvittade belopp	-19 911	-9 309	-29 220
Redovisat värde i balansräkningen	24 876	126	25 002
Relaterade belopp som inte kvittats i balansräkningen			
Finansiella instrument, nettingsavtal	-16 838	-	-16 838
Ställda finansiella säkerheter	-2 974	-126	-3 100
Summa av belopp som inte har kvittats i balansräkningen	-19 812	-126	-19 938
Nettobelopp	5 064	-	5 064

Derivatinstrument kvittas i balansräkningen när det återspeglar bankens förväntade kassaflöden vid regleringen av två eller flera derivat. Återköpsavtal och omvända återköpsavtal mot centrala clearingmotparter kvittas i balansräkningen när det återspeglar bankens förväntade kassaflöden vid regleringen av två eller flera avtal. Det inträffar när banken både har en avtalsmässig rätt och avsikt att reglera avtalade kassaflöden netto. Den kvarvarande motpartsrisken i derivat reduceras genom avtal om nettningsavtal vid betalningsinställelse, det vill säga nettningsavtal med alla bankmotparter. Nettningsavtalen kompletteras med avtal om ställande av säkerheter för nettoexponeringen. I huvudsak används kontanter som säkerhet, men även statspapper förekommer. Säkerheter för återköpsavtal samt in- och utlåning av värdepapper utgår i regel i form av kontanter eller andra värdepapper.

I det kvittade beloppet för derivattillgångar ingår kvittade kontantsäkerheter om 4 597 mkr (3 342) vilka härrör från balansräkningsposten In- och upplåning från allmänheten. I det kvittade beloppet för derivatskulder ingår kvittade kontantsäkerheter om 2 664 mkr (2 431) vilka härrör från balansräkningsposten Utlåning till allmänheten.

Not 11 Goodwill och andra immateriella tillgångar

mkr	Goodwill			Andra immateriella tillgångar			Totalt		
	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	Helår 2017	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	Helår 2017	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	Helår 2017
Ingående bokfört värde	6 798	6 761	6 761	3 063	2 632	2 632	9 861	9 393	9 393
Under perioden tillkommande	-	-	7	399	355	694	399	355	701
Periodens avskrivningar	-	-	-	-164	-130	-266	-164	-130	-266
Periodens nedskrivningar	-	-	-	-	-9	-9	-	-9	-9
Valutaeffekt	240	-24	30	61	-6	12	301	-30	42
Utgående bokfört värde	7 038	6 737	6 798	3 359	2 842	3 063	10 397	9 579	9 861

Not 12 Skulder till kreditinstitut, in- och upplåning från allmänheten

mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Skulder till kreditinstitut	211 927	193 642	174 820	205 355	202 681
varav repor	-	157	126	-	-
In- och upplåning från allmänheten	1 126 480	1 065 678	941 967	1 112 138	1 120 291
varav repor	13	4 202		286	332

Not 13 Emitterade värdepapper

mkr	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017
Emitterade värdepapper vid årets ingång	1 276 595	1 261 765
Emitterade	569 353	641 229
Återköpta	-30 463	-34 557
Förfallna	-478 860	-566 205
Valutaeffekter m m	70 181	-37 696
Emitterade värdepapper vid periodens utgång	1 406 806	1 264 536

Not 14 Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och övriga åtaganden

mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
För egna skulder ställda säkerheter	868 092	859 158	856 772	830 488	812 294
Övriga ställda säkerheter	31 853	39 389	34 165	36 179	31 755
Eventalförpliktelser	89 404	88 634	75 666	75 666	75 293
Övriga åtaganden	459 482	457 688	443 383	439 836	441 532

Not 15 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

30 juni 2018		Verkligt värde via resultaträkningen						
mkr	Obligatoriskt	Verkligt värde- optionen	Derivat identifierat som säkrings- instrument	Verkligt värde via övrigt totalresultat	Upplupet anskaff- ningsvärde	Summa redovisat värde	Verkligt värde	
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker					375 243	375 243	375 243	
Övrig utlåning till centralbanker					61 104	61 104	61 104	
Belåningsbara statsskuldförbindelser	4 630	135 999		407	792	141 828	141 827	
Utlåning till övriga kreditinstitut					36 985	36 985	36 924	
Utlåning till allmänheten					2 194 038	2 194 038	2 201 022	
Värdeförändring på räntesäkrad post i portföljsäkring					37	37		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	13 817	42 171		6 021		62 009	62 009	
Aktier och andelar	11 525			1 937		13 462	13 462	
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken	147 207				58	147 265	147 265	
Derivatinstrument	17 892		49 124			67 016	67 016	
Övriga tillgångar	28				15 306	15 334	15 334	
Summa finansiella tillgångar	195 099	178 170	49 124	8 365	2 683 563	3 114 321	3 121 206	
Andelar i intresseföretag						254		
Övriga icke finansiella tillgångar						19 778		
Summa tillgångar						3 134 353		
Skulder								
Skulder till kreditinstitut					211 927	211 927	215 590	
In- och upplåning från allmänheten					1 126 480	1 126 480	1 116 813	
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken		147 199			65	147 264	147 264	
Emitterade värdepapper	3 321				1 403 485	1 406 806	1 419 221	
Derivatinstrument	14 667		7 293			21 960	21 960	
Korta positioner	10 594					10 594	10 594	
Övriga skulder	37				15 361	15 398	15 398	
Efterställda skulder					43 147	43 147	44 122	
Summa finansiella skulder	28 619	147 199	7 293		2 800 465	2 983 576	2 990 962	
Övriga icke finansiella skulder						12 498		
Summa skulder						2 996 074		

31 december 2017	Verkligt värde i resultaträkningen		Derivat identifierat som säkrings- instrument	Lån och andra fordringar	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Övriga finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
mkr	Innehav för handel	Övrigt						
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker				226 314			226 314	226 314
Övrig utlåning till centralbanker				38 920			38 920	38 920
Belåningsbara statsskuldförbindelser	7 349	120 683			974		129 006	129 006
Utlåning till övriga kreditinstitut				20 250			20 250	20 081
Utlåning till allmänheten		377		2 065 384			2 065 761	2 073 536
Värdeförändring på räntesäkrad post i portföljsäkring				36			36	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	13 261	30 948			5 392		49 601	49 601
Aktier och andelar	11 914	964			1 174		14 052	14 052
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken		135 563		54			135 617	135 617
Derivatinstrument	12 572		43 498				56 070	56 070
Övriga tillgångar	16			10 699			10 715	10 715
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	102	490		5 749	4		6 345	6 345
Summa finansiella tillgångar	45 214	289 025	43 498	2 367 406	7 544		2 752 687	2 760 257
Andelar i intresseföretag							297	
Övriga icke finansiella tillgångar							13 993	
Summa tillgångar							2 766 977	
Skulder								
Skulder till kreditinstitut						174 820	174 820	176 611
In- och upplåning från allmänheten						941 967	941 967	941 975
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken		135 556				61	135 617	135 617
Emitterade värdepapper	4 625					1 271 970	1 276 595	1 289 925
Derivatinstrument	15 204		9 672				24 876	24 876
Korta positioner	2 072						2 072	2 072
Övriga skulder	12					15 851	15 863	15 863
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13					12 705	12 718	12 718
Efterställda skulder						32 896	32 896	33 889
Summa finansiella skulder	21 926	135 556	9 672			2 450 270	2 617 424	2 633 546
Övriga icke finansiella skulder							7 949	
Summa skulder							2 625 373	

Not 16 Värdering av finansiella instrument till verkligt värde

30 juni 2018 mkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar				
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	138 875	2 161	-	141 036
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	58 142	3 867	-	62 009
Aktier och andelar	9 658	2 431	1 373	13 462
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken	146 713	-	494	147 207
Derivatinstrument	520	66 634	-138	67 016
Summa	353 908	75 093	1 729	430 730
Skulder				
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken	146 705	-	494	147 199
Emitterade värdepapper	-	3 321	-	3 321
Derivatinstrument	185	21 914	-139	21 960
Korta positioner	10 380	214	-	10 594
Summa	157 270	25 449	355	183 074

31 december 2017 mkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar				
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	126 996	2 010	-	129 006
Utlåning till allmänheten	-	364	13	377
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	47 111	2 490	-	49 601
Aktier och andelar	8 798	4 008	1 246	14 052
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken	135 099	-	464	135 563
Derivatinstrument	364	55 793	-87	56 070
Summa	318 368	64 665	1 636	384 669
Skulder				
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken	135 092	-	464	135 556
Emitterade värdepapper	-	4 625	-	4 625
Derivatinstrument	377	24 587	-88	24 876
Korta positioner	2 013	59	-	2 072
Summa	137 482	29 271	376	167 129

Värderingsprocessen

Riskkontrollfunktionen kontrollerar att koncernens finansiella instrument värderas korrekt. Värderingarna baseras på externt genererad data i så stor utsträckning som är möjligt.

Finansiella instrument för vilka det finns prisuppgifter som är lättillgängliga och som representerar verkliga och frekvent förekommande transaktioner värderas till aktuellt marknadspris. För finansiella tillgångar används aktuell köpkurs och för finansiella skulder används aktuell säljkurs. För grupper av finansiella instrument som förvaltas på basis av bankens nettoexponering för marknadsrisk likställs det aktuella marknadspriset med det pris som skulle erhållas eller betalas vid en avyttring av nettopositionen.

För finansiella instrument för vilka tillförlitliga uppgifter om marknadspris saknas, bestäms verkligt värde med hjälp av värderingsmodeller. Sådana modeller kan exempelvis bygga på prisjämförelser, nuvärdesberäkning alternativt optionsvärderingsteori, beroende på instrumentets karaktär.

Värderingshierarkin

Finansiella instrument värderade till verkligt värde har i tabellerna kategoriserats med avseende på hur de värderats och graden av transparens kring marknadsdata som använts vid värderingen. Kategoriseringen framgår som nivå 1–3 i tabellerna. Finansiella

instrument som värderas till ett direkt och likvitt marknadspris kategoriseras som nivå 1. Dessa finansiella instrument består främst av statspapper och andra räntebärande värdepapper som handlas aktivt, noterade aktier samt korta positioner i motsvarande tillgångar. I nivå 1 ingår även merparten av de fondandelar och andra tillgångar som är kopplade till fondförsäkringskontrakt och liknande avtal samt motsvarande skulder. Finansiella instrument som värderas med värderingsmodeller som i allt väsentligt bygger på marknadsdata kategoriseras som nivå 2. I nivå 2 ingår främst räntebärande värdepapper samt ränte- och valutarelaterade derivat. Finansiella instrument vars värdering i väsentlig utsträckning påverkas av indata som inte går att verifiera med externa marknadsuppgifter kategoriseras som nivå 3. I nivå 3 ingår onoterade aktier, vissa innehav i riskkapitalfonder samt vissa derivat.

Som grund för indelningen ligger den värderingsmetod som använts på balansdagen. Om kategorin för ett specifikt instrument har förändrats i jämförelse med föregående balansdag (2017-12-31) har instrumentet flyttats mellan nivåerna i tabellen. Under januari-juni 2018 har vissa volymer flyttats mellan nivå 1 och nivå 2 till följd av en ny bedömning av marknadsaktiviteten. På tillgångssidan har aktier till ett värde av 344 mkr och derivat till ett värde av 20 mkr flyttats från nivå 1 till nivå 2. Räntebärande värdepapper till ett värde av 310 mkr och aktier till ett värde av 72 mkr har flyttats från nivå 2 till nivå 1. På

skuldsidan har derivat till ett värde av 249 mkr flyttats från nivå 1 till 2. Periodens förändring av innehav i nivå 3 redovisas i separat tabell.

Innehav i nivå 3 består främst av noterade aktier. Koncernens innehav av noterade aktier består till övervägande del av bankens andelar av olika typer av gemensamägda verksamheter med anknytning till bankens affär. Det kan exempelvis röra sig om andelar i clearingorganisationer och infrastruktursamarbeten på Handelsbankens hemmamarknader. Sådana innehav värderas i regel till bankens andel av substansvärdet i bolaget, alternativt till det pris den senaste transaktionen genomfördes. Onoterade aktier är i allt väsentligt klassificerade som tillgängliga för försäljning (före den 1 januari 2018) och till verkligt värde via övrigt total resultat (efter den 1 januari 2018). Värdeförändringar på dessa innehav redovisas därmed i övrigt totalresultat.

Vissa innehav i riskkapitalfonder kategoriseras i nivå 3. De värderas med värderingsmodeller som huvudsakligen bygger på relativvärdering av jämförbara noterade företag i samma bransch. Det resultatmått som jämförelsen bygger på justeras för faktorer som stör jämförelsen mellan investeringen och jämförelsebolaget. Därefter beräknas värdet på basis av vinstmultiplar, exempelvis P/E-tal. Merparten av dessa innehav utgör placeringstillgångar i koncernens försäkringsrörelse. Värdeförändringar på placeringstillgångarna ingår i underlaget för beräkning av avkastningsdelning i försäkringsrörelsen och redovisas därmed inte direkt i resultaträkningen.

Vidare kategoriseras derivatkomponenten i vissa av bankens emitterade strukturerade obligationer och dess tillhörande säkrande derivat i nivå 3. För dessa derivat har interna antaganden väsentlig påverkan för beräkningen av det verkliga värdet. Säkrande derivat i nivå 3 är handlade under CSA avtal, där marknadsvärdena stäms av och säkerställs på daglig basis med bankens motparter.

Förändring av innehav i nivå 3

Januari – juni 2018 mkr	Aktier och andelar	Derivat- tillgångar	Derivat- skulder	Utlåning till allmänheten	Tillgångar där kunden står värde- förändrings- risken	Skulder där kunden står värde- förändrings- risken
Redovisat värde per 2017-12-31	1 246	-87	88	13	464	-464
Effekt av övergång till IFRS 9	-	-	-	-13	-	-
Redovisat värde vid årets ingång	1 246	-87	88	-	464	-464
Nyanskaffningar	24	-3	-3	-	-	-
Återköp/avyttrat	-10	2	3	-	-	-
Förfallet	-	-	-	-	-	-
Orealiserad värdeförändring i resultaträkningen	14	-75	76	-	30	-30
Orealiserad värdeförändring i övrigt totalresultat	99	-	-	-	-	-
Förflyttning från nivå 1 eller 2	-	-	-	-	-	-
Förflyttning till nivå 1 eller 2	-	25	-25	-	-	-
Redovisat värde vid periodens utgång	1 373	-138	139	-	494	-494

Januari – december 2017 mkr	Aktier och andelar	Derivat- tillgångar	Derivat- skulder	Utlåning till allmänheten	Tillgångar där kunden står värde- förändrings- risken	Skulder där kunden står värde- förändrings- risken
Redovisat värde vid årets ingång	1 837	-	-	17	762	-762
Nyanskaffningar	25	-	-	-	-	-
Återköp/avyttrat	-62	-	-	-	-318	318
Förfallet	-	-	-	-5	-	-
Orealiserad värdeförändring i resultaträkningen	-77	-	-	-	20	-20
Orealiserad värdeförändring i övrigt totalresultat	-477	-	-	-	-	-
Förflyttning från nivå 1 eller 2	-	-87	88	1	-	-
Förflyttning till nivå 1 eller 2	-	-	-	-	-	-
Redovisat värde vid periodens utgång	1 246	-87	88	13	464	-464

Skillnader mellan transaktionspris och det värde som räknas fram med hjälp av en värderingsmodell

I modellerna används indata i form av marknadspriser och andra variabler som bedöms påverka prissättningen. De modeller och indata som ligger till grund för värderingarna valideras regelbundet för att säkerställa att de överensstämmer med marknadspraxis och vedertagen finansiell teori. I de fall det uppstår väsentliga positiva skillnader mellan det värde som tagits fram med hjälp av en värderingsmodell vid det första redovisningstillfället och transaktionspriset (så kallade dag 1-resultat), periodiseras mellanskillnaden över instrumentets löptid. Sådana skillnader orsakas av att den tillämpade värderingsmodellen inte fullt ut fångar upp alla komponenter som påverkar instrumentets värde.

Principen innebär att en periodiseringseffekt om 82 mkr (63) redovisats i nettoresultat av finansiella transaktioner under perioden januari-juni 2018. Vid utgången av perioden uppgick sammanlagda ännu ej resultatförda dag 1-resultat till 655 mkr, vilket vid årsskiftet 2017 motsvarade 638 mkr.

Banken gör löpande en fristående värdering av den sammanlagda kreditriskkomponenten (såväl egen kreditrisk som motpartsrisk) i utestående modellvärderade derivat. Förändringar i verkligt värde till följd av förändrad kreditrisk tas till resultatet i den utsträckning den sammanlagda effekten överstiger ännu ej resultatförda dag 1-resultat.

Not 17 Tillgångar och skulder i valuta

30 juni 2018								
mkr	SEK	EUR	NOK	DKK	GBP	USD	Övriga valutor	Totalt
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	79	119 805	4 368	35	82 492	166 704	1 760	375 243
Övrig utlåning till centralbanker	16 955	-	10 980	32 265	825	79	0	61 104
Utlåning till övriga kreditinstitut	2 436	6 192	814	129	688	25 445	1 281	36 985
Utlåning till allmänheten	1 316 807	229 738	267 479	101 885	240 266	29 075	8 788	2 194 038
<i>varav företag</i>	484 562	154 523	166 822	36 934	163 372	28 903	7 998	1 043 114
<i>varav hushåll</i>	832 245	75 215	100 657	64 951	76 894	172	790	1 150 924
Belåningsbara statsskuldförbindelser	112 849	7 344	-	14	-	20 855	766	141 828
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	47 009	2 524	1 683	-	582	10 211	0	62 009
Övriga ej valutafördelade poster	263 146							263 146
Summa tillgångar	1 759 281	365 603	285 324	134 328	324 853	252 369	12 595	3 134 353
Skulder								
Skulder till kreditinstitut	70 250	81 002	5 573	6 702	14 393	25 782	8 225	211 927
In- och upplåning från allmänheten	595 696	125 697	68 675	48 464	164 500	117 834	5 614	1 126 480
<i>varav företag</i>	236 919	104 781	44 763	29 049	109 216	115 461	5 049	645 238
<i>varav hushåll</i>	358 777	20 916	23 912	19 415	55 284	2 373	565	481 242
Emitterade värdepapper	464 455	298 791	26 844	309	100 697	485 279	30 431	1 406 806
Efterställda skulder	8 502	23 724	-	-	-	10 921	-	43 147
Övriga ej valutafördelade poster, inkl. eget kapital	345 993							345 993
Summa skulder och eget kapital	1 484 896	529 214	101 092	55 475	279 590	639 816	44 270	3 134 353
Valutafördelade övriga tillgångar och skulder (netto)		163 764	-184 168	-78 736	-45 207	387 320	31 694	
Nettoposition i valuta		153	64	117	56	-127	19	282

31 december 2017								
mkr	SEK	EUR	NOK	DKK	GBP	USD	Övriga valutor	Totalt
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	83	85 625	3 916	2 139	84 768	48 079	1 704	226 314
Övrig utlåning till centralbanker	6 683	-	7 170	24 198	492	-	377	38 920
Utlåning till övriga kreditinstitut	2 059	5 700	566	45	811	9 711	1 358	20 250
Utlåning till allmänheten	1 287 467	200 448	235 215	94 108	213 208	28 186	7 129	2 065 761
<i>varav företag</i>	481 250	133 080	145 245	33 661	143 347	27 955	6 324	970 862
<i>varav hushåll</i>	806 217	67 368	89 970	60 447	69 861	231	805	1 094 899
Belåningsbara statsskuldförbindelser	100 576	6 853	-	12	-	20 804	761	129 006
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	36 964	2 383	1 090	-	1 378	7 786	-	49 601
Övriga ej valutafördelade poster	237 125							237 125
Summa tillgångar	1 670 957	301 009	247 957	120 502	300 657	114 566	11 329	2 766 977
Skulder								
Skulder till kreditinstitut	62 784	61 572	13 866	7 860	3 373	18 915	6 450	174 820
In- och upplåning från allmänheten	559 212	104 453	57 429	39 416	146 293	29 973	5 191	941 967
<i>varav företag</i>	221 345	86 046	36 994	22 164	98 176	27 633	4 666	497 024
<i>varav hushåll</i>	337 867	18 407	20 435	17 252	48 117	2 340	525	444 943
Emitterade värdepapper	468 766	282 725	24 175	556	93 884	376 959	29 530	1 276 595
Efterställda skulder	8 349	14 751	-	-	-	9 796	-	32 896
Övriga ej valutafördelade poster, inkl. eget kapital	340 699							340 699
Summa skulder och eget kapital	1 439 810	463 501	95 470	47 832	243 550	435 643	41 171	2 766 977
Valutafördelade övriga tillgångar och skulder (netto)		162 627	-152 299	-72 590	-56 970	321 072	29 891	
Nettoposition i valuta		135	188	80	137	-5	49	584

Not 18 Kapitalbas och kapitalkrav i den konsoliderade situationen

Craven på beräkning av kapitalbas och kapitalkrav regleras i förordning (EU) nr 575/2013 (CRR) samt direktiv 2013/36/EU, vilka utgör EU:s implementering av det internationella Basel III-regelverket. Samtliga hänvisningar till CRR i denna bokslutskommuniké avser hela detta EU-regelverk oavsett rättsakt (förordning, direktiv, genomförandeakt eller nationell implementering). Uppgifter som redovisas i detta avsnitt avser minimikapitalkraven enligt Pelare 1 och svarar upp mot craven på offentliggörande av information om kapitaltäckning i CRR del åtta samt FFFS 2014:12.

Kapitalbas

mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
PRIMÄRT KAPITAL					
Eget kapital, koncernen	138 279	131 613	141 604	138 951	134 900
Upparbetad ej utbetald utdelning föregående år	-	-	-	-	-
Upparbetad utdelning innevarande år	-8 389	-3 620	-14 581	-7 759	-5 127
Koncerninterna justeringar av resultat	-444	-210	-820	-629	-429
Koncerninterna justeringar i eget kapital	2 549	2 529	3 337	3 311	3 289
Minoritetsintressen	-11	-13	-11	-9	-6
Eget kapital, konsoliderad situation	131 984	130 299	129 529	133 865	132 627
Avgående poster					
Goodwill och andra immateriella tillgångar	-10 328	-10 091	-9 787	-9 599	-9 513
Prisjusteringar (verkligt värde)	-385	-386	-409	-426	-477
Negativa belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp	-1 974	-1 748	-2 357	-2 246	-2 272
Positioner i värdepapperisering	-	-	-	-	-
Övervärde pensionstillgångar	-	-	-	-	-
Egna aktier	-516	-551	-569	-619	-607
Justeringar enligt stabilitetsfilter					
Kassaflödessäkringar	-377	168	-654	-1 464	-1 907
Orealiserad ackumulerad positiv värdeförändring, aktier	-	-	-	-	-
Kärnprimärkapital, brutto	118 404	117 691	115 753	119 511	117 851
Tröskelavdrag					
Kapitaltillskott i ej konsoliderade finansiella företag överstigande 10% kärnprimärkapital	-	-	-	-	-
Uppskjuten skattefordran överstigande 10% kärnprimärkapital	-	-	-	-	-
Summa kapitaltillskott och uppskjuten skattefordran överstigande 15% kärnprimärkapital	-	-	-	-	-
Kärnprimärkapital	118 404	117 691	115 753	119 511	117 851
Primärkapitaltillskott	12 685	11 934	11 746	11 718	12 011
Summa primärt kapital	131 089	129 625	127 499	131 229	129 862
SUPPLEMENTÄRT KAPITAL					
Förlagslån	26 495	26 096	17 745	14 469	17 431
Positiva belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp	-	37	-	-	-
Supplementärkapitaltillskott i bolag som inte konsolideras	-1 129	-1 129	-1 129	-1 129	-1 129
Summa supplementärt kapital	25 366	25 004	16 616	13 340	16 302
Total kapitalbas	156 455	154 629	144 115	144 569	146 164

Kapitalrelationer och buffertar

	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Kärnprimärkapitalrelation, CRR	21,4%	21,6%	22,7%	23,6%	23,4%
Primärkapitalrelation, CRR	23,7%	23,7%	25,0%	25,9%	25,8%
Total kapitalrelation, CRR	28,3%	28,3%	28,3%	28,5%	29,0%
Riskexponeringsbelopp, CRR	553 762	545 898	509 032	507 413	504 199
Kapitalbas i förhållande till kapitalkrav enligt Basel I-golv			142%	144%	148%
Institutsspecifika buffertkrav*	6,8%	6,7%	6,7%	6,7%	6,6%
varav krav på kapitalkonserveringsbuffert	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
varav krav på kontracyklisk kapitalbuffert	1,3%	1,2%	1,2%	1,2%	1,1%
varav krav på systemriskbuffert	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%
Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert	16,9%	17,1%	18,2%	19,1%	18,9%

* Uppgifter lämnas endast för buffertkrav som trätt i kraft.

Kapitalkrav

mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Kreditrisk enligt schablonmetoden	7 350	7 080	6 707	6 579	6 609
Kreditrisk enligt internmetoden	30 259	30 049	27 871	27 630	27 560
Marknadsrisk	1 112	958	825	995	800
Kreditvärdighetsjusteringsrisk (CVA)	465	470	391	460	438
Operativ risk	5 115	5 115	4 929	4 929	4 929
Summa kapitalkrav	44 301	43 672	40 723	40 593	40 336
Justering enligt Basel I-golv			62 125	61 403	60 239
Kapitalkrav, Basel I-golv			102 848	101 996	100 575
Total kapitalbas, Basel I-golv			146 472	146 815	148 436

Från den 1 januari 2018 upphörde kapitalkrav och rapportering enligt det så kallade Basel 1-golvet som en följd av artikel 500(1) i tillsynsförordningen (575/2013/EU).

Riskexponeringsbelopp

mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Kreditrisk enligt schablonmetoden	91 877	88 502	83 833	82 243	82 608
Kreditrisk enligt internmetoden	378 236	375 609	348 386	345 377	344 497
Marknadsrisk	13 906	11 978	10 310	12 437	10 004
Kreditvärdighetsjusteringsrisk (CVA)	5 811	5 877	4 890	5 743	5 477
Operativ risk	63 932	63 932	61 613	61 613	61 613
Summa Riskexponeringsbelopp	553 762	545 898	509 032	507 413	504 199

Kapitalkrav kreditrisker schablonmetoden**

mkr	Exponeringsvärde		Riskvägt exponeringsbelopp		Kapitalkrav		Genomsnittlig riskvikt, %	
	30 jun 2018	31 dec 2017	30 jun 2018	31 dec 2017	30 jun 2018	31 dec 2017	30 jun 2018	31 dec 2017
Stater och centralbanker	140	236	-	-	-	-	0,0	0,0
Kommuner	7	-	-	-	-	-	0,0	0,0
Multilaterala utvecklingsbanker	191	568	-	-	-	-	0,0	0,0
Internationella organisationer	-	35	-	-	-	-	0,0	0,0
Institut	7 454	7 290	496	506	40	40	6,7	6,9
Företag	11 040	9 407	10 941	9 312	875	745	99,1	99,0
Hushåll	17 991	16 824	13 459	12 580	1 077	1 006	74,8	74,8
Säkerheter i fastigheter	118 833	106 316	42 608	38 158	3 409	3 053	35,9	35,9
Fallerande exponeringar	715	654	894	748	72	60	125,0	114,4
Fonder	-	86	-	86	-	7	-	100,0
Aktier	6 254	6 813	15 636	16 143	1 251	1 291	250,0	236,9
Övriga poster	8 226	6 780	7 843	6 300	626	505	95,3	92,9
Summa	170 851	155 009	91 877	83 833	7 350	6 707	53,8	54,1

** Uppgifter om kapitalkrav för de exponeringsklasser där det förekommer exponeringar.

Kreditrisk internmetoden

mkr	Exponeringsbelopp		Riskvägt exponeringsbelopp		Kapitalkrav		Genomsnittlig riskväkt, %	
	30 jun	31 dec	30 jun	31 dec	30 jun	31 dec	30 jun	31 dec
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Stater & centralbanker	532 880	357 719	8 992	7 474	719	598	1,7	2,1
Företag	920 459	852 845	258 984	237 107	20 719	18 969	28,1	27,8
Företagsutlåning	898 228	835 665	255 474	233 707	20 438	18 697	28,4	28,0
varav övrig utlåning, grundmetoden *	122 266	109 608	37 014	32 467	2 961	2 598	30,3	29,6
varav övrig utlåning, avancerad metod *	775 962	726 057	218 460	201 240	17 477	16 099	28,2	27,7
varav stora företag	163 283	152 189	62 834	58 176	5 027	4 654	38,5	38,2
varav medelstora företag	85 723	80 590	37 899	37 839	3 032	3 027	44,2	47,0
varav fastighetsbolag	526 957	493 278	117 727	105 225	9 418	8 418	22,3	21,3
Motpartsrisk	22 231	17 180	3 510	3 400	281	272	15,8	19,8
Bostadsrättsföreningar	208 464	195 265	10 171	9 974	814	798	4,9	5,1
Hushåll	1 068 240	1 026 668	77 427	72 574	6 194	5 806	7,2	7,1
Privatpersoner	1 043 446	1 001 733	70 122	65 742	5 610	5 259	6,7	6,6
varav fastighetskrediter	979 538	925 491	56 249	51 092	4 500	4 087	5,7	5,5
varav övriga	63 908	76 242	13 873	14 650	1 110	1 172	21,7	19,2
Små företag	24 794	24 935	7 305	6 832	584	547	29,5	27,4
varav fastighetskrediter	6 747	6 929	1 563	1 707	125	137	23,2	24,6
varav övriga	18 047	18 006	5 742	5 125	459	410	31,8	28,5
Institut	96 451	72 223	15 562	13 929	1 245	1 114	16,1	19,3
Institutsutlåning	19 319	16 332	6 102	5 232	488	418	31,6	32,0
Motpartsrisk	77 132	55 891	9 460	8 697	757	696	12,3	15,6
varav repor och värdepapperslån	21 160	7 667	642	173	51	14	3,0	2,3
varav derivat	55 972	48 224	8 818	8 524	705	682	15,8	17,7
Aktieexponeringar	1 294	1 512	4 788	5 068	383	405	370,0	335,1
varav börsnoterade aktier	-	661	-	1 916	-	153	-	290,0
varav övriga aktier	1 294	851	4 788	3 152	383	252	370,0	370,0
Motpartslösa exponeringar	2 288	2 238	2 288	2 238	183	179	100,0	100,0
Värdepapperisering	22	20	24	22	2	2	106,0	106,0
varav Traditionell värdepapperisering	22	20	24	22	2	2	106,0	106,0
varav Syntetisk värdepapperisering	-	-	-	-	-	-	-	-
Totalt Internmetoden	2 830 098	2 508 490	378 236	348 386	30 259	27 871	13,4	13,9

* Med grundmetoden avses internmetoden utan egna skattningar av LGD och KF. Med avancerad metod avses internmetoden med egna skattningar av LGD och KF.

Kapitalkravet för kreditrisk beräknas enligt schablonmetoden och internmetoden i enlighet med CRR. För internmetoden återfinns två olika metoder: internmetod utan egna skattningar av LGD och KF och internmetod med egna skattningar av LGD och KF.

I internmetoden utan egna skattningar av LGD och KF beräknar banken med en egen metod sannolikheten för att kunden ska falla inom ett år (PD), medan övriga parametrar är givna i regelverket CRR. I internmetoden med egna skattningar av LGD och KF använder banken egna metoder för att beräkna förlust givet fallissemang (LGD) och exponeringsbeloppet.

Handelsbanken tillämpar internmetoden utan egna skattningar av LGD och KF för exponeringar mot institut, för vissa produkt- och säkerhetstyper avseende företagsexponeringar samt, från och med andra kvartalet 2017, för statsexponeringar för hela regionbanksrörelsen samt i dotterbolagen Stadshypotek AB, Handelsbanken Finans AB, Ecster AB, Handelsbanken Finans (Shanghai) Financial Leasing Co. Ltd och Rahoitus Oy.

Internmetoden med egna skattningar av LGD och KF tillämpas för merparten av exponeringarna mot stora företag, medelstora företag, fastighetsbolag och bostadsrättsföreningar i kontorsrörelsen (exklusive Nederländerna), Handelsbanken Capital Markets, Stadshypotek AB och Handelsbanken Finans AB, Ecster AB, samt hushållsexponeringar i

Sverige, Norge, Finland och Danmark samt i dotterbolagen Stadshypotek AB, Handelsbanken Finans AB, Ecster AB, och Rahoitus Oy.

Internmetoden omfattade vid utgången av kvartalet 80% av det totala riskvägda exponeringsbeloppet för kreditrisk. För resterande kreditriskexponeringar beräknas kapitalkravet enligt schablonmetoden.

I tabellen Kreditriskexponeringar godkända för internmetoden särredovisas repor och värdepapperslån för institut eftersom dessa ger upphov till mycket låga kapitalkrav samtidigt som volymerna varierar betydligt över tiden. Det låga kapitalkravet beror på att exponeringen presenteras brutto och att exponeringen är säkerställd.

Den totala genomsnittliga riskvikten för exponeringar godkända för internmetoden var stabil under kvartalet och uppgick till 13,4% (13,9).

Kreditkvaliteten är god. Av Handelsbankens företagsexponeringar var 97% kunder med en bedömd återbetalningsförmåga som var normal, eller bättre än normal, det vill säga hade en riskklassificering mellan 1 och 5 i bankens niogradiga skala för riskklassificering. Internmetoden baseras på historiska förluster från såväl de senaste årens finanskris som den svenska bankkrisen i början av 1990-talet. Riskvikterna speglar det faktum att Handelsbanken under lång tid uppvisat låga kreditförluster. De tillämpade riskmåten innehåller försiktighetsmarginaler för att säkerställa att risken inte underskattas.

Nivån på riskvikten för företagsexponeringar återspeglar portföljsammansättningen och hur olika lån klassificeras till olika exponeringsklasser.

Kapitalkravet för aktieexponeringar i internmetoden beräknas enligt förenklad riskviktsmetod.

Kapitalkrav marknadsrisker

mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Direkta produkter					
Ränterisk	1 086	937	808	973	784
<i>varav generell risk</i>	827	698	572	649	497
<i>varav specifik risk</i>	259	239	236	324	287
Aktiekursrisk	10	9	9	6	6
<i>varav generell risk</i>	4	3	3	1	1
<i>varav specifik risk</i>	6	6	6	5	4
<i>varav fonder</i>	0	0	0	0	1
Valutakursrisk	-	-	-	-	-
Råvarurisk	12	8	5	10	7
Optioner					
Scenariometod	4	4	3	6	3
<i>varav ränterisk</i>	0	0	0	1	0
<i>varav aktiekursrisk</i>	4	4	3	5	3
<i>varav valutakursrisk</i>	-	-	-	-	-
<i>varav råvarurisk</i>	0	0	0	0	0
Värdepapperisering (specifik risk)	-	-	-	-	-
Avvecklingsrisk	0	0	0	-	0
Totalt kapitalkrav för marknadsrisker	1 112	958	825	995	800

Kapitalkravet för marknadsrisker beräknas för bankens konsoliderade situation. Kapitalkravet för ränterisker och aktiekursrisker beräknas dock endast för positioner i handelslagret. Vid beräkning av kapitalkravet för marknadsrisker tillämpas schablonmetoden.

Kapitalkrav operativa risker

Handelsbanken använder schablonmetoden för att beräkna kapitalkravet för operativa risker. Kapitalkravet enligt schablonmetoden beräknas genom att en i regelverket bestämd faktor multipliceras med den genomsnittliga rörelseintäkten under de tre senaste verksamhetsåren. Olika faktorer tillämpas för olika affärssegment.

Bruttosoliditetsgrad (leverage ratio)

mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Balansräkning enligt redovisningsreglerna	3 134 353	2 963 576	2 766 977	2 981 055	2 961 094
Avdrag för tillgångar som inte ingår i konsoliderad situation	-142 185	-133 567	-131 176	-128 302	-123 620
Justering för skillnader mellan bokfört värde och bruttosoliditetsexponering - derivat	-21 830	-16 503	-17 115	-17 943	-21 485
Justering för skillnader mellan bokfört värde och bruttosoliditetsexponering - repor och värdepapperslån	5 534	5 077	2 176	4 104	3 342
<i>Tillgångar redovisade utanför balansräkningen, brutto (före justeringar för konverteringsfaktorer)</i>	<i>531 614</i>	<i>523 691</i>	<i>501 292</i>	<i>498 940</i>	<i>500 667</i>
<i>Avdrag från tillgångar utanför balansräkningen eller tillämpning av konverteringsfaktorer</i>	<i>-336 998</i>	<i>-334 267</i>	<i>-320 747</i>	<i>-319 972</i>	<i>-321 387</i>
Tillgångar redovisade utanför balansräkningen, netto	194 616	189 424	180 545	178 968	179 280
Ytterligare justeringar	-13 580	-12 608	-13 775	-14 354	-14 775
Tillgångar som bruttosoliditetsgraden beräknas på	3 156 908	2 995 399	2 787 632	3 003 528	2 983 836
Kapital som bruttosoliditetsgraden kan beräknas på					
Primärkapital	131 089	129 625	127 499	131 229	129 862
Bruttosoliditetsgrad					
Bruttosoliditetsgrad beräknat på primärkapital	4,2%	4,3%	4,6%	4,4%	4,4%

Uppgifter i detta avsnitt avser Handelsbankens väsentliga risker och kapitalkrav vid publiceringstidpunkten av denna rapport. En fullständig beskrivning av bankens risker och kapitalhantering finns i Handelsbankens årsredovisning och i bankens Risk och kapitalhantering – information enligt Pelare 3.

Not 19 Risk och likviditet

Uppgifter som redovisas i detta avsnitt svarar upp mot kraven på offentliggörande av information om risk och kapitalhantering i CRR del åtta.

Risk- och osäkerhetsfaktorer

Handelsbanken lämnar krediter genom kontorsrörelsen och tillämpar en låg risktolerans. Kreditprocessen utgår från övertygelsen att en decentraliserad organisation med lokal närvaro ger hög kvalitet i kreditbesluten. Priserna på bostäder har de senaste månaderna visat en svagare utveckling vilket påverkat företag med inriktning på bostadsutveckling. Bankens kreditprocess och låga risktolerans innebär att banken undviker att ge krediter till bolag med inriktning mot bostadsutveckling med hög risk. Handelsbankens exponering mot marknadsrisk är samtidigt låg. Marknadsrisk i bankens affärsverksamhet tas i allt väsentligt endast som ett led i att lösa kunders placerings- och riskhanteringsbehov. Utvecklingen inom

regelverksområdet fortsätter i snabb takt. Storbritanniens beslut att lämna EU innebär en osäkerhet om vilka regler som kommer att gälla för bankens verksamhet i Storbritannien. Banken förbereder sig för ett fullbordat Brexit i nära dialog med myndigheterna i både Sverige och Storbritannien. Bankens låga risktolerans, goda kapitalisering och starka likviditetssituation gör Handelsbanken väl rustad att verka även under betydligt svårare marknadsförutsättningar än de som varit under de senaste åren. Likviditetssituationen beskrivs närmare nedan under rubriken Likviditet och finansiering.

Likviditet och finansiering

Handelsbanken har en stark likviditetssituation. Banken har under lång tid arbetat aktivt med likviditetsfrågorna med en konservativ inriktning. Ett led i detta arbete har varit att centralisera likviditets-hanteringen i syfte att stärka kontrollen över likviditetsriskerna och att i varje scenario säkerställa och optimera bankens finansiering.

Bankens finansieringsprogram täcker in de löptider i samtliga valutor som banken behöver för att finansiera sin utlåning och möjliggör för banken att emittera i alla för banken relevanta valutor.

Upplåningsprogram/ramar inom koncernen per den 30 juni 2018

Program (belopp i miljoner)	Ramvaluta	Rambelopp	Nyttjat belopp	Motvärde mkr
ECP*	EUR	15 000	7 912	82 757
ECP (Stadshypotek)*	EUR	4 000	-	-
Franska certifikat	EUR	7 500	3 413	35 699
Svenska certifikat	SEK	25 000	-	-
Svenska certifikat (Stadshypotek)	SEK	90 000	-	-
USCP	USD	15 000	2 883	25 900
AMTN	AUD	5 000	1 275	8 461
AMTCN (Stadshypotek)	AUD	5 000	-	-
EMTN*	USD	50 000	18 423	165 509
EMTCN (Stadshypotek)*	EUR	20 000	11 187	117 013
US 144A/3(a)(2)	USD	20 000	13 650	122 629
Stadshypotek US 144A	USD	15 000	3 750	33 689
Samurai	JPY	400 000	147 800	11 990
MTN*	SEK	100 000	6 937	6 937
Övrig funding >1 år*	USD	15 000	4 884	43 877
Extendible Notes	USD	15 000	-	-
Summa				654 461
Totala program- och rambelopp, mkr		1 968 081		
Outnyttjat belopp, mkr		1 313 620		
Kvar att utnyttja		67%		

* Inom dessa program finns möjlighet att emittera i ett antal olika valutor förutom ramvalutan, där valutaomräkning sker vid emissionstillfället.

Tillgodohavanden i centralbanker och banker samt innehav av värdepapper som är belåningsbara i centralbanker framgår av tabellen nedan och uppgick den 30 juni 2018 till 632 mdkr.

Därutöver tillkommer outnyttjat emissionsutrymme av säkerställda obligationer och övriga likviditetsskapande åtgärder.

Tillgodohavanden i centralbanker och banker samt värdepappersinnehav i likviditetsreserven

Marknadsvärde					
mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Kassa samt tillgodohavanden hos och övrig utlåning till centralbank	436 279	376 513	265 234	488 559	489 210
Tillgodohavanden hos banker och Riksgälden, overnight	404	603	2 041	2 086	1 555
Värdepapper emitterade av stater och offentliga enheter	139 314	101 672	132 385	114 761	123 699
Säkerställda obligationer	55 063	46 647	44 249	46 387	48 011
Värdepapper emitterade av icke-finansiella företag	483	302	141	262	934
Värdepapper emitterade av finansiella företag	401	434	275	277	106
Summa	631 944	526 171	444 325	652 332	663 515
<i>varav i SEK</i>	<i>165 423</i>	<i>152 986</i>	<i>142 452</i>	<i>197 104</i>	<i>135 228</i>
<i>varav i EUR</i>	<i>127 949</i>	<i>125 582</i>	<i>94 685</i>	<i>107 857</i>	<i>122 095</i>
<i>varav i USD</i>	<i>193 998</i>	<i>117 281</i>	<i>74 168</i>	<i>196 348</i>	<i>246 228</i>
<i>varav i övriga valutor</i>	<i>144 574</i>	<i>130 322</i>	<i>133 020</i>	<i>151 023</i>	<i>159 964</i>

30 juni 2018					
Marknadsvärde, mkr	SEK	EUR	USD	Övrigt	Summa
Kassa samt tillgodohavanden hos och övrig utlåning till centralbank	17 040	119 820	166 704	132 715	436 279
Tillgodohavanden hos andra banker och Riksgälden, overnight	160	18	21	205	404
Värdepapper emitterade av stater	102 704	5 800	20 987	-	129 491
Värdepapper emitterade av kommuner och övriga offentliga enheter	3 537	-	6 286	-	9 823
Säkerställda obligationer, externa emittenter	39 245	1 828	-	10 346	51 419
Egna säkerställda obligationer	2 309	187	-	1 148	3 644
Värdepapper emitterade av icke-finansiella företag	270	70	-	143	483
Värdepapper emitterade av finansiella företag	158	226	-	17	401
Summa	165 423	127 949	193 998	144 574	631 944

Löptider för finansiella tillgångar och skulder

30 juni 2018 mkr	Upp till 30 dagar	31 dagar - 6 mån	6 - 12 mån	1 - 2 år	2 - 5 år	Över 5 år	Ospec. löptid	Summa
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavanden i centralbanker	436 278	-	-	-	-	-	-	436 278
Belåningsbara statsskuldsförbindelser	141 550	-	-	-	-	-	-	141 550
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	61 560	-	-	-	-	-	-	61 560
Utlåning till kreditinstitut	30 889	1 862	310	222	1 577	2 055	2	36 917
-varav omvända repor	11 116	-	-	-	-	-	-	11 116
Utlåning till allmänheten	40 295	270 702	187 610	203 237	416 399	1 072 481	-	2 190 724
-varav omvända repor	8 727	-	-	-	-	-	-	8 727
Övrigt	24 934	-	-	-	-	-	242 390	267 324
-varav aktier och andelar	13 462	-	-	-	-	-	-	13 462
-varav fordringar på fondlikvider	11 472	-	-	-	-	-	-	11 472
Summa	735 506	272 564	187 920	203 459	417 976	1 074 536	242 392	3 134 353
Skulder								
Skulder till kreditinstitut	93 969	71 997	7 653	4 053	505	4 561	28 790	211 528
-varav repor	-	-	-	-	-	-	-	0
-varav inlåning från centralbanker	37 460	31 438	-	-	-	-	4 662	73 560
In- och upplåning från allmänheten	107 193	37 938	3 698	889	2 179	5 454	968 076	1 125 427
-varav repor	13	-	-	-	-	-	-	13
Emitterade värdepapper	96 634	378 875	167 037	219 079	496 276	40 625	-	1 398 526
-varav säkerställda obligationer	-	71 468	32 059	168 800	316 200	29 561	-	618 088
-varav certifikat och andra värdepapper med ursprunglig löptid understigande ett år	83 412	279 660	43 220	-	-	-	-	406 292
-varav värdepapper med ursprunglig löptid över ett år	13 222	27 747	91 758	50 279	180 076	11 064	-	374 146
Efterställda skulder	-	-	21 081	-	21 567	-	-	42 648
Övrigt	15 538	-	-	-	-	-	340 686	356 224
-varav korta positioner	10 594	-	-	-	-	-	-	10 594
-varav fondlikvidskulder	4 944	-	-	-	-	-	-	4 944
Summa	313 334	488 810	199 469	224 021	520 527	50 640	1 337 552	3 134 353

I tabellen redovisas innehav i obligationer och andra räntebärande värdepapper i det tidsintervall i vilket de kan omsättas till likviditet vid en eventuell belåning eller försäljning. Det innebär att tabellen inte återspeglar de faktiska löptiderna för de ingående värdepappren.

I "Övrigt" redovisas tillgångar och skulder som förfaller i de tidsintervall som motsvarar kontraktssenliga förfallodatum, med beaktande av kontraktssenlig amorteringsplan.

Avistainlåning redovisas i kolumnen "Ospecificerad löptid". Posterna "Övrigt" inkluderar marknadsvärden i derivattransaktioner.

För löptidtabeller i SEK, EUR och USD hänvisas till Faktaboken som finns tillgänglig på handelsbanken.se/ir.

Liquidity Coverage Ratio (LCR)

	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Liquidity coverage ratio (LCR) - delkomponenter, mkr					
Högkvalitativa likviditetstillgångar	618 676	514 470	432 958	645 659	652 715
Kassautflöden	493 932	424 130	353 362	484 019	526 013
Inlåning från allmänheten och småföretag	57 206	55 122	53 306	52 428	50 583
Osäkrad kapitalmarknadsfinansiering	395 127	320 903	252 825	383 368	430 704
Säkrad kapitalmarknadsfinansiering	5 800	11 825	9 119	10 597	8 568
Övriga kassautflöden	35 799	36 280	38 112	37 626	36 158
Kassainflöden	70 593	60 655	41 393	48 129	46 654
Inflöden från fullt presterande exponeringar	25 094	30 171	28 292	25 204	18 970
Övriga kassainflöden	45 499	30 484	13 101	22 925	27 684
Liquidity coverage ratio (LCR), %	146	142	139	148	136

Liquidity Coverage Ratio (LCR) har sedan 2013 varit ett bindande krav för svenska banker och Handelsbanken har redovisat enligt Finansinspektionens definition. Måttet uttrycker kvoten mellan bankens likviditetsbuffert och nettokassautflöden i ett mycket stressat scenario under en 30-dagarsperiod. Kvoten ska överstiga 100%. Kravet har gällt LCR på aggregerad nivå och separat för USD och EUR. Från och med den 1 oktober 2015 finns i och med Europeiska kommissionens delegerade akt ett europeiskt minimikrav på LCR. Minimikravet, som gäller på aggregerad nivå, var 80% under 2017 men är från den 1 januari i år 100% då den delegerade akten blev fullt implementerad. I samband med detta upphävdes Finansinspektionens föreskrifter om krav på likviditetstäckningskvot. Finansinspektionen har aviserat att de framöver avser utöva tillsyn av likviditetstäckningskvot i enskilda valutor inom ramen för översyn och utvärderingsprocessen i Pelare 2. Minimikrav för det strukturella likviditetsmålet Net Stable Funding Ratio (NSFR), relationen mellan tillgänglig stabil finansiering och behovet av stabil finansiering, förväntas införas i EU tidigast 2019.

Vid utgången av juni uppgick koncernens aggregerade LCR i enlighet med Europeiska kommissionens delegerade akt till 146%, vilket visar att banken har stor motståndskraft mot kortsiktiga störningar på finansieringsmarknaden. Detta gäller också i USD och EUR. LCR

som ett snitt av dagliga observationer i enlighet med samma definition uppgick under första halvåret till 140%.

Stresstest med likviditetsskapande åtgärder

Bankens likviditetssituation stresstestas löpande. I testen stressas bankens kassautflöden under vissa definierade antaganden. I stress-testet som visar motståndskraften mot mer långsiktiga störningar på marknaden antas till exempel att banken inte kan finansiera sig på de finansiella marknaderna samtidigt som 10% av inlåningen från hushåll och företag försvinner successivt under den första månaden. Vidare antas att banken fortsätter att bedriva sin kärnverksamhet, det vill säga utlåning till hushåll och företag, och att utställda kreditlöften och andra kreditfaciliteter delvis utnyttjas av kunderna. Samtidigt beaktas att tillgodohavanden i centralbanker tas i anspråk och att Group Treasurys likviditetsportfölj omedelbart kan ge ett tillskott av likviditet. Därutöver används likviditetsskapande åtgärder – till exempel utnyttjat utrymme att emittera säkerställda obligationer – för att successivt ge likviditet till banken. Resultatet av stresstestet är att likviditetsreserverna, även i ett stressat scenario, täcker bankens likviditetsbehov i över tre år även om tillgången till ny marknadsfinansiering skulle försvinna.

Icke pantsatta tillgångar, IPT (Non-Encumbered Assets, NEA)

30 juni 2018		
mdkr	IPT (NEA)	Ack. andel av icke säkerställd upplåning*
Behållning i centralbanker samt värdepapper i likviditetsportföljen	632	64%
Hypotekslån	612	125%
Övrig hushållsutlåning	186	144%
Fastighetsföretagsutlåning lägsta riskklass (1-3)	298	174%
Övrig företagsutlåning lägsta riskklass (1-3)	159	190%
Utlåning till kreditinstitut lägsta riskklass (1-3)	20	192%
Övrig företagsutlåning	278	220%
Övriga tillgångar	49	224%
Summa icke pantsatta tillgångar	2 234	224%
Pantsatta tillgångar utan underliggande skuld**	61	
Pantsatta tillgångar med underliggande skuld	839	
Summa tillgångar, koncernen	3 134	

31 december 2017		
mdkr	IPT (NEA)	Ack. andel av icke säkerställd upplåning*
Behållning i centralbanker samt värdepapper i likviditetsportföljen	444	53%
Hypotekslån	549	118%
Övrig hushållsutlåning	190	141%
Fastighetsföretagsutlåning lägsta riskklass (1-3)	276	174%
Övrig företagsutlåning lägsta riskklass (1-3)	141	191%
Utlåning till kreditinstitut lägsta riskklass (1-3)	19	193%
Övrig företagsutlåning	248	223%
Övriga tillgångar	9	224%
Summa icke pantsatta tillgångar	1 876	224%
Pantsatta tillgångar utan underliggande skuld**	61	
Pantsatta tillgångar med underliggande skuld	830	
Summa tillgångar, koncernen	2 767	

* Emitterad kort och lång icke säkerställd upplåning samt skulder till kreditinstitut.

** Överpantsättning i Cover pool (OC).

Uppgifter i detta avsnitt avser Handelsbankens väsentliga risker och riskhantering vid publiceringstidpunkten av denna delårsrapport. En fullständig beskrivning av bankens risker och kapitalhantering finns i Handelsbankens årsredovisning och i bankens Risk och kapitalhantering – information enligt Pelare 3.

Not 20 Transaktioner med närstående

Inga affärstransaktioner av väsentlig betydelse med närstående har skett under perioden.

Not 21 Segmentinformation

Information om bankens segmentsredovisning lämnas på sidorna 9-23.

Not 22 Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har skett efter balansdagen.

Finansiella rapporter i sammandrag – Moderbolaget

RESULTATRÄKNING – MODERBOLAGET

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Räntenetto	4 542	4 173	9%	4 131	10%	8 715	7 976	9%	16 326
Erhållna utdelningar	165	109	51%	1 043	-84%	274	1 040	-74%	13 705
Provisionsnetto	1 545	1 544	0%	1 731	-11%	3 089	3 351	-8%	6 592
Nettoresultat av finansiella transaktioner	230	149	54%	263	-13%	379	865	-56%	1 339
Övriga rörelseintäkter	1 317	439	200%	419	214%	1 756	813	116%	1 690
Summa intäkter	7 799	6 414	22%	7 587	3%	14 213	14 045	1%	39 652
Personalkostnader	-3 097	-3 552	-13%	-3 122	-1%	-6 649	-5 753	16%	-10 938
Övriga administrativa kostnader	-1 582	-1 560	1%	-1 372	15%	-3 142	-2 751	14%	-5 702
Av- och nedskrivning av materiella och immateriella tillgångar	-328	-298	10%	-261	26%	-626	-531	18%	-1 094
Summa kostnader före kreditförluster	-5 007	-5 410	-7%	-4 755	5%	-10 417	-9 035	15%	-17 734
Resultat före kreditförluster	2 792	1 004	178%	2 832	-1%	3 796	5 010	-24%	21 918
Kreditförluster, netto	-240	-133	80%	-194	24%	-373	-382	-2%	-1 685
Nedskrivning av finansiella tillgångar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rörelseresultat	2 552	871	193%	2 638	-3%	3 423	4 628	-26%	20 233
Bokslutsdispositioner	31	29	7%	29	7%	60	57	5%	115
Resultat före skatt	2 583	900	187%	2 667	-3%	3 483	4 685	-26%	20 348
Skatter	-501	-246	104%	-447	12%	-747	-974	-23%	-4 662
Periodens resultat	2 082	654	218%	2 220	-6%	2 736	3 711	-26%	15 686

TOTALRESULTAT – MODERBOLAGET

mkr	Kv 2 2018	Kv 1 2018	För- ändr.	Kv 2 2017	För- ändr.	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	För- ändr.	Helår 2017
Periodens resultat	2 082	654	218%	2 220	-6%	2 736	3 711	-26%	15 686
Övrigt totalresultat									
Poster som inte kommer att omklassificeras till resultaträkningen									
Instrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat - egetkapitalinstrument	57	38				95			
Skatt på poster som inte kommer att omklassificeras till resultaträkningen	-1	0				-1			
varav egetkapitalinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	-1	0				-1			
Summa poster som inte kommer att omklassificeras till resultaträkningen	56	38				94			
Poster som kan komma att omklassificeras till resultaträkningen									
Kassaflödessäkringar	313	-530		-286		-217	724		41
Instrument tillgängliga för försäljning				21			58		-470
Instrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat - skuldinstrument	-2	1				-1			
Periodens omräkningsdifferens	806	2 604	-69%	-850		3 410	-2 037		-2 261
varav säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet	-415	-14		-18		-429	-820	48%	-1 476
Skatt på poster som kan komma att omklassificeras till resultaträkningen	23	119	-81%	57	-60%	142	9		311
varav kassaflödessäkringar	-68	116		55		48	-167		-9
varav instrument tillgängliga för försäljning				-2			-4		-5
varav skuldinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	0	0				0			
varav säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet	91	3		4		94	180	-48%	325
Summa poster som kan komma att omklassificeras till resultaträkningen	1 140	2 194	-48%	-1 058		3 334	-1 246		-2 379
Summa övrigt totalresultat	1 196	2 232	-46%	-1 058		3 428	-1 246		-2 379
Periodens totalresultat	3 278	2 886	14%	1 162	182%	6 164	2 465	150%	13 307

Resultatkommentar moderbolaget januari – juni 2018 jämfört med januari – juni 2017

Moderbolagets räkenskaper omfattar delar av den verksamhet som organisatoriskt ingår i kontorsrörelsen i och utanför Sverige, Capital Markets samt centrala avdelningar och staber. Även om Handelsbankens affärer till övervägande del utgår från och samordnas av de lokala bankkontoren, ligger en betydande del av affärsvolymerna juridiskt utanför moderbolaget i helägda dotterbolag, i synnerhet bolåneinstitutet Stadshypotek AB. Utvecklingen i moderbolaget är därmed inte att likställa med utvecklingen av affärsverksamheten i koncernen som helhet.

Moderbolagets rörelseresultat minskade med 26 procent till 3 423 mkr (4 628), huvudsakligen på grund av minskade utdelningar samt ökade personalkostnader. Periodens resultat minskade med 26 procent till 2 736 mkr (3 711). Räntenettot ökade med 9 procent till 8 715 mkr (7 976) och provisionsnettot minskade med 8 procent till 3 089 mkr (3 351). Moderbolagets egna kapital har sedan årsskiftet minskat till 111 499 mkr (120 200).

BALANSRÄKNING – MODERBOLAGET

mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Tillgångar					
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	375 243	276 999	226 314	377 821	436 848
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.	138 454	100 428	125 887	109 219	116 399
Utlåning till kreditinstitut	768 343	787 818	664 018	751 645	692 429
Utlåning till allmänheten	872 776	846 208	795 691	788 996	779 600
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	58 896	55 755	46 220	58 614	57 779
Aktier och andelar	12 530	18 199	13 073	19 865	20 400
Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag	48 670	47 359	47 302	47 207	47 205
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken	5 481	5 264	5 005	4 285	4 079
Derivatinstrument	69 214	62 279	59 767	61 914	66 804
Immateriella tillgångar	2 863	2 717	2 610	2 477	2 428
Fastigheter, inventarier och leasingobjekt	3 056	2 987	2 822	2 982	2 911
Aktuella skattefordringar	2 733	2 056	191	2 076	1 313
Uppskjutna skattefordringar	277	214	283	269	310
Övriga tillgångar	13 243	9 053	18 807	10 647	8 968
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2 607	2 796	4 886	4 587	4 139
Summa tillgångar	2 374 386	2 220 132	2 012 876	2 242 604	2 241 612
Skulder och eget kapital					
Skulder till kreditinstitut	231 285	213 850	193 822	220 467	212 715
In- och upplåning från allmänheten	1 126 581	1 065 837	941 401	1 110 978	1 118 658
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken	5 481	5 264	5 005	4 385	4 166
Emitterade värdepapper	783 254	711 115	654 637	681 674	684 792
Derivatinstrument	43 535	48 184	41 771	47 144	48 645
Korta positioner	10 594	7 559	2 072	10 081	7 876
Aktuella skatteskulder	-	-	-	-	-
Uppskjutna skatteskulder	344	363	582	759	932
Avsättningar	187	199	146	235	328
Övriga skulder	14 650	13 165	12 746	15 446	12 909
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	3 183	4 085	6 915	7 676	7 717
Efterställda skulder	43 147	41 621	32 896	32 560	32 782
Summa skulder	2 262 241	2 111 242	1 891 993	2 131 405	2 131 520
Obeskattade reserver	646	670	683	708	734
Aktiekapital	3 013	3 013	3 013	3 013	3 013
Överkursfond	5 629	5 629	5 629	5 629	5 629
Andra fonder	11 042	9 670	7 320	8 025	8 218
Balanserad vinst	89 079	89 254	88 552	88 709	88 787
Periodens resultat	2 736	654	15 686	5 115	3 711
Summa eget kapital	111 499	108 220	120 200	110 491	109 358
Summa skulder och eget kapital	2 374 386	2 220 132	2 012 876	2 242 604	2 241 612

Från och med första kvartalet 2018 presenterar Handelsbanken avtalsenliga upplupna räntor för finansiella tillgångar och finansiella skulder som en del av det redovisade värdet för tillgången eller skulden i balansräkningen. Storleken på den totala balansräkningen har inte påverkats. Presentationen av historiska jämförelsetal har inte ändrats, tidigare kvartals avtalsenliga upplupna räntor för finansiella tillgångar och finansiella skulder presenteras fortsatt under posterna Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter respektive Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter i balansräkningen.

FÖRÄNDRING EGET KAPITAL - MODERBOLAGET

	Bundet eget kapital			Fritt eget kapital				Balanserade	
Januari – juni 2018	Aktie-	Reserv-	Fond för internt	Överkurs-	Säkrings-	Verkligt	Omräknings-	vinstmedel	
mkr	kapital	fond	utvecklad	fond	reserv *	värde-	reserv *	inkl årets	Summa
			programvara			reserv *		resultat	
Utgående eget kapital 2017	3 013	2 682	2 223	5 629	-87	499	2 003	104 238	120 200
Effekt av övergång till IFRS 9						1		-366	-365
Skatteeffekt vid övergång till IFRS 9						0		81	81
Ingående eget kapital 2018	3 013	2 682	2 223	5 629	-87	500	2 003	103 953	119 916
Periodens resultat								2 736	2 736
Övrigt totalresultat					-169	93	3 504		3 428
Periodens totalresultat					-169	93	3 504	2 736	6 164
Utdelning								-14 581	-14 581
Effekter av konvertibla förlagslån	0			0					0
Fond för internt utvecklad programvara			293					-293	
Utgående eget kapital	3 013	2 682	2 516	5 629	-256	593	5 507	91 815	111 499

	Bundet eget kapital			Fritt eget kapital				Balanserade	
Januari – december 2017 mkr	Aktie- kapital	Reserv- fond	Fond för internt utvecklad programvara	Överkurs- fond	Säkrings- reserv *	Verkligt värde- reserv *	Omräknings- reserv *	vinstmedel inkl årets resultat	Summa
Ingående eget kapital	3 013	2 682	1 766	5 628	-119	974	3 939	98 759	116 642
Periodens resultat								15 686	15 686
Övrigt totalresultat					32	-475	-1 936		-2 379
Periodens totalresultat					32	-475	-1 936	15 686	13 307
Utdelning								-9 721	-9 721
Lämnade koncernbidrag								-37	-37
Skatteeffekt på koncernbidrag								8	8
Effekter av konvertibla förlagslån	0			1					1
Fond för internt utvecklad programvara			457					-457	
Utgående eget kapital	3 013	2 682	2 223	5 629	-87	499	2 003	104 238	120 200

	Bundet eget kapital			Fritt eget kapital					
Januari – juni 2017 mkr	Aktie- kapital	Reserv- fond	Fond för internt utvecklad programvara	Överkurs- fond	Säkrings- reserv *	Verkligt värde- reserv *	Omräknings- reserv *	Balanserade vinstmedel inkl årets resultat	Total
Ingående eget kapital	3 013	2 682	1 766	5 628	-119	974	3 939	98 759	116 642
Periodens resultat								3 711	3 711
Övrigt totalresultat					557	54	-1 857		-1 246
Periodens totalresultat					557	54	-1 857	3 711	2 465
Utdelning								-9 721	-9 721
Lämnade koncernbidrag								-37	-37
Skatteeffekt på koncernbidrag								8	8
Effekter av konvertibla förlagslån	0			1					1
Fond för internt utvecklad programvara			222					-222	
Utgående eget kapital	3 013	2 682	1 988	5 629	438	1 028	2 082	92 498	109 358

* Ingår i fond för verkligt värde.

Under perioden januari-juni 2018 hade konvertibler till ett nominellt värde av 0 mkr (1) avseende konvertibla förlagslån konverterats till 1 609 A-aktier (22 151). Vid periodens slut uppgick antalet egna aktier i handelslaget till 0 aktier (0).

KASSAFLÖDESANALYS I SAMMANDRAG – MODERBOLAGET

mkr	Jan-jun 2018	Jan-jun 2017	Helår 2017
Rörelseresultat	3 423	4 628	20 233
Justering för ej kassaflödespåverkande poster i rörelseresultatet	487	1 465	-8 032
Betalda inkomstskatter	-3 379	-2 477	-5 064
Förändring i den löpande verksamhetens tillgångar och skulder	121 160	246 605	21 738
Kassaflöde av löpande verksamhet	121 691	250 221	28 875
Förvärv / avyttring av dotterföretag	-	-	-
Förändring aktier	-1 038	-843	-924
Förändring räntebärande värdepapper	-	-	-
Förändring materiella anläggningstillgångar	-659	-363	-886
Förändring immateriella anläggningstillgångar	-391	-319	-645
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-2 088	-1 525	-2 455
Amortering av förlagslån	-	-	-
Emitterade förlagslån	7 713	-	-
Utbetald utdelning	-14 581	-9 721	-9 721
Erhållna koncernbidrag	11 814	12 220	12 257
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	4 946	2 499	2 536
Likvida medel vid periodens början	226 314	199 362	199 362
Periodens kassaflöde	124 549	251 195	28 956
Kursdifferens i likvida medel	24 380	-13 709	-2 004
Likvida medel vid periodens slut*	375 243	436 848	226 314

* Likvida medel definieras som Kassa och tillgodohavanden hos centralbanken.

KAPITALBAS OCH KAPITALKRAV – MODERBOLAGET

Kapitalbas och kapitalrelationer – moderbolaget

mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Kärnprimärkapital	103 093	102 457	100 782	101 971	101 639
Summa primärt kapital	115 778	114 391	112 528	113 689	113 650
Summa supplementärt kapital	25 366	25 004	16 616	13 340	16 302
Total kapitalbas	141 144	139 395	129 144	127 029	129 952
Kapitalrelationer och buffertar					
Kärnprimärkapitalrelation, CRR	16,6%	16,8%	21,4%	21,7%	21,8%
Primärkapitalrelation, CRR	18,6%	18,7%	23,9%	24,2%	24,4%
Total kapitalrelation, CRR	22,7%	22,8%	27,5%	27,0%	27,9%
Risnexponeringsbelopp, CRR	621 903	610 354	470 353	469 808	466 443
Kapitalbas i förhållande till kapitalkrav enligt övergångsregler			249%	246%	255%
Institutsspecifika buffertkrav	3,9%	3,8%	3,7%	3,7%	3,7%
varav krav på kapitalkonservationsbuffert	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
varav krav på kontracyklisk kapitalbuffert	1,4%	1,3%	1,2%	1,2%	1,2%
varav krav på systemriskbuffert	-	-	-	-	-
Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert	12,1%	12,3%	16,9%	17,2%	17,3%

Kapitalkrav – moderbolaget

mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Kreditrisk enligt schablonmetoden	9 003	8 777	11 496	11 354	11 367
Kreditrisk enligt internmetoden	35 759	35 210	21 524	21 383	21 317
Marknadsrisk	1 112	958	825	995	800
Kreditvärdighetsjusteringsrisk (CVA)	465	470	390	460	438
Operativ risk	3 413	3 413	3 393	3 393	3 393
Summa kapitalkrav	49 752	48 828	37 628	37 585	37 315
Justering enligt Basel I-golv			14 886	14 839	14 421
Kapitalkrav, Basel I-golv			52 514	52 424	51 736
Total kapitalbas, Basel I-golv			130 967	128 839	131 739

Kapitalkrav kreditrisker schablonmetoden* – moderbolaget

mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Stater och centralbanker	-	-			0
Kommuner	-	-			0
Multilaterala utvecklingsbanker	-	-			0
Internationella organisationer	-	-			0
Institut	77	85	75	72	65
Företag	875	734	740	766	903
Hushåll	1 064	1 047	997	981	995
Säkerheter i fastigheter	3 409	3 311	3 053	2 920	2 808
Fallerande exponeringar	46	39	34	35	27
Aktier	2 988	2 988	6 121	6 116	6 115
Övriga poster	544	573	476	465	455
Summa	9 003	8 777	11 496	11 355	11 367

* Uppgifter om kapitalkrav för de exponeringsklasser där det förekommer exponeringar.

Kapitalkrav kreditrisker internmetoden – moderbolaget

mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Stater & centralbanker	560	521	428	606	587
Företag	18 789	18 755	17 061	16 468	16 429
Hushåll	2 148	2 003	1 949	1 996	2 050
Privatpersoner	1 652	1 543	1 493	1 538	1 575
varav fastighetskrediter	1 021	819	795	812	845
varav övriga	630	724	698	726	730
Små företag	496	461	456	458	475
Institut	1 245	1 318	1 114	1 177	1 121
Aktieexponeringar	12 932	12 530	891	1 041	1 038
varav börsnoterade aktier	-	-	1	-	-
varav övriga aktier	12 932	12 530	890	1 041	1 038
Motpartslösa exponeringar	82	80	79	93	90
Värdepapperisering	2	2	2	2	2
Total Internmetoden	35 758	35 209	21 524	21 383	21 317

Kapitalkrav marknadsrisker – moderbolaget

mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Positionsrisk i handelslagret	1 100	950	820	985	793
Ränterisk	1 086	937	808	974	784
varav positioner i värdepapperiseringsinstrument	-	-	-	-	-
Aktiekursrisk	14	13	12	11	9
Valutakursrisk	-	-	-	-	-
Råvarurisk	12	8	5	10	7
Avvecklingsrisk	0	0	0	-	0
Totalt kapitalkrav för marknadsrisker	1 112	958	825	995	800

Bruttosoliditetsgrad (Leverage ratio) – moderbolaget

mkr	30 jun 2018	31 mar 2018	31 dec 2017	30 sep 2017	30 jun 2017
Balansräkning enligt redovisningsreglerna	2 374 386	2 220 132	2 012 876	2 242 604	2 241 612
Justering för skillnader mellan bokfört värde och bruttosoliditetsexponering - derivat	-21 363	-16 750	-17 888	-20 230	-23 522
Justering för skillnader mellan bokfört värde och bruttosoliditetsexponering - repor och värdepapperslån	5 549	5 349	2 199	4 106	3 342
<i>Tillgångar redovisade utanför balansräkningen, brutto (före justeringar för konverteringsfaktorer)</i>	<i>571 106</i>	<i>563 474</i>	<i>542 726</i>	<i>540 406</i>	<i>541 924</i>
<i>Avdrag från tillgångar utanför balansräkningen efter tillämpning av konverteringsfaktorer</i>	<i>-366 800</i>	<i>-364 175</i>	<i>-351 822</i>	<i>-351 177</i>	<i>-352 673</i>
Tillgångar redovisade utanför balansräkningen, netto	204 306	199 299	190 904	189 229	189 251
Ytterligare justeringar	-684 661	-667 743	-631 185	-623 472	-619 930
Tillgångar som bruttosoliditetsgraden beräknas på	1 878 217	1 740 287	1 556 906	1 792 237	1 790 753
Kapital som bruttosoliditetsgraden kan beräknas på					
Primärkapital	115 778	114 391	112 528	113 689	113 650
Bruttosoliditetsgrad					
Bruttosoliditetsgrad beräknat på primärkapital	6,2%	6,6%	7,2%	6,3%	6,3%

Övergång till IFRS 9 - moderbolaget

I tabellen nedan visas omklassificering av tillgångar och skulder vid övergången till IFRS 9 samt den initiala effekten på eget kapital den 1 januari 2018.

Ytterligare information om övergången beskrivs i not 1.

Information om övergången till IFRS 9							varav om- värderingseffekt med anledning av nya regler för klassificering och värdering	varav om- värderingseffekt med anledning av nya regler för nedskrivning
	IAS 39 Klassificering 31 dec 2017	IFRS 9 Klassificering 1 jan 2018	IAS 39 Redovisat värde 31 dec 2017	IFRS 9 Redovisat värde 1 jan 2018	Effekt på eget kapital 1 jan 2018			
Finansiella tillgångar								
Kassa och tillgodoavanden hos centralbanker	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	226 314	226 314				
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	7 349	7 349				
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Verkligt värde via RR, verkligt värdeoptionen	117 575	117 575				
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Verkligt värde via övrigt totalresultat	201	201				
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Upplupet anskaffningsvärde	762	762				
Utlåning till kreditinstitut	2) Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	642 300	642 295	-5		-5	
Utlåning till kreditinstitut	3) Lån och andra fordringar	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	21 718	21 755	37	37		
Utlåning till allmänheten	4) Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Upplupet anskaffningsvärde	377	353	-24	-24		
Utlåning till allmänheten	2) Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	795 314	794 986	-328		-328	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	13 261	13 261				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Verkligt värde via RR, verkligt värdeoptionen	27 566	27 566				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Verkligt värde via övrigt totalresultat	5 393	5 393				
Aktier och andelar	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	11 903	11 903				
Aktier och andelar	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Verkligt värde via övrigt totalresultat	1 170	1 170				
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken	5) Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	4 951	4 951				
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	54	54				
Derivatinstrument	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	33 163	33 163				
Derivatinstrument	Derivat identifierat som säkringsinstrument	Derivat identifierat som säkringsinstrument	26 604	26 604				
Övriga tillgångar	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	16	16				
Övriga tillgångar	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	18 791	18 791				
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	102	102				
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Verkligt värde via RR, verkligt värdeoptionen	450	450				
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	4 330	4 330				
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Verkligt värde via övrigt totalresultat	4	4				
Summa finansiella tillgångar			1 959 668	1 959 348	-320	13	-333	
Fastigheter, inventarier och leasingobjekt	2)		2 822	2 819	-3		-3	
Övriga icke finansiella tillgångar	7)		50 386	50 467	81	-3	84	
Summa tillgångar			2 012 876	2 012 634	-242	10	-252	
Finansiella skulder								
Skulder till kreditinstitut	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	193 822	193 822				
In- och upplåning från allmänheten	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	941 401	941 401				
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken	Värderat till verkligt värde i RR, övrigt	Verkligt värde via RR, verkligt värdeoptionen	4 951	4 951				
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	54	54				
Emitterade värdepapper	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	4 625	4 625				
Emitterade värdepapper	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	650 012	650 012				
Derivatinstrument	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	35 796	35 796				
Derivatinstrument	Derivat identifierat som säkringsinstrument	Derivat identifierat som säkringsinstrument	5 975	5 975				
Korta positioner	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	2 072	2 072				
Övriga skulder	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	12	12				
Övriga skulder	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	12 734	12 734				
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Värderat till verkligt värde i RR, handel	Verkligt värde via RR, obligatoriskt	13	13				
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	6 902	6 902				
Efterställda skulder	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	32 896	32 896				
Summa finansiella skulder	8)		1 891 265	1 891 265				
Avsättningar	9)		146	188	42		42	
Övriga icke finansiella skulder			582	582				
Summa skulder			1 891 993	1 892 035	42		42	
Obeskattade reserver								
Aktiekapital			683	683				
Överkursfond			3 013	3 013				
Överkursfond			5 629	5 629				
Andra fonder	10)		7 320	7 321	1		1	
Balanserad vinst	11)		88 552	88 267	-285	10	-295	
Årets resultat			15 686	15 686				
Summa eget kapital			120 200	119 916	-284	10	-294	
Summa skulder och eget kapital			2 012 876	2 012 634	-242	10	-252	

I tabellen nedan visas övergången från modellen för inträffade kreditförluster i IAS 39 till förväntade kreditförluster i IFRS 9 vid övergången till IFRS 9 den 1 januari 2018.

Specifikation av övergång till IFRS 9, nya regler för nedskrivning

	IAS 39 Inträffade kreditförluster 31 dec 2017	IFRS 9 Förväntade kreditförluster 1 jan 2018	Effekt på balanserad vinst med anledning av nya regler för nedskrivning
mkr			
IAS 39			
Inträffade kreditförluster 31 dec 2017			
Gruppvisa reserveringar för individuellt värderade fordringar	-442		442
Gruppvisa reserveringar för poster utanför balansräkningen	-95		95
Specifika reserveringar för individuellt värderade fordringar	-4 499		4 499
IFRS 9			
Förväntade kreditförluster 1 jan 2018			
Förväntade kreditförluster Steg 1, tillgångar upplupet anskaffningsvärde		-258	-258
Förväntade kreditförluster Steg 2, tillgångar upplupet anskaffningsvärde		-519	-519
Förväntade kreditförluster Steg 3, tillgångar upplupet anskaffningsvärde		-4 499	-4 499
Förväntade kreditförluster för poster utanför balansräkningen Steg 1		-67	-67
Förväntade kreditförluster för poster utanför balansräkningen Steg 2		-71	-71
Förväntade kreditförluster för poster utanför balansräkningen Steg 3		0	0
Förväntade kreditförluster för skuldinstrument till verkligt värde via övrigt totalresultat Steg 1		-1	-1
Skatteeffekt vid övergång till IFRS 9		84	84
Summa	-5 036	-5 331	-295

1) Enligt IAS 39 redovisades vissa obligationer som innehas för likviditetsändamål som tillgångar tillgängliga för försäljning. Enligt IFRS 9 redovisas dessa till upplupet anskaffningsvärde eftersom affärsmodellen för dessa innehav är att erhålla avtalsenliga kassaflöden och kassaflödena endast utgör betalningar av kapitalbelopp och ränta.

2) IFRS 9:s regelverk för nedskrivning har medfört en högre kreditförlustreserv för tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde.

3) Enligt IAS 39 redovisades vissa förlagslån till upplupet anskaffningsvärde. Enligt IFRS 9 redovisas dessa obligatoriskt till verkligt värde via resultaträkningen eftersom affärsmodellen för dessa innehav inte är att erhålla avtalsenliga kassaflöden och kassaflödena inte endast utgör betalningar av kapitalbelopp och ränta.

4) Enligt IAS 39 redovisades vissa lån till verkligt värde via resultaträkningen genom verkligt värdeoptionen. Enligt IFRS 9 redovisas dessa till upplupet anskaffningsvärde eftersom affärsmodellen för dessa innehav är att erhålla avtalsenliga kassaflöden och kassaflödena endast utgör betalningar av kapitalbelopp och ränta.

5) Enligt IAS 39 klassificerades tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken till verkligt värde via resultaträkningen genom verkligt värde optionen, då dessa förvaltades och resultatet utvärderades utifrån verkliga värden. Enligt IFRS 9 ska dessa tillgångar obligatoriskt redovisas till verkligt värde via resultaträkningen.

6) Handelsbanken har valt att kategorisera vissa aktieinnehav som inte innehas i handelssyfte till verkligt värde via övrigt totalresultat. Dessa aktieinnehav är långsiktiga och av strategisk vikt för bankverksamheten i koncernen. Innehaen var tidigare klassificerade som finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning.

7) Skatteeffekt vid övergången till IFRS 9.

8) Inga finansiella skulder har omvärderats p.g.a. ändrad klassificering till IFRS 9.

9) IFRS 9:s regelverk för nedskrivning har medfört en högre kreditförlustreserv för poster utanför balansräkningen.

10) IFRS 9:s regelverk för nedskrivning har medfört en reservering för kreditförluster för skuldinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat.

11) Total effekt på balanserade vinstmedel vid övergången till IFRS 9 uppgår till - 366 mkr före skatt, varav 13 mkr är hänförlig till de nya reglerna för klassificering och värdering och -379 mkr till de nya reglerna för nedskrivning.

AVLÄMNANDE AV RAPPORT

Härmed försäkrar vi att denna halvårsrapport ger en rättvisande översikt av bankens och koncernens verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som banken och de företag som ingår i koncernen står inför.

Stockholm den 18 juli 2018

Pär Boman
Styrelseordförande

Fredrik Lundberg
Vice styrelseordförande

Jon Fredrik Baksas
Styrelseledamot

Hans Biörck
Styrelseledamot

Kerstin Hessius
Styrelseledamot

Jan-Erik Höög
Styrelseledamot

Ole Johansson
Styrelseledamot

Lise Kaae
Styrelseledamot

Bente Rathe
Styrelseledamot

Charlotte Skog
Styrelseledamot

Anders Bouvin
Verkställande direktör
Styrelseledamot

PRESS- OCH TELEFONKONFERENS

Press- och analytikerkonferens arrangeras på bankens huvudkontor den 18 juli klockan 8.00.

Telefonkonferens arrangeras den 18 juli klockan 10.30.

Pressmeddelande, presentationsmaterial, Faktabok och inspelning av telefonkonferens finns tillgängligt på handelsbanken.se/ir.

Delårsrapporten för perioden januari – september 2018 publiceras den 24 oktober 2018.

Ytterligare information lämnas av:

Anders Bouvin, President & Group Chief Executive
telefon 08-22 92 20

Rolf Marquardt, CFO
telefon 08-22 92 20

Lars Höglund, Head of Investor Relations
telefon 08-701 51 70, laho01@handelsbanken.se

Revisorernas rapport avseende översiktlig granskning av halvårsrapport

Till styrelsen i Svenska Handelsbanken AB (publ) Org nr 502007-7862

INLEDNING

Vi har utfört en översiktlig granskning av halvårsrapporten för Svenska Handelsbanken AB (publ) per 30 juni 2018 och den sexmånadersperiod som slutade per detta datum. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta och presentera denna delårsrapport i enlighet med IAS 34 och lag om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Vårt ansvar är att uttala en slutsats om denna delårsrapport grundad på vår översiktliga granskning.

DEN ÖVERSIKTLIGA GRANSKNINGENS INRIKTNING OCH OMFATTNING

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med International Standard on Review Engagements ISRE 2410 *Översiktlig granskning av finansiell delårsinformation utförd av företagets valda revisorer*. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för finansiella frågor och redovisningsfrågor, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan

inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i övrigt har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

SLUTSATS

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att halvårsrapporten inte, i allt väsentligt, är upprättad för koncernens del i enlighet med IAS 34 och lag om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag samt för moderbolagets del i enlighet med lag om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Stockholm den 18 juli 2018

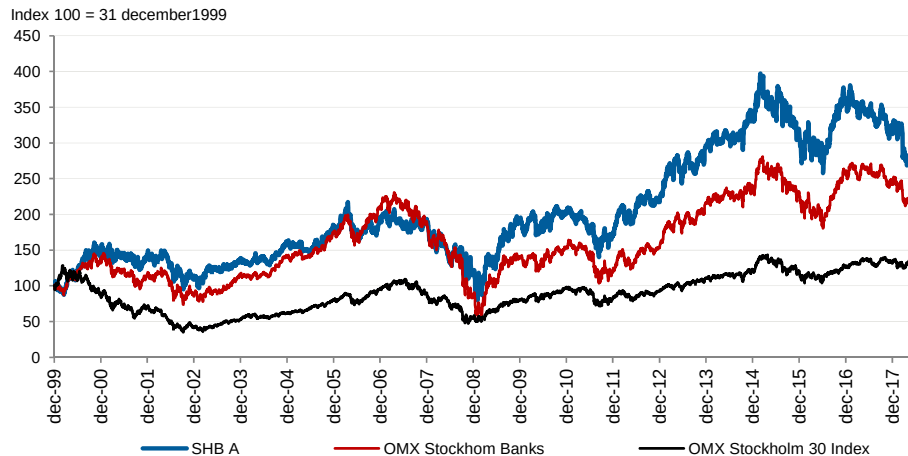
Ernst & Young AB
Jesper Nilsson, Auktoriserad revisor

PricewaterhouseCoopers AB
Johan Rippe, Auktoriserad revisor

Aktiekursutveckling och övrig information

Den svenska aktiemarknaden sjönk under årets första halvår med 1%. Stockholmsbörsens bankindex sjönk med 10%. Handelsbankens A-aktie stängde på 99,56 kronor, en nedgång med 11%, men inklusive lämnad utdelning på 7,50 kronor uppgick totalavkastningen till -5%. Sedan millennieskiftet har Handelsbankenaktien, exklusive utdelningar, stigit med 179% samtidigt som Stockholmsbörsen ökat med 30%.

KURUTVECKLING SEDAN 31 DEC 1999

ANALYTIKER SOM FÖLJER BANKEN

Bolag	Analytiker	E-postadress
ABG SUNDAL COLLIER	Magnus Andersson	magnus.andersson@abgsc.se
ARCTIC SECURITIES	Roy Tilley	roy.tilley@arcticsec.no
AUTONOMOUS	Jacob Kruse	jkruse@autonomous-research.com
BANK OF AMERICA MERRILL LYNCH	Sofia Carlström	sofia.carlstrom@baml.com
BARCLAYS	Paulina Sokolova	paulina.x.sokolova@barclays.com
BERENBERG BANK	Adam Barrass	adam.barrass@berenberg.com
CARNEGIE	Jens Hallen	jens.hallen@carnegie.se
CITIGROUP	Ronit Ghose	ronit.ghose@citi.com
CREDIT SUISSE	Jan Wolter	jan.wolter@credit-suisse.com
DANSKE BANK	Matti Ahokas	matti.ahokas@danskebank.com
DEUTSCHE BANK	Kim Bergoe	kim.bergoe@db.com
DNB	Nicholas McBeath	nicholas.mcbeath@dnb.se
EVLI	Jaakko Tyrväinen	jaakko.tyrvainen@evli.com
EXANE BNP PARIBAS	Andreas Håkansson	andreas.hakansson@exanebnpparibas.com
GOLDMAN SACHS	Pawel Dziedzic	pawel.dziedzic@gs.com
JEFFERIES INTERNATIONAL	Kapilan Pillai	kpillai@jefferies.com
J P MORGAN	Sofie Peterzéns	sofie.c.peterzens@jpmorgan.com
KEPLERCHEUVREUX	Robin Rane	rrane@keplercheuvreux.com
MACQUARIE SECURITIES	Namita Samtani	namita.samtani@macquarie.com
MEDIOBANCA	Riccardo Rovere	riccardo.rovere@mediobanca.it
MORGAN STANLEY	Bruce Hamilton	bruce.hamilton@morganstanley.com
NORDEA	Rickard Henze	rickard.henze@nordea.com
PARETO	Simon Julin	simon.julin@paretosec.com
REDBURN	Nick Davey	nick.davey@redburn.com
ROYAL BANK OF CANADA	Adrian Cighi	adrian.cighi@rbccm.com
SEB ENSKILDA EQUITIES	Peter Kessiakoff	peter.kessiakoff@seb.se
SOCIETE GENERALE	Geoff Dawes	geoff.dawes@sgcib.com
SPAREBANK 1 MARKETS	Odd Weidel	odd.weidel@sb1markets.no
SWEDBANK	Bengt Kirkøen	bengt.kirkoen@swedbank.no
UBS	Johan Ekblom	johan.ekblom@ubs.com

Handelsbanken

Svenska Handelsbanken AB (publ), Organisationsnummer 502007-7862
106 70 Stockholm, Telefon 08-701 10 00, handelsbanken.se